

ОБЩИНА СОПОТ

гр. Сопот, ул. „Иван Вазов” №34
тел.:03134 60 03; факс: 03134 76 60
e-mail: oa_sopot@abv.bg, www.sopot-minicipality.com

ПРОГРАМА
ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА
СОПОТ
2016 - 2020 г.

Приета с решение №..... по протокол №...../..... г.

на Общински съвет- Сопот

гр. Сопот, 2016г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
1.1. Обхват на програмата.....	6
1.2. Принципи.....	6
1.3. Характеристика на територията на община Сопот.....	6
2. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗАНА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	9
2.1. Анализ на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците.....	9
2.2. Анализ на отпадъците.....	10
2.3. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците.....	11
2.4. Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците.....	13
2.5. Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване.....	13
2.6. Анализ на организационните схеми и форми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите.....	13
2.7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците.....	14
2.8. Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците.....	14
2.9. Изводи от направените прогнози.....	14
3. SWOT АНАЛИЗ.....	15
4. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ.....	17
4.1. Стратегически и оперативни цели.....	17
4.2. Алтернативи за постигане на целите.....	17
5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ.....	18
5.1. ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ.....	19
1. Въведение и основни положения.....	19
2. Място на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците.....	20
3. Цел на подпрограмата за предотвратяване на образуването на отпадъци.....	20
3. Анализ и описание на съществуващото състояние и насоки за бъдещи мерки.....	32
4. План за действие към подпрограмата за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците.....	42
ПОДПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА И ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ.....	49
1. Въведение и основни положения.....	49
2. Цел на подпрограмата.....	49
3. Анализ и описание на съществуващото състояние.....	49
4. План за действие към подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци.....	51
ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАННИ ОТПАДЪЦИ.....	54
1. Въведение и основни положения.....	54
2. Цели на подпрограмата.....	54
3. Анализ и описание на съществуващото състояние.....	54

<i>Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми /ИУГ/</i>	56
3. <i>План за действие към подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци</i>	58
4. <i>План за действие към подпрограмата за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управлението на отпадъците</i>	76
7.3. <i>Процедура за актуализация на програмата</i>	79
1. <i>Анализ на състоянието на управлението на отпадъците:</i>	80
2. <i>Прогнози</i>	80
1. БИТОВИ ОТПАДЪЦИ	91
1.1. <i>Събиране на битовите отпадъци</i>	93
1.2. <i>Морфологичен анализ на битовите отпадъци</i>	95
1.3. <i>Разделно събиране на битови отпадъци, за които са въведени забрани и ограничения за депониране</i>	96
3. <i>Утайки от ПСОВ</i>	100
<i>Изводи и препоръки</i>	100
1. <i>Система за събиране и транспортиране на битови отпадъци</i>	102
3. <i>Предварително третиране на отпадъци</i>	105
4. <i>Депониране. Регионално депо за неопасни отпадъци</i>	109
5. <i>Термично третиране</i>	118
6. <i>Биологично третиране</i>	118
7. <i>Механо-биологично третиране</i>	121
8. <i>Алтернативи за третиране на отпадъците</i>	122
9. <i>Други методи за обезвреждане/ оползотворяване</i>	128
10. <i>Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване</i>	128
11. <i>Инфраструктура за третиране на утайките от ПСОВ</i>	128
<i>Основни изводи и препоръки</i>	129
1. <i>Функции за управление на отпадъците</i>	130
1.1. <i>Отговорни лица за изпълнение на дейностите по отпадъците</i>	132
2. <i>Състояние на човешките ресурси с възложени функции за отпадъци</i>	132
Изводи и препоръки	133
1. <i>Мерки за предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с</i>	134
2. <i>Закриване и рекултивация на площадки, терени и/или депа</i>	135
2.1. <i>Клетка за депониране на неопасни отпадъци</i>	135
<i>Изводи и препоръки</i>	136
1. <i>Схеми за управление на отпадъците</i>	137
2. <i>Икономически инструменти и стимули в сектора на управлението на отпадъците</i>	138
2.1. <i>Приходи</i>	138
<i>Основни изводи и препоръки</i>	140
1. <i>Стратегически подход в информационно- разяснителната политика на</i>	141
2. <i>Разяснителни и образователни дейности и привличане на обществеността</i>	141
2.1. <i>Начини за предоставяне на информацията относно общинските услуги в областта на управление на отпадъците</i>	142
<i>Изводи и препоръки</i>	142
ПРИЛОЖЕНИЕ №1	144
<i>Изводи и препоръки</i>	144
ПРИЛОЖЕНИЕ №2	146
1. <i>Текущо състояние:</i>	146

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРЪЩЕНИЯ

ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ПЗ	Природна забележителност
НПУДО	Национална програма за управление на дейностите по отпадъците
ЗМДТ	Закон за местни данъци и такси
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ТБО	Такса „Битови отпадъци“
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
Ооп	Организация по оползотворяване
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
МБТ	Механо-биологично третиране
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ЗУТ	Закон за устройство на територията
КР	Комплексно разрешително
СО	Строителни отпадъци
БО	Битови отпадъци
ОУП	Общ устройствен план
ПУП	Подробен устройствен план
ЕС	Европейски съюз
ЗОП	Закон за обществени поръчки
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
-----	-----
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
РЗИ	Регионална здравна инспекция
СМР	Строително-монтажни работи
НДНТ	Най-добри налични техники
АУАН	Акт за установяване на административно нарушение

I. РАЗДЕЛ ПЪРВИ

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на дейностите по отпадъците на Община Сопот за периода 2016-2020 г. е разработена на основание Чл.79 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/ и Чл.52 от Закона за управление на отпадъците /ЗУО/.

Програмата е изготвена в съответствие с целите, структурата, предвижданията и програмния период на Националния план за управление на отпадъците /НПУО/ и в съответствие със Заповед № РД-211/ 31.03.2015 г. на министъра на околната среда и водите за утвърждаване на „Методически указания за разработване на общински и методически указания за разработване на регионални програми за управление на отпадъците за периода 2015-2020 г.“.

Програмата отчита риска от въздействието на отпадъците върху околната среда, средствата и методите за тяхното най-екологично третиране, като и ограничаване на риска върху човешкото здраве от тяхното въздействие.

Тя е инструмент, чрез който се очертава бъдещата рамка за управлението на отпадъците. Процеса на предварително планиране е важна част от цялостната насока и постигането на конкретни резултати в тази област.

Чрез разработването на програмата се цели навременно предвиждане, както на необходимия финансов ресурс за изпълнение на дейността, така и на конкретни мерки, които следва да се предприемат при управлението на отпадъците, изпълняващи законодателството в тази област.

Програмния период на програмата улеснява местната администрация, като предлага насоки за изпълнение за определен период с определени финансови ресурси.

Програмата се актуализира периодично при промяна на нормативната уредба, при изменения на целите и приоритетите на националното законодателство и при изтичане на периода ѝ, което дава възможност за вземане на навременни и адекватни мерки при изпълнение на политиката, свързана с управлението на отпадъците.

При разработването на програмата е спазена йерархията за третиране на отпадъците, изградена съгласно изискванията на Европейският съюз/ЕС/, а именно:

1. Предотвратяване образуването на отпадъците;
2. Подготовка за повторна употреба;
3. Рециклиране;
4. Друго оползотворяване /оползотворяване за получаване на енергия/;
5. Обезвреждане;

1.1.Обхват на програмата

Програмата обхваща всички задължения на местната администрация за третиране на отпадъците, произтичащи от Закона за управление на отпадъците /ЗУО/. В нея се включват мерките за предотвратяване образуването на отпадъците, събирането, транспортирането, третирането, оползотворяването и обезвреждането на различните потоци отпадъци, образувани от жизнената дейност на гражданите, както и от административни, търговски, промишлени и други източници.

Програмата представя в дългосрочен план достигането на Националните цели за рециклиране на отпадъците, както и намаляване количеството на депонираните отпадъци на депата за отпадъци.

Програмата е инструмент, чрез който се цели достигането на екологосъобразно третиране на отпадъците и, чрез която оползотворяването и рециклирането на образуваните отпадъци са основен принцип в изграждането на политиката по управление на отпадъците.

1.2. Принципи

При изготвяне на общата рамка и целите на програмата са спазени всички принципи на българското и европейското законодателство, а именно:

- Опазване на околната среда;
- Опазване на ресурсите;
- Йерархия при управление на отпадъците;
- Техническата осъществимост и икономическата приложимост на мерките;
- Въздействие върху околната среда, човешкото здраве, икономиката и обществото;
- Устойчиво развитие;
- Предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве;
- Предимство на предотвратяване на замърсяването пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него;
- Участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда;
- Информираност на гражданите за състоянието на околната среда;
- Замърсителят плаща за причинените вреди;
- Съхраняване, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие;
- Възстановяване и подобряване на качеството на околната среда в замърсените и увредените райони;

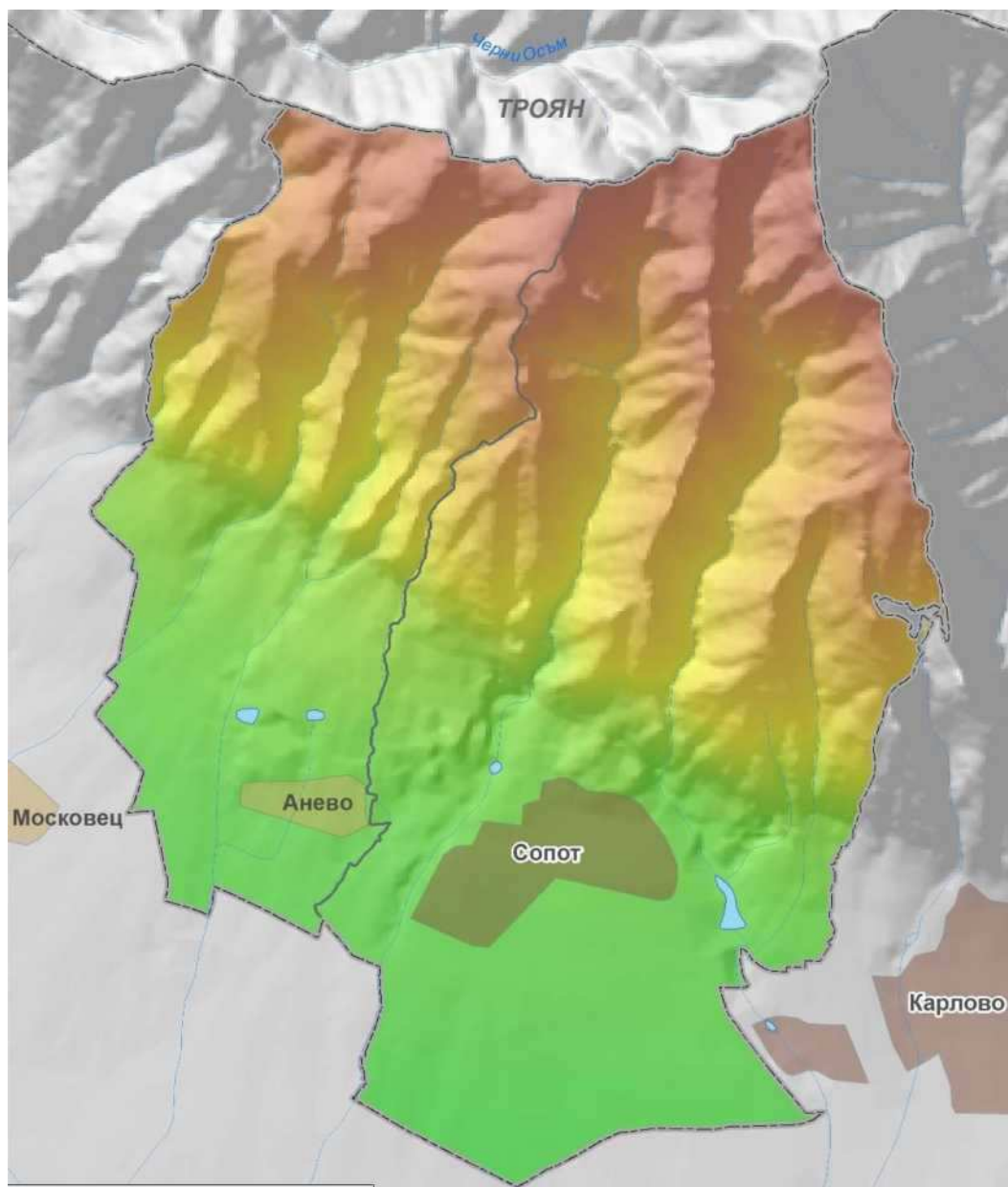
1.3. Характеристика на територията на община Сопот

Община Сопот е разположена в южното подножие на Стара планина, в северозападната част на Пловдивска област. Нейната територия възлиза на 56,3 км² или 0,9 % от площта на Пловдивска област.

Община Сопот има обща граница с Община Карлово от изток, запад и юг. На север тя граничи с Община Троян, която е част от Ловешка област. 11 от общо 18-те общини на Пловдивска област попадат в зоната на активно влияние на град Пловдив. Община Сопот обаче не попада непосредствено в тази зона.

В селищната мрежа на Община Сопот попадат град Сопот и село Анево, които заемат около 5,5 % от територията на общината. Гъстотата на населението в тези населени места е

изключително висока - 192,4 д./км². За сравнение - средният показател за страната е 74,6 д./км², а за Пловдивска област - 119,7 д./ км². 90,3 % от населението на общината е концентрирано в град Сопот.

1.3.1. Релеф

Релефът на територията на Община Сопот е котловинно-планински /фиг.1/. Тук попадат западната част на Карловската котловина и части от южните склонове на Стара планина. Средната надморска височина на разглежданата територия е 510 м.

Част от старопланинските склонове са с ниска устойчивост, което крие опасност от оголването им и активиране на ерозионни процеси.

Полезни изкопаеми - района на Община Сопот е беден на полезни изкопаеми. Съществува находище на лигнитни въглища югозападно от село Анево, което е на малка дълбочина, но не се експлоатира. Дебелината на въглищния пласт е между 1,4 м и 11,5 м.

На територията на общината липсват кариерни дейности за добиване на инертни

материали.

1.3.2. Климат

В климатично отношение Община Сопот попада в преходно-континенталната климатична област. Влияние върху климатичните условия в общината оказва котловинният характер на релефа. В сравнение с другите Подбалкански полета климатът на Община Сопот е по-топъл и мек. Рядко явление тук са температурните инверсии. Преграда за студените ветрове се явява планинският масив от север, докато ниската планинска ограда от юг, заедно с дефилетата и клисурите са естествен регулатор на въздушни маси.

Средната годишна температура в общината е 12°C. Зимата е относително мека, със средна януарска температура от около 0-3 градуса. Средногодишният брой на дните със снежна покривка е между 20 и 25. Лятото е умерено топло, като има около 60 дни със средно дневна температура около 20 градуса. Максималните температури през летния сезон са характерни за месец юли, когато достигат до 34 - 36°C. Поради значително меката зима и не много горещото лято, средната годишна амплитуда на температурите в общината е около 20°C. Често явление през летния сезон са градушките и гръмотевичните бури. Есента в Община Сопот е сравнително продължителна и топла. До края на месец октомври средните температури се задържат под 10°C, а падат под 5°C - към средата на месец ноември. Обикновено сутрин през топлото полугодие се появяват температурни инверсии, чиято продължителност е няколко часа. През есента обаче, инверсиите са неустойчиви и могат да продължат в рамките на няколко дни. Те са предпоставка за по-дългото задържане на вредни вещества в атмосферата.

Валежите в Община Сопот са умерени, като средногодишното им количество варира между 650 и 1000 мм, в зависимост от надморската височина. Режимът на валежите има ясно изразен летен максимум (месец юни) и зимен минимум (месец февруари). Така очерталият се континентален характер на валежите има малка разлика между зимните и летните валежни суми - между 6 и 10% от годишната им сума.

Средното количество на валежите през зимата е 110-145 мм, като около 30-35 % от тях са от сняг. Снежната покривка в района е с малка дебелина, като средногодишният брой на дните с валеж от сняг е 24 дни. В интервала 23-31 са дните с трайна снежна покривка. В сравнение с другите Подбалкански полета тук валежите от през лятото - между 190 и 230 мм. Около 152 мм са валежите през есента. Валежите от сняг и дъжд благоприятстват елиминирането на голяма част от атмосферните замърсители.

Средногодишната скорост на вятъра в района е 2 м/сек. Преобладават западните и северозападните ветрове, но с по-голяма честота през студеното полугодие са източните ветрове.

1.3.3. Почви

На територията на Община Сопот се наблюдава разнообразие от почвени видове. С най-широко разпространение в района са делувиално-ливадните и алувиално-ливадните - около 75%. 10-12 % от територията на общината са заети от канелените горски почви. По високите части на Стара планина се срещат още кафявите горски и планинско-ливадните почви.

1.3.4. Поземлени и горски ресурси

Поземлените ресурси на Община Сопот са с размер от 56 000 дка (56 кв. км.) 15 480 дка или 27,5% от територията на Община Сопот са заети от горския ѝ фонд. За съжаление обаче горските насаждения в общината нямат голямо стопанско значение. С цел подобряване

устойчивостта и продуктивността на горите, съхраняване на ценните горски ресурси и ограничаване на ерозионните процеси, залесяването в общината се е утвърдило като основно горскостопанско мероприятие. Горите на територията на Община Сопот са държавен горски фонд, стопанисването им се извършва от подразделение на Държавно лесничество „Карлово“.

Само 6% от обработваемата земя в общината е поливна. За сравнение - над 40% от обработваемата земя в Пловдивска област е заета от поливни площи. Община Сопот разполага с достатъчен воден ресурс за обезпечаване на обработваемата земя, въпреки това хидромелиоративният фонд е силно амортизиран, нуждаещ се от сериозни инвестиции за ремонт и поддръжка. За съжаление собствениците на имоти не са в състояние да осигурят достатъчно средства за инвестиции в ремонтно- възстановителните дейности на каналната мрежа и съоръженията. Това се дължи на ниските им доходи и покупателна способност, както и на нарастващата цена на водата. Негативно влияние оказват също така раздробеността на земеделските имоти (3,5 дка е средната големина на обработваемите парцели) и застаряването на населението (работната ръка).

1.3.5 Водни ресурси

Хидрографската мрежа в района на Община Сопот е добре развита. По склоновете на оградните планински масиви се спускат редица малки реки. От Троянска Стара планина извира реките Коджа дере, Джафа дере, Дамлъ дере, Манастирска, Леевица и Стара река. Реките Леевица и Манастирска, протичат през територията на Община Сопот. Тези две реки, заедно с техните притоци осигуряват условия за задоволяване на нуждите от вода в общината. Освен тях с добри питейни качества и висока чистота са подпочвените води по речните тераси. Те, както и речните води от горните течения на планинските потоци са основен ресурс за питейното и битовото водоснабдяване на населените места в Община Сопот. Нормалните потребности на населението на общината от питейни води се гарантира именно благодарение на използвания дебит на тези води. За съжаление обаче количеството на водите с високи питейни качества, което е предвидено като резерв за бъдещо потребление, е незначително. Общо на територията на Община Сопот има изградени 4 язовира - „Сопот - 1”, „Сопот - 2 - Мурла”, „Анево - 1” и „Анево - 2”, с обща водовместимост от 830 000 м³.

II. РАЗДЕЛ ВТОРИ

2.ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗАНА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

2.1. Анализ на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците

Изводите, които могат да се направят от този анализ са, че Община Сопот своевременно съумява да прилага законодателството на местно ниво и да изпълнява вменените ѝ задължения в подзаконовата нормативна уредба, а именно:

- Изготвят се ежегодни отчети по приетите програми.
- Общината е предприела мерки за поетапно изпълнение на целите и приоритетите за третиране на отпадъците на територията си.
- Поддържа се актуален регистър на площадките за предаване на отпадъци в Общината.

- Сключени са и се поддържат договори с фирми за управлението на различни видове масово разпространени отпадъци.
- Осигурява се финансов ресурс за извършването на дейностите по управление на отпадъците на територията на Общината както и за внасянето на отчисленията за депониране на отпадъците.
- Предприети са мерки за намаляване количествата на депонираните отпадъци на депото, чрез предварителното им третиране.
- Води се отчетност на количествата събрани и депонирани отпадъци.
- Определени са целите и насоките на Общината за изпълнение на законодателството.
- Организирано е разделно събиране на отпадъците.
- Спазват се изискванията на подзаконовата нормативна уредба при определяне на площадки за третиране и/или третиране на отпадъци.
- Определени са правата и задълженията на гражданите и фирмите, относно управлението на отпадъците.

Основните трудности и проблеми, които възникват пред Общината при прилагането на нормативната уредба на местно ниво са свързани с изпълнението на поставените цели в Закона за управлението на отпадъците.

Постигането на целите е бавен процес, който се усложнява още повече в малките и средни Общини, като Сопот от факта, че липсва инфраструктура за постигането им. Същата ще се осигурява със собствени финансови средства, европейско финансиране и/или ще се разчита на привличането на частни инвеститори, което затруднява изпълнението на целите.

2.2. Анализ на отпадъците

2.2.1 Битови отпадъци

В анализа подробно е описано и са дадени наличните данни за отпадъците, събрани през годините в Общината.

Целта на анализа е да се установи как Общината е организирала управлението на образуваните отпадъци на територията ѝ, има ли и какви са основните проблеми при организиране на дейностите, необходимост от промяна на организация, необходимост от допълнителна информация за образуваните отпадъците и др.

Изводите от анализа са:

Общината организира дейностите по събиране на отпадъците от години, като дейността от тогава се извършва от една фирма «БЕЛЕЗИРЕВ» ЕООД, избрана по реда на ЗОП. Това е предимство пред Общината, тъй като услугата през годините се е усъвършенствала, и екологичния отдел на община Сопот следи изпълнението и осъществява контрол над дейността.

Фирмата, извършваща сметосъбирането и сметоизвозването на отпадъците има опит, което предразполага към по-лесна комуникация и бързо реагиране при възникване на проблеми и пречки при изпълнение на дейността.

Данните за образуваните отпадъци през годините показват, че се полагат усилия и количествата на отпадъците, предназначени за депониране намаляват.

Изготвен е морфологичен анализ на отпадъците, при направени от общинските

служители четири пробонабирания, спазвайки методологията, утвърдена от министъра. Данните са обобщени от фирма с цел да се прецизира конкретния състав на образувания отпадък в Общината.

Честотата на извозване на отпадъците не се е променяла от години, поради все по-нарастващите разходи, необходими за извършване на дейността. В града определената честота на извозване е достатъчна, но в малките населени места това е проблем, който е трудно преодолим поради ниските такси за дейността и ниската събираемост.

Общината разполага с точна и конкретна информация за отпадъците, за които предлага услугата по сметосъбиране и сметоизвозване, но не разполага с информация за останалите отпадъците, образувани и събрани на територията ѝ от частни и юридически лица.

2.2.2. Утайки от ПСОВ

Утайките от градската пречиствателна станция за отпадни води с довеждащ колектор - гр. Сопот, която е в експлоатация от 2010 г.

В процес на разработване е Програма за управление на утайките. Изготвен е Национален стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ на територията на Р България за периода 2014-2020 г. Плана определя възможностите и начините за третиране на утайки от ГПСОВ. Предстои приемането от Община Сопот на програма за управление на утайките от новопостроената ПСОВ Сопот.

2.2.3. Анализ на строителните отпадъци

Третирането на строителните отпадъци е един нов и голям ангажимент, както към Общините, като по-чести Възложители на Строително-монтажни работи, така и за физическите и юридически лица, извършващи дейности с такива отпадъци.

Изводите, които могат да се направят от този анализ са, че е въведена изцяло нова нормативна уредба в областта на управлението на строителните отпадъци за изпълнението на която са необходими големи средства и по-дълъг период от време за изпълнение.

Събирането, транспортирането, оползотворяването и/или обезвреждането на генерираните строителни отпадъци на територията на Сопот са част от предмета на договора с фирма „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД.

Общината не разполага със своя площадка за строителни отпадъци.

2.3. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците

Анализа на инфраструктурата за отпадъците цели определянето на степента на изпълнимост на изискванията за третиране на различните видове отпадъци с тези в Общината.

Изводите, които могат да се извадят от него са:

Общината е изградила ефективна система за организирано сметосъбиране във всичките си населени места, чрез разполагане на контейнери. Съдовете се подменят и допълват ежегодно. Специализирана техника за обслужването им е осигурена от фирмата, извършваща услугата, въз основа на сключен договор.

Изградена е и ефективна система за разделно събиране на отпадъците от хартия,

пластмаса, стъкло и метал.

Общината участва в РСУО Карлово и депонира смесените битови отпадъци на инсталацията за предварително третиране на отпадъците и Регионално депо гр. Карлово. Депонирането е последен процес в наложената в ЗУО йерархия при управлението на отпадъците, която се спазва.

На територията на град Карлово има изградена инсталация за предварително третиране /сепариране/ на отпадъци, която е собственост на Общината. Чрез предварителното третиране могат да се достигнат целите за рециклиране на отпадъчни материали от хартия, картон, пластмаса и метал, заложи в ЗУО.

В Общината липсва инфраструктура за третиране на биоразградими отпадъци, но са предприети мерки за осигуряване на такава. Общината е в процес на подготовка за кандидатстване с проект за изграждане на площадка за компостиране на растителни и биоразградими отпадъци по ос 2 „Отпадъци“ на Оперативна програма Околна среда 2014-2020, чрез която да започне изпълнение на целите за ограничаване количествата на депонираните биоразградими отпадъци на депа за отпадъци.

Необходимо е да бъде осигурена инфраструктура за разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци - специализирани автомобили за събирането и извозването им, контейнери за събиране и съхранение и др, които ще бъдат заложи в бюджета на проекта.

В Общината няма разработени и въведени в действие проекти за домашно/фамилно компостиране на растителни и биоразградими отпадъци.

На регионално депо Карлово, съгласно Комплексно разрешително № 347/НО/2008 г. е разрешено да се приемат обемни отпадъци с код 20 03 01. Допълнително е сключен Договор с „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД за приемане на опасни отпадъци – излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, наричано за краткост ИУЕЕО; излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излезли от употреба гуми (ИУГ).

На територията на Общината липсва инфраструктура за третиране на различни видове отпадъци, освен предварителното третиране на сепариращата инсталация в Карлово, като организацията на дейността се осъществява, чрез сключване на договори с различни фирми и организации по оползотворяване за предаване на различните отпадъци, които могат да бъдат оползотворени и/или рециклирани.

В града има няколко пункта за изкупуване на масово разпространени отпадъци от хартия и картон, метал пластмаса и стъкло, същите се контролират от РИОСВ Пловдив и община Карлово, ежегодно община Сопот получава информация относно количествата на събраните отпадъци от тях.

На около 5 точки в града са разположени контейнери за събиране на негодни за употреба батерии. Системата се увеличава ежегодно, а след напълване на кошчетата същите се събират от организацията по оползотворяване на негодни батерии и акумулатори, с която има сключен договор.

Отпадъците от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване се събират от фирма притежаваща разрешение по ЗУО. Същите се събират от адрес по подадени заявки на граждани, и на площадка за съхранение.

Общината е сключила договор с фирма, която да събира на негодни за употреба масово разпространени отпадъци се предават за третиране/оползотворяване на организацията по оползотворяване на ИУЕОО.

Общината няма сключен договор с организация и/или фирми относно третирането на излезлите от употреба моторни превозни средства. В града има няколко частни площадки, на които могат да се предават, но липсва организиране на дейностите по управлението на тези отпадъци, когато са изоставени на общински терени.

Опасните отпадъци от домакинствата се предават на площадка в промишлената зона на града, с оператора на която е сключен договор.

2.4. Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците

Анализът на институционалния капацитет има за цел да установи евентуални недостатъци и несъответствия в капацитета на общината в сферата на управлението на отпадъците.

От направения анализ се установи, че като цяло капацитета на Общината е достатъчен относно управлението на отпадъците.

От анализа е установено, че институционалния капацитет на Община Сопот е достатъчен, като необходимост се усеща единствено при контрола. Необходимо е назначаване на още допълнителни бройки контролори по чистота, с които да се засили контрола върху граждани и фирми за правилното боравене и разпределяне на отпадъците.

2.5. Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

От направения анализ се установява, че на територията на Общината са закрити и рекултивирани старите сметища във всички населени места. Закриването е осъществено по предварително изготвен и одобрен от контролните органи график по метод „in situ” т.е. запръстяване на замърсените терени.

Към момента в Общината липсват други замърсявания, за които да не са взети мерки по възстановяване на терените.

2.6. Анализ на организационните схеми и форми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

Общината е уредила в местната си нормативна уредба формите и начините на плащане за извършваните услуги по управлението на отпадъците на територията си.

Чрез Наредбата за управление на дейностите по отпадъците е указан редът за извършването на дейностите, глобите и санкциите за замърсяване на общински места с отпадъци и др.

Чрез Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Сопот е указан редът за заплащане на такса „Битови отпадъци”, както и дейностите които покрива.

В голяма част събраната сума от таксите не успява да покрива всички необходими дейности по извършването на управлението на отпадъците, като администрацията се принуждава да ги свива.

Друг проблем е и увеличаващите се всяка година отчисления за депониране на отпадъците, което допълнително натоварва план-сметките за чистотата.

От направения анализ следва извода, че основния проблем, както на Община Сопот, така и на други Общини в България е предстоящата промяна на образуването на ТБО. Към момента то е посредством данъчна оценка на имотите, а с влизане в сила на новите изисквания е необходимо да бъде образувана на база количество отпадъци. Този преход ще бъде бавен и труден за Общините в началото докато се разработи и приложи правилния подход за определянето на таксата.

2.7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Основната информираност на населението на Общината е, чрез интернет сайта, където има създадена рубрика „Околна среда“. Общината е разработила добра система за информираност, като много голяма част от извършваните дейности се публикува както в сайта така и на информационното табло.

Изводите от този анализ са, че Общината върви в правилната посока, като са необходими още малко усилия за развитието на рубриката, както и за насърчаване използването ѝ.

Необходимо е и разработване и на други механизми за информираност на населението, освен интернет сайта, тъй като по-възрастните групи от населението нямат възможност за използването му. Необходимо е провеждане на повече и конкретни, целенасочени кампании сред населението, които да ги запознаят с начините на управление на отпадъците в Общината, както и за получаването на подробна информация относно дейността.

2.8. Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците

Информацията за отпадъците и извършваните дейности с тях от Общината е достатъчна и надлежна. Проблемът при осигуряване на данните за образуваните отпадъците в Общината са от липсата на такава от лицата и фирмите, които са извън организираната система, т.е. те сами си управляват образуваните отпадъци. Това са основно лицата, занимаващи се с изкупването на отпадъци от хартия, картон, пластмаса, метал, отпадъци от черни и цветни метали, събрани отпадъци извън системите за разделно събиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване и батерии и акумулатори.

Необходимо е определяне на ясни правила и задължения за ежегодно предоставяне на информация от лицата, извън организираните системи от Общината.

2.9. Изводи от направените прогнози

От направените прогнози на количествата отпадъци, които се очаква да се образуват и събират в Община Сопот до края на програмния период на програмата, могат да се направят изводи, че предвидените мерки, дейности, както и необходимата инфраструктура ще бъдат достатъчни за изпълнение на целите на българското законодателство. Основния проблем при точното прогнозиране на отпадъците е липсата на каквато и да е информация в Общината,

относно количествата на събраните отпадъци от частните лица, които разполагат с площадки за събирането им. Тези количества неминуемо оказват влияние върху количествата на отпадъците на Общината и постигането на целите. Въпреки това въз основа на прогнозите на наличната информация и данни, постигането на целите в дългосрочен период е достижимо и при изпълнение на посочените мерки в програмата е изпълнимо. Друг фактор, който оказва негативно влияние при точното прогнозиране е морфологичният анализ на отпадъците на Община Сопот.

III. РАЗДЕЛ ТРЕТИ

2. SWOT АНАЛИЗ

SWOT анализът е един от най-често практикуваните методи за стратегически анализ при подготовка на документи на публичната политика.

SWOT анализът е класически метод за стратегическо планиране и в същото време и аббревиатура, зад която стоят следните думи:

- **S (Strenghts) - Силни страни**
- **W (Weaknesses) - Слаби страни**
- **O (Opportunities) – Възможности**
- **T (Threats) - Заплахи**

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ		ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	<i>Лостове на развитие <</i>	Възможности
- Разполага с инсталация за третиране (сепариране) на отпадъци - Има изготвени проекти за изграждане на инфраструктура за третиране на различни отпадъци - Има собствено регионално депо - Има проявен частен интерес за изграждане на инсталация за изгаряне на отпадъци - Разполага с Общинска фирма за извършване на дейностите по управлението на отпадъците - Разполага с добре обучени и образовани кадри в областта на управление на отпадъците - Липсват терени и/или територии, силно замърсени с отпадъци		стратегическо място за третиране на отпадъците на областта - Изграждане на собствени съоръжения за управление на отпадъците - Изграждане на нова клетка за депониране на отпадъците - Възлагане на повече функции на общинските предприятия, чрез което ще се синхронизира работата в областта на управление на отпадъците - При изграждане на собствени съоръжения могат да се увеличат приходите на Общината, чрез продажба на материалите, извлечени от отпадъците - Увеличаване на квалифицираните кадри - Осигуряване на средства по оперативни и/или национални програми за финансиране на проекти

Слаби страни		Заплахи
- Ниска платежоспособност на гражданите в Общината -Липса на финансови средства за изграждане на собствена инфраструктура -Липса на изградени инсталации за третиране на различни отпадъци от частни инвеститори -Ограничени финансови средства за извършване на дейностите по управление на отпадъците	<i>Проблеми</i>	- Ниска събираемост на такса „Битови отпадъци” - Липса на финансиране изграждане на новата клетка на депото - Липса на интерес от частни инвеститори за развиване на дейности по третиране на отпадъци на територията на Общината - Неизпълнение на целите по ЗУО и налагане на санкции от страна на контролните органи - Нереализиране на проектите за третиране на отпадъците - Липса на класифицирани кадри за управление на дейностите по третиране на отпадъците - Прекратяване дейността на инсталацията за сепариране на отпадъците - Промяна на нормативните уредби

IV. РАЗДЕЛ ЧЕТВЪРТИ

3. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

3.1. Стратегически и оперативни цели

Определянето на целите при изготвянето на Общинската програма за управление на отпадъците е най-важното и значимо събитие, чрез което се определя политиката и рамката на управление на отпадъците в Общината.

Чрез определянето на целите се определят и конкретните методи и мерки, чрез които да се изпълни програмата, както и необходимите финансови, технически и човешки характеристики за това.

В съответствие с изискванията на ЗУО целите на общинската програма за управление на отпадъците са заимствани от Националния план за управление на отпадъците.

Принципите за определяне на стратегическите цели са следните:

- > Релевантност;
- > Реалистичност на подхода;
- > Мотивираност;
- > Прозрачност/разбираемост;
- > Ангажираност/задължителност;
- > Хармонизираност;

В съответствие с новата политика за управление на дейностите по отпадъците и въведената йерархия за управлението и третирането им, настоящата програма определя рамката за поэтапно достигане на следните цели, съответстващи на Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г./НПУО/:

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда

Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда

Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците

3.2. Алтернативи за постигане на целите

Предвижданията на настоящата програма, относно постигането на целите са същите да бъдат изпълнявани чрез подпрограми. Подпрограмите имат за цел да подпомогнат изпълнението на стратегическите цели, чрез предлагане на мерки и подходи за постигането

им, което да улесни администрацията. Предвидено е за всяка конкретна цел да бъдат изпълнявани следните подпрограми:

Стратегически цели	Подпрограма
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	• ПОДПРОГРАМА за предотвратяване образуването на отпадъци
Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци	• ПОДПРОГРАМА за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло • ПОДПРОГРАМА за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците. • ПОДПРОГРАМА за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци • ПОДПРОГРАМА за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци
Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	• ПОДПРОГРАМА за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците
Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците	• ПОДПРОГРАМА за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

V. РАЗДЕЛ ПЕТИ

4. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ

Плана за действие с подпрограмите включва описание на дейностите и необходимите мероприятия за изпълнение на националното законодателство на местно ниво, както и краткосрочни и дългосрочни мерки и инвестиции, които Общината следва предприеме за правилното изграждане и управление на политиката, свързана с отпадъците.

Подпрограмите са съобразени с приоритетните цели заложи в програмата, като

включва всички свързани с изпълнението им разходи, мероприятия и дейности, както и отговорните лица за изпълнението им.

Включените мерки и дейности са възможно най-обобщителни с цел да обхванат всички съпътстващи мероприятия, които следва да извърши Общината до приключването на програмния период на програмата.

В подпрограмите и плановете към тях са включени и обобщени различните законодателни задължения на местната власт, както и конкретните предложения за тяхното изпълнение.

Конкретизирането на сроковете в плановете цели улесняване на местната администрация при изготвянето на годишните мерки, плановете, финансови разчети и други дейности във връзка с управлението на отпадъците.

ЦЕЛ 1: НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ

Съобразно принципите и политиките на Община Сопот, подпрограмите и плановете за действие могат да бъдат допълнени и/или променени от органът, който приема програмата, при смяна на възгледите и приоритетните цели за изграждане на политиката за управление на отпадъците в Общината и при смяна на законодателната рамка, която ги определя.

4.1. ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

1. Въведение и основни положения

Рамковата директива за отпадъците задължава страните членки да разработят програми за предотвратяване на образуването на отпадъци. За първи път в България такава програма е разработена в рамките на Националния план за управление на отпадъците /НПУО/ 2014/2020.

Мотото на Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъците 2014-2020 е „*Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал*“

Целта на тази подпрограма е насърчаване на населението, фирмите и институциите от страна на Общината към различни мерки и методи, които да доведат до предотвратяване образуването на отпадъците, т.е. предприемане на конкретни действия, от които би могло да се намали образуването на отпадъците, там където е възможно.

Мярката е необходима поради все по-голямото нарастване на образуването на отпадъците, както на национално, така и на световно ниво. Образуването на отпадъци е все по-голям нарастващ проблем, който оказва значително негативно влияние към околната среда и към здравословното състояние на хората, за който следва да се предприемат конкретни мерки за ограничаването му.

Предотвратяването на образуването на отпадъците цели допринасяне намаляване негативното влияние върху компонентите на околната среда, върху които влияе депонираният отпадък, чрез отделянето на газове и инфилтрат при протичащите процеси на гниене, както и върху намаляване използването на природни ресурси, неминуемо свързани с третирането и обезвреждането на отпадъци.

Като цяло тази цел се изпълнява на национално ниво, тъй като тези мерки основно са насочени към производителите на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. Въпреки това мерките на местно ниво също са с голямо значение за постигане изпълнението им.

2. Място на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците

Според ЗУО "Отпадък" е всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи". Съгласно Директива 2008/98/ЕО, под предотвратяване на образуването на отпадъци трябва да се разбира:

“Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- *количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;*
- *вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве;*
- *съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите ”.*

Предотвратяването на образуването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Най-общо, предотвратяване на образуването на отпадъци означава да не възникват отпадъци, тъй като веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество чрез депонирането, изгарянето, рециклирането.

3. Цел на подпрограмата за предотвратяване на образуването на отпадъци

Стратегическа цел

Намаляване на вредното действие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им.

Оперативни цели

- Намаляване на количеството на отпадъци
- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците

4. Анализ и описание на съществуващи мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и оценка на възможностите за прилагане на подходящи мерки и предложение за индикатори за мерките

На този етап в Общината не са разработвани или прилагани конкретни мерки за предотвратяване образуването на отпадъци и/или ако е имало такива, то те са били косвени или несъзнателно изпълнявани. Това е така поради факта, че досега националното законодателство не е вменявало такива изисквания на местната власт и не са били разработвани документи с указания за прилагане на мерки.

Изискването за определяне на мерки и дейности за предотвратяване образуването на отпадъци за пръв път се поставя в приетият Закон за управление на отпадъците (ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г.), чиито текст пък е транспониран в българското законодателство от европейските

директиви. Вследствие на това в разработения План за управление на отпадъците 2014-2020 г. е разработена и Програма за предотвратяване образуването на отпадъци, което пък от своя страна задължава и местните власти да разработят подпрограми с мерки за предотвратяване образуването на отпадъци към общинските програми за управление на отпадъците.

Както по-горе е споменато мерките и дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци е трудно изпълнимо на местно ниво, поради факта, че Общините нямат правомощия за ограничаване на производители на масово разпространени отпадъци, които са с основен принос към увеличаване количествата на отпадъците, но от своя страна могат да се въведат мерки на местно ниво, които също да окажат влияние върху предотвратяване образуването на отпадъци.

Такива мерки, които Общината може да приеме за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци на територията си са:

- > Насърчаване на населението към използването на опаковки - торбички, чашки и др. предназначени за многократна употреба. Във връзка с разработването на нова методика за изготвяне на план-сметките и изчисляване на размера на „такса битови отпадъци“ е възможно тази мярка да бъде обвързана и с „ТБО“. Тъй като няма как да се проследи потока и броя на гражданите, закупуващи продукти за еднократна употреба, би могло обвързването на „ТБО“ да бъде насочено към големите вериги магазини, в които се предлагат тези продукти. Могат да бъдат въведени различни стимули, касаещи образуването на „такса битови отпадъци“, както за големите търговски вериги, така и за по-малките, включително и гражданите, като заплащане на мястото на изхвърляне, намалена такса за прилагашите домашно компостиране, намален размер на патентен данък и др.
- > Насърчаване на домашното компостиране - съгласно Закона за управление на отпадъците, домашното компостиране се счита за мярка за предотвратяване образуването на отпадъци /оползотворяване на мястото на образуване/. Тук при тази мярка Общината може да разработи различни програми и/или проекти за насърчаването на домашното компостиране. Мерките трябва да са насочени основно към живущите в селата на Общината, където се генерира по-голям поток от растителни отпадъци. Друг вариант е разработване и търсене на финансиране на проекти за безплатно предоставяне на гражданите на компостери. При липса на финансиране същите могат да се осигурят от ТБО поетапно всяка година;
- > Изграждане на система за събиране на растителни и биоразградими отпадъци от домакинствата, живущи в многоетажни жилищни сгради, които нямат възможност за домашно компостиране. Организирането на система за разделно събиране на тези отпадъци е и задължение на местната власт по Наредба за разделно събиране на биоотпадъците. С изпълнението му Общината може едновременно да изпълни и мярката за предотвратяване и/или намаляване образуването на отпадъци;
- > Насърчаване изграждането на центрове за повторна употреба /чрез насочване на бизнеса за кандидатстване по оперативна програма „ Конкуренентоспособност и иновации 2014-2020 г.“ Примери за такива центрове са за повторна употреба и поправка на електроуреди, опаковки по видове, домакински и лични предмети и др.;
- > Информационните кампании насочени към населението си остават най- добрата и ефикасна мярка. Всички мерки, които Общината набеязва не могат да се

осъществяват, ако не се обхване най-големия генератор на отпадъци-населението. Необходимо е разработването на активни информационни кампании, с които ясно да се определят насоките и целите пред Общината, да се изложат положителните и отрицателните страни на проблема, както и ползите за населението и околната среда от изпълнението на конкретните мерки. Примери за провеждането на информационни кампании сред населението могат да бъдат: изготвяне на Разяснителна информация, насоки и съвети за прилагане на инструменти за предотвратяване образуването на отпадъци, основно чрез уеб-сайта на Общината; провеждане на обучителни програми; еко-етикиране; провеждане на инициативи за екологично потребление - за ограничаване на ненужната употреба на продукти (напр. продукти за еднократна употреба, замяна на стари с нови модели продукти и т.н.) и по-ефективното използване на продуктите, различни образователни кампании;

- > Подкрепа за въвеждане на системи за управление на околната среда
- > Оказване на подкрепа за различни изследвания и проучвания
- > Зелени обществени поръчки
- > Провеждане на местна политика за разширена отговорност на производителя

4.1. *Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци*

Политиката по изграждането на ефективна система за предотвратяване образуването на отпадъци в Общината трябва да започне от предотвратяване на риска от замърсяване на терените и площите в Общината с отпадъци. За целта е необходимо определяне на ясна политика за контрол и управление на отпадъците, както и за недопускане образуването на такива извън регламентираните за целта места.

За целта програмата предвижда предприемане от страна на общинското ръководство на конкретни мерки и действия:

- > Идентифициране на всички стари замърсявания на територията на Общината;
- > Набелязване и мониторинг на райони и/или участъци, които крият риск от замърсяване с отпадъци;
- > Изготвяне на план за действие, включващ всички засегнати места от стари замърсявания, определяне на финансов ресурс и техника за отстраняване на замърсяванията, финансиране на дейностите по почистване, определяне на длъжностни лица за извършване на контрол, определяне на етапи и срокове на изпълнение;
- > Оптимизиране на системите за събиране на отпадъците с цел предотвратяване изхвърлянето им на нерегламентирани места;
- > Повишаване качеството на услугите, свързани с управлението на отпадъците;

4.2. *План за действие към Подпрограмата за предотвратяване на образуването на отпадъци*

Плана за действие към подпрограмата за предотвратяване образуването на отпадъци, включва набелязаните по-горе мерки и действия, които Общината следва да предприеме. В плана са посочени видовете дейности, поставен е срок за изпълнението им, приблизителните финансови средства необходими за постигането на конкретните мерки, отговорните лица и/или институции за това, както и възможните източници на финансиране на дейностите.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Мярка/дейност	Срок	Отговорна институция	Бюджет /очаквани разходи/	Възможни източници на финансиране	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	
								текущи	цели
Намаляване на вредното действие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им.	Намаляване на количеството на отпадъци	Актуализиране и допълване на системите за организирано сметосъбиране и разделно събиране	30.12.2020г.	Кмет Експерти „ЕЗГВР“ „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД	100 000 лв.	Общински бюджет	Намаляване на нерегламентирано изхвърлените отпадъци	Ежегодна оптимизация на системата; Брой на допълнените контейнери	До 2020 г. поддръжане на ефективна система
		Насърчаване на населението към използване на опаковки за многократна употреба, чрез обвързване с ТБО и провеждане на информационни кампании	30.12.2020г.	Община Сопот	1 000 лв.	План-сметка	Намаляване образуването на отпадъци	Поетапно преминаване към многократно използване на продукти	В края на програмния период повече домакинства използват продукт и за многократна употреба
		Стимулиране на търговски вериги и магазини, предлагащи торбички за многократна употреба, чрез намаляване на ТБО	30.12.2018г.	Община Сопот				Предотвратяване образуването на отпадъци	Брой вериги и/или магазини предлагачи тези продукти

									на употреба
		Стимулиране на административни и офис сгради за намаляване количествата на използваната хартия и преминаване към електронни документи, чрез намаляване ТБО	30.12.2020г.	Община Сопот		План-сметка	Предотвратяване образуването на отпадъци от хартия	Брой администрации и офиси, прилагаш и тази система	Увеличаване използването на електронни носители и намаляване количествата отпадък и от хартия
		Разработване на проекти и/или програми за насърчаване към домашно компостиране	30.12.2020г.	Експерти „ЕЗГВР” Кмет		Общински бюджет ПУДООС ОПОС	Предотвратяване образуването на отпадъци от растителни и хранителни производни	Брой разработени проекти и/или програми	Предприемателски мерки за предотвратяване образуването на отпадък и, чрез компостиране
		Закупуване на компостери за предоставяне на домакинства	30.12.2020г.	Кмет Зам.кмет Експерти „ЕЗГВР”	100 000	Общински бюджет ПУДООС Отчисления по чл.64 от ЗУО ОПОС	Предотвратяване образуването на отпадъци	Брой закупени компостери	Повече домакинства, използващи компостери

		Съдействие и насърчаване на частни лица при интерес за изграждане на центрове за повторна употреба на отпадъци	постоянен	Община Сопот		ОП „Конкурентоспособност и иновации“	Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци	Брой изградени центрове за повторна употреба	Изграждане на повече центрове за повторна употреба на различни отпадъци
		Изграждане на площадка за събиране на едрогабаритни и опасни отпадъци от домакинствата	30.12.2020 г.	Община Сопот	500 000 лв.	План-сметка Отчисления по чл.64 от ЗУО Частни инвестиции	Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци	Ежегодно проведени мерки на етапи за изграждане на площадката	Изграждане на площадката
		Провеждане на информационни кампании за запознаване на населението с политиките за управление на отпадъците и начините на тяхното разделяне и третиране	постоянен	Зам.кмет		Общински бюджет	Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци	Ежегодно провеждани кампании	Брой проведени кампании
		Въвеждане и организиране на системи за събиране на различните потоци отпадъци.	30.12.2020 г.	Кмет Зам.кмет	700 000 лв.	Общински бюджет План-сметка ПУДООС Отчисления по чл.64 от ЗУО	Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци	Ежегодни мерки за въвеждане на системи за събиране на отпадъци	Брой въведени системи и брой обхванати потоци отпадъци

		Създаване на организация за разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци от поддържането на паркове, градини, площади, от дейността на ресторанти, кетъринги, хотели, заведения за обществено хранене и др.	30.12.2020г.	Кмет Зам.кмет Експерти „ЕЗГВР”	300 000 лв./г.	Общински бюджет План-сметка Отчисления по чл.64 от ЗУО	Предотвратяване образуването на отпадъци и екологосъобразно третиране	Ежегодни мерки и дейности за разделно събиране на тези отпадъци	Създаване на ефективна система за разделно събиране и третиране на тези отпадъци
		Поддържане на секцията „Околна среда“ в интернет сайта на Общината и публикуване на графици за събиране на отпадъци, места за временно съхранение и предаване на различните потоци отпадъци.	постоянен	PR на Община Сопот			Информиратност на населението по мерките и дейностите	Постоянно допълване и актуализиране на секцията в интернет сайта	Повече информираност на населението относно мерките при управление на отпадъците
		Поставяне на предупредителни знаци за забрана изхвърлянето на отпадъци на определени места	30.06.2016 г.	Кмет Експерти „ЕЗГВР” Кметове и кметски	3 000 лв.	Общински бюджет	Предотвратяване образуването на	Брой поставени знаци	Предотвратяване изхвърлянето на

				наместници			отпадъци		отпадъц и извън определите места
		Увеличаване броя на служебните лица, имащи статут на контролни органи и правомощия за съставяне на актове за административни нарушения	30.12.2018г.	Кмет зам.-кмет Общинска администрация Общински предприятия			Предотвратяване образуването на отпадъци и увеличаване на контрола	Брой служебни лица със статут на контролни органи	Упражняване на по-голям контрол при боравенето с отпадъците
Намаляван е на вредното въздействие на отпадъците		Ограничаване достъпа на автомобили до крайпътни дерета и места, там където е възможно с цел да не се изхвърлят отпадъци с камиони, каруци, автомобили и др.	30.12.2015г.	Звено „Инспекторат“	20 000 лв.	Общински бюджет	Предотвратяване образуването на отпадъци	Брой ограничен и места	Предотвратяване и намаляване нерегламентирано изхвърляне на отпадъци
		Идентифициране и описване на всички ключови места, където е възможно образуване на локални замърсявания	30.12.2015г.	Експерти „ЕЗГВР“ кметове и кметски наместници по населени места			Предотвратяване образуването на отпадъци	Брой описани места	Намаляване риска от изхвърляне на отпадъци и образуване на замърсявания

		Набелязване и извършване на постоянен мониторинг на райони и/или участъци, които крият риск от замърсяване с отпадъци	30.12.2015г.	Звено „Инспекторат“			Предотвратяване изхвърлянето на отпадъци	Извършване на постоянен контрол	Липса на замърсени участъци и зони на територията на Общината
		Изготвяне на план за действие, включващ всички засегнати места от стари замърсявания и набелязване на конкретни мерки за отстраняване и недопускане на бъдещи замърсявания.	30.12.2016 г.	Кметове и кметски наместници			Предотвратяване замърсяването с отпадъци	Брой изготвени планове	Предотвратяване замърсяването с отпадъци
		Информирание на населението за начините и местата за изхвърляне/предаване на различни видове отпадъци	30.12.2014 г.	Кметове и кметски наместници			Предотвратяване образуването на отпадъци	Ежегодно информирание на населението	Увеличаване на информираността на обществото
		Ежегодно оптимизиране на графици и схеми за събирането и транспортирането на отпадъците	ежегодно	Общинска администрация и „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД			Екологосъобразно управление на отпадъците	Извършване на ежегодна оптимизация	Разработена ефективна система за събиране на отпадъци
		Закупуване на нова техника за събиране на отпадъците	30.12.2020 г.	„БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД	500 000 лв.	БЕЛЕЗИРЕВ ЕООД	Намаляване на риска от въздействие върху околната	Брой закупена техника	Екологосъобразно събиране и третиране

						Д	среда		е на отпадъци ите
		Ежегодна подмяна на амортизирани съдове	ежегодно	Община Сопот „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД	10 000 лв./г.	План-сметка „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД	Предотвратяване разпиляването на отпадъци	Брой подменен и съдове	Ефективна система за събиране на отпадъци
		Увеличаване кратността на обслужване на съдовете за отпадъци.	30.12.2020г.	Община Сопот „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД	120 000 лв./г.	План-сметка	Предотвратяване разпиляването и нерегламентираното изхвърляне на отпадъци	Кратност на извозването на отпадъците	Създадена на ефективна система за събиране на отпадъци
		Подобряване на ефективността и създаване на навременна координация между служителите, отговорни за дейността и фирмата, извършваща събирането и извозването на отпадъците.	ежегодно	Община Сопот			Предотвратяване разпиляването на отпадъците	Извършване на ежегодни мерки за подобряване	Създадена на ефективна организация
		Водене на точна отчетност на количествата събрани, извозени, предадени за оползотворяване и депонирани отпадъци.	ежемесечно	Община Сопот „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД			Ефективно управление на дейността по отпадъците	Ежегодно отчитане на количествата отпадъци	Създадена на ефективна база данни
		Почистване на места, замърсени с отпадъци със специализирана техника.	30.12.2015 г.	Кмет Зам.кмет	80 000	План-сметка Общински бюджет	Предотвратяване на замърсяване	Брой почистени места	Липса на замърсени места

							не на места с отпадъци		с отпадъци
		Определяне на длъжностни лица, които да извършват контрол върху районите, в които са наблюдавани стари замърсявания, както и върху бъдещи рискови места.	30.12.2015г.	Кмет Зам.кмет			Предотвратяване образуването на отпадъци	Брой определен и длъжностни лица	Липса на замърсени участъци с отпадъци

**ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА
РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И
НАМАЛЯВАНЕ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА РИСКА
ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ ОТПАДЪЦИ**

ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ НАЙ-МАЛКО ОТ ХАРТИЯ И КАРТОН, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СТЪКЛО

1. Въведение и основни положения

Съгласно Закона за управление на отпадъците са поставени Национални цели за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци както следва :

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто отобщото им тегло;
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто отобщото им тегло;
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто отобщото им тегло

Изпълнението им е възложено на Общините, включени в регионите за управление на отпадъците. Целта на тези мерки са да се увеличат количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци и да се намали тяхното депониране на Регионалните депа.

Отпадъците от хартия, картон, пластмаса и стъкла следва да се разглеждат като ресурс, от който могат да се извлекат както екологични, така и финансови ползи.

Именно поради това е много важно всяка Община да конкретизира и предприеме мерки за не попадането на тези видове отпадъци на Регионалните депа.

В йерархията при управлението на отпадъците подготовката за повторна употреба се нарежда на второ място след предотвратяване образуването на отпадъците. Целта на тази подредба е именно максималното използване на отпадъците колкото може в повече направления.

Следващо в подреждането е рециклирането, което цели превръщането на отпадъците в други суровини и материали, но разликата с подготовката за повторна употреба е, че тук за извършването на дейността е необходимо използване на много повече суровини.

И накрая на предпоследно място се нарежда оползотворяване, което цели използването на отпадъците за превръщане в енергия, биогорива и др.

2. Цел на подпрограмата

Стратегическата цел на тази подпрограма е увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.

Оперативната цел поставя конкретни изисквания за достигане на стратегическата

цел, а именно: Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаси и стъкло

Целите на подпрограмата са тези, които определят рамката и насоките за изпълнението ѝ. Те целят улесняване на местната администрация при изпълнението на задълженията ѝ, като поставят ясни и точни правила за това.

3. Анализ и описание на съществуващото състояние и насоки за бъдещи мерки

Съгласно нормативната уредба, отделянето на рециклируеми и оползотворими отпадъци от потока битови отпадъци се осъществява посредством сътрудничество с организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки и, чрез извършване на дейности по предварително третиране на отпадъците, преди тяхното депониране.

И при двата варианта Община Сопот е предприела мерки, чрез въвеждането на система за разделно събиране на отпадъци, чрез сътрудничество с организация по оползотворяване /Ооп/ и чрез сключване на договор за предварително третиране на потока битови отпадъци.

По **Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки** Общината е изпълнила задълженията си, чрез сключване на Договор с организация по оползотворяване и въвеждане на двуконтейнерна цветна система за разделно събиране на отпадъците.

Наредбата въвежда и задължения на кмета на Общината за недопускане на посегателства и кражби на отпадъците от съдовете за разделно събиране на отпадъците от опаковки. Изпълнението му се осъществява посредством въвеждане на наказателна отговорност и санкции за неизпълнение на физически и юридически лица в Общинските наредби, касаещи отпадъците и стриктно контролиране от страна на общинските служите, отговорни за дейността.

С оглед на това могат да бъдат дадени следните препоръки за подобрене на системата:

- > Ежегодно оптимизиране на системата;
- > Ежегодно провеждане на информационни кампании, свързани с разделянето на отпадъците;
- > Постепенно увеличаване на системата както в града, така и в останалите населени места в Общината;
- > Пълна координация между Организацията и Общината, което позволява по ефикасен контрол върху системата;
- > Ежегодно разглеждане и при необходимост актуализиране на нормативната уредба, свързана с управлението на тези потоци отпадъци;

За увеличаване на количеството рециклирани и оползотворени отпадъци е необходимо да се предприемат мерки и за тяхното насърчаване. Насърчаването трябва да е насочено основно към гражданите на Общината, от които произтича по-големия поток на тези отпадъци. Необходимо е пълно сътрудничество между организацията и Общината за въвеждането и функционирането на ефикасна система.

Конкретни мерки за изпълнение на целите могат да бъдат следните дейности:

- > Увеличаване броя на контейнерите за разделно събиране на отпадъците, там където има недостиг и преместване от места, където има ниска използваемост;
- > Включване и на населените места в Общината в системата за разделно събиране на отпадъците;
- > Обвързване използването на системата с такса битови отпадъци на гражданите. Тук при определяне на механизма на изчисляване на таксата могат конкретно да се заложат изисквания за ефективно използване на системата и съответно насърчаване, чрез намаляване на таксата /от определена етажна собственост, като блок, кооперация и/или квартал, район и др./;
- > Увеличаване на количествата на отпадъците, преминаващи през предварително третиране, преди тяхното депониране;
- > Търсене на съдействие от органите на реда за предотвратяване нерегламентираното изнасяне на отпадъци от контейнерите за разделно събиране на отпадъци;
- > Стимулиране разделното събиране на отпадъците, чрез кампании насочени към различни групи - деца от детски градини, училища, пенсионерски клубове, фирми, търговски вериги, работещи в различни институции и др. Тук могат да се отделят средства от ТБО и кампаниите да придобият състезателен характер, чрез който да се включат повече групи хора. Така например могат да се организират различни състезания и игри между децата за събиране и предаване на хартиени и картонени опаковки, могат да се организират различни конкурси за рисунки, есета и др. на теми, свързани с разделното събиране на отпадъците и техния принос към околната среда. ;
- > Стимулиране изграждането на леснодостъпни площадки за предаване на отпадъци от страна на гражданите;
- > Насърчаване използването на продукти със съответната екомаркировка за рециклиране и/или оползотворяване.
- > Извършване на ежедневен контрол от страна на служители от Общинска администрация за ползване на контейнерите за разделно събиране на отпадъците по предназначение;
- > Увеличаване размера на санкциите, заложи в Общинските Наредби при смесването на отпадъци и изхвърляне на рециклируеми и оползотворими отпадъци в контейнерите за битови отпадъци;

4. План за действие към подпрограмата за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло

Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните

отпадъци

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейност/мярка	Срок	Отговорни лица и институции	Бюджет /очаквани разходи/	Възможни източници на финансиране	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	
								текущи	цели
Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.	Достигане на целите за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаси и стъкло	Увеличаване броя на съдовете за разделно събиране на отпадъци	30.12.2020г.	Община Сопот и фирмите, извършващи разделно събиране		фирмите, извършващи разделно събиране	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Брой разположен и съдове за разделно събиране на отпадъци	Повече разделно събрани и рециклирани отпадъци
		Оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъците, чрез разместване на съдове, добавяне на нови, увеличаване на точките и др.	30.12.2020г.	Община Сопот и фирмите, извършващи разделно събиране Кметове и кметски наместници		фирмите, извършващи разделно събиране	Увеличена ефективност на системата	Ежегодно изготвяне на графици на разположени е на системата	Създадена ефективна система
		Включване на населените места в Общината към системата за разделно събиране на отпадъците	30.12.2020г.	Община Сопот и фирмите, извършващи разделно събиране Кметове и кметски наместници		фирмите, извършващи разделно събиране	Увеличаване на количествата събрани и рециклирани отпадъци	Брой включени населени места	Обхващане на цялото население на Общината от системата
		Определяне на механизъм за обвързаност използването на съдовете за разделно събиране на отпадъци с такса „Битови отпадъци“ на определени групи като блок, кооперация, квартал, район.	30.12.2018г.	Община Сопот и фирмите, извършващи разделно събиране Кметове и кметски		ТБО	Увеличаване на ефективността	Създаден механизъм на обвързаност	Използване на системата от повече домакинства
		Увеличаване количествата на отпадъците, преминаващи през инсталация за сепариране, преди тяхното депониране	30.12.2017г.	Община Сопот и фирмите, извършващи разделно	250 000 лв./г.	Общински бюджет	Увеличаване количествата на	Количество отпадъци преминали	Отделяне на по-голямо количество

			събиране			рециклираните отпадъци	през сепариране	отпадъци за рециклиране и изпълнение на целите
	Търсене на съдействие и извършване на съвместни проверки с органите на реда за предотвратяване нерегламентираното изнасяне на отпадъци от съдовете за разделно и организирано събиране на отпадъци.	постоянен	Община Сопот Контрольори по чистота ОД на МВР			Намаляване нерегламентираното събиране на отпадъци	Брой извършени проверки и съставени протоколи/актове	Увеличени количества отпадъци предадени за рециклиране/оползотворяване
	Организиране на кампании и конкурси с цел популяризиране и насърчаване на населението към използване на метода на разделното събиране и извърляне на отпадъците.	30.12.2020г.	Община Сопот и фирмите, извършващи разделно събиране	5 000 лв.	Общински бюджет ТБО „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД	Увеличаване използването на системата	Брой проведени кампании	Ефективно използване на системата
	Организиране на посещения от различни групи граждани на място на инсталацията за предварително третиране на отпадъците с цел проследяване пътя на отпадъка и мерките и методите на неговото третиране.	постоянен	Община Сопот и фирмите, извършващи разделно събиране			Увеличаване на информираността	Брой проведени посещения	Създаване на екологична отговорност в гражданите
	Стимулиране и оказване на съдействие на физически и юридически лица към изграждане на площадки за предаване и третиране на различни видове отпадъци	постоянен	Община Сопот		Частни инвестиции ОП „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД	Увеличаване на местата за предаване на тези отпадъци	Брой изградени площадки	Повече изградени площадки за събиране на отпадъци
	Насърчаване използването на продукти със съответната екомаркировка за рециклиране и/или оползотворяване	30.12.2020г.	Община Сопот и фирмите, извършващи разделно събиране			Използване на продукти, които могат да бъдат рециклирани	Провеждане на кампании за насърчаване	Повече рециклирани отпадъци от опаковки
	Извършване на ежедневен контрол от страна на служители на Общинска администрация за използването на	постоянен	Отдел „ЕЗГВР“			Предотвратяване смесването	Бой извършени проверки	Ефективно използване на системата

		съдовете за разделно събиране на отпадъците и спазване на забраната за изхвърляне на отпадъци от хартия, пластмаса и стъкло в съдовете за смесени отпадъци.		Кметове и кметски наместници			на отпадъци		
		Увеличаване размера на санкциите, заложи в Общинските наредби за смесването на определени отпадъци и изхвърлянето на рециклируеми и оползотворими такива в контейнерите за смесени отпадъци.	30.12.2016г.	Кмет Зам.кмет Гл.юрисконсулт в Община Сопот Общински съвет- Сопот			Използване на системата по предназначение	Променена нормативна уредба	Увеличена наказателна отговорност
		Ежегодно преразглеждане и при необходимост оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки	ежегодно	Община Сопот и фирмите, извършващи разделно събиране		фирмите, извършващи разделно събиране	Увеличаване на количествата събрани отпадъци	График на разположен ие на системата	Създаване на ефективност и удобство на гражданите
		Увеличаване на системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки	30.12.2020г.	Община Сопот и фирмите, извършващи разделно събиране		фирмите, извършващи разделно събиране	Увеличаване на събираемостта на отпадъците	Брой поставени контейнери	Изградена удобна система за гражданите
		Увеличаване на наказателната отговорност при неспазване на забраната за изхвърляне на отпадъци от опаковки в контейнерите за смесени отпадъци	30.12.2016г.	Община Сопот Гл.юрисконсулт Общински съвет- Сопот			Спазване на изискванията за разделяне на отпадъците	Променена нормативна уредба	Увеличаване на отговорността по управление на отпадъците
		Изготвяне на ежегодни справки на количествата на образуванияте, събраните и предадените за оползотворяване отпадъци от опаковки	ежегодно	Община Сопот и фирмите, извършващи разделно събиране			Създаване на база данни за отпадъците	Брой изготвени справки	Събиране на надеждни данни
		Провеждане на ежегодни кампании сред населението за разделно събиране на	ежегодно	Община Сопот	3 000 лв.	Общински бюджет	Увеличаване на	Брой проведени	Информираност на

		отпадъците от опаковки от смесените отпадъци и насърчаване използването на продукти за многократна употреба		и фирмите, извършващи разделно събиране			Информирано стта	кампании	гражданите

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ ОТПАДЪЦИ

ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ В Т.Ч. ЗА БИООТПАДЪЦИТЕ

1. Въведение и основни положения

Със Закона за управление на отпадъците и *Националния стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране (2010-2020)* са поставени конкретни цели пред Общините за намаляване на количествата депонирани биоотпадъци на депата за отпадъци и насочването на потока към други методи за третиране и оползотворяване.

Общата цел е най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, като целите се постигат поетапно всяка година.

Законодателството, свързано с биоразградимите отпадъци разделя процесите, съпътстващи намаляването на депонираните биоотпадъци на два етапа: разделното събиране на биоотпадъците и третирането на отпадъците.

2. Цел на подпрограмата

Стратегическата цел която поставя за изпълнение настоящата подпрограма е количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци е под 50% от общото количество на същите отпадъци, образувани от Общината през 1995 г.

Оперативната цел, която подпомага изпълнението на стратегическата цел на подпрограмата е достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци.

3. Анализ и описание на съществуващото състояние и бъдещи мерки.

В **Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците** са поставени конкретни изисквания за организирането на системи за разделно събиране на биоотпадъците. Целта е обхващане на почти всички източници на генериране на биоотпадъци, които да се събират и третираат отделно от битовите отпадъци, като по този начин се избягва смесването на отпадъците и по-трудното третиране.

Конкретните задължения на местната администрация са организирането на система за разделно събиране и третиране на тези видове отпадъци и изваждането им от системата на смесените битови отпадъци, чрез която да се изпълняват най-малко следните регионални цели:

- > до 31 декември 2016 г. - не по-малко от 25 на сто от количеството на биоотпадъците, образувани в региона през 2014 г.
- > до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на биоотпадъците, образувани в региона през 2014 г.

- > до 31 декември 2025 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на биоотпадъците, образувани в региона през 2014 г.

В наредбата са поставени и срокове за ежегодно представяне на информация и отчет пред МОСВ относно изпълнението на целите, както за Общината, така и за конкретния Регион, разпределение на задълженията между Общините, участващи в региона, предприети мерки и дейности за достигане на целите, предоставяне на доказателства за изпълнение и др.

На този етап Общината не е организирана изпълнение на задълженията си по Наредбата. Предвидените мерки, които подпрограмата цели за изпълнението на законодателството и подпомагане на местната администрация са:

- > Изготвяне на актуален морфологичен анализ на смесените битови отпадъци, с цел определяне на състава и количеството биоразградими отпадъци в потока на смесените битови отпадъци;
- > Организиране на система за разделно събиране на биоотпадъци -системата може да се организира със специални контейнери (кафяви), с които могат да се обслужват отделни жилищни сгради, кооперации, определени райони, ресторанти, фирми, извършващи кетъринг, хотели, заведения за обществено хранене и др. Друг вариант за организирана система е т.н. предаване от ръка на ръка, т.е. събирането на биоотпадъците директно от домовете. Този вариант не е препоръчителен в началните етапи на въвеждане на системата, тъй като ще е трудно изпълним, поради това, че населението няма създадена нагласа и навик за разделно събиране на тези отпадъци. Първоначалното изграждане на системата трябва да започне с фирмите, ресторантите, предприятията от хранително-вкусовата промишленост, фирмите за кетъринг, ресторанти и др., като постепенно се включва и населението. Поетапното въвеждане на системата при домакинствата има за цел поетапно изграждане на екологично съзнание в гражданите, което да ги приобщи към бъдещите промени в начина на изхвърляне и събиране на отпадъка.
- > С изграждане на система за разделно събиране на биоотпадъци е необходимо започване на интензивни разяснителни кампании сред населението, за да има ефективност изградената система;
- > Предвиждане на средства за дейността в план-сметката за сметосъбиране и при необходимост увеличаване на ТБО за дейността;
- > Избор на изпълнител на дейността и поставяне на конкретни изисквания към метода на събиране, необходимата техника и персонал.
- > Организиране на разделно събиране и на градински отпадъци;
- > Обучения на персонала на фирмата, извършваща поддръжка на парковата и площадна растителност, относно разделянето на биоотпадъците;
- > Изготвяне на графици за периода и честотата на събиране и извозване на биоотпадъците;
- > Определяне на видовете контейнери за съхранение - вместимост, лесно поддържане и дезинфекциране, лесно обслужване;
- > Изготвяне на график за дезинфекциране и измиване на съдовете, с цел недопускане на разпространение на зарази;
- > Определяне на отговорни длъжни лица за контрол на дейността и изготвяне на отчети за количествата на образуваните и събраните отпадъци, начина на третиране, изпълнение на целите и др.
- > Насърчаване на домакинствата към домашно компостиране;

- > Изготвяне на разяснителни брошури за начина на разделяне и събиране на биоотпадъците, по които да се ориентира населението;
- > След въвеждане на системата е необходимо промяна на общинската нормативна уредба с поставени изисквания, срокове и наказателна отговорност към гражданите относно ползването на системата.

Съобразно гореизброените мерките следва да се изгради ефективна система за тези отпадъци, чрез която да се намалят количествата на постъпващите за депониране биоотпадъци. Изграждането на системите е труден и бавен процес затова е препоръчително то да започне възможно най-скоро, за да могат да се изпълнят заложените цели в законодателството.

Втория етап от управлението на биоотпадъците, включва тяхното третиране. **Наредбата за третиране на биоотпадъците** дава насоки относно начина на третиране, документите, които се изискват от лицата извършващи дейността, контрола и качеството на крайният продукт. Първият момент в дейността по третирането на биоотпадъците е избора на подходяща инсталация и/или съоръжение. След изграждането им е необходимо да се уточни точно предназначението на крайния продукт след третирането и начина на бъдещото му използване. Община Сопот е избрала компостиране на биоотпадъците по „открит способ”. В този вариант крайният продукт - компост може да се използва по следните начини: за наторяване и облагородяване на земеделски земи, за рекултивация на нарушени терени, използване в частното градинарство и за растежна почвена среда. Препоръчителен метод за използване в първоначалните етапи на компостирането е за рекултивация на нарушени терени. Компоста съдържа различни вещества, които са по-малко или по-вече в зависимост от количеството и вида на използваните отпадъци. Във връзка с това е необходимо преди използването му за каквато и да е цел да се извършва лабораторен анализ на партидите компост, за установяване наличието на опасни и вредни вещества в него. При достигане на добри качества, съобразно изискванията на нормативната уредба, компоста може и да се използва с търговска цел при положение, че е опакован, съобразно изискванията на Наредбата за третиране на биоотпадъци и покрива качеството, съобразно наложените стандарти.

Мерките за добро и ефективно третиране на биоотпадъците са:

- > Избор на ефективна инсталация/съоръжение, съобразно вида и количеството на отпадъците;
- > Осигуряване на финансиране за изграждането ѝ - чрез собствени бюджетни средства, чрез ТБО, чрез публично финансиране, кандидатстване по програма и др.
- > Избор на изпълнител за извършването на дейностите по третирането на биоотпадъците, който следва да притежава разрешителен документ по реда на ЗУО за дейности с отпадъци;
- > Обучение на персонала, който ще извършва дейностите по третирането;
- > Изготвяне на методика и/или указания за начина и количествата на смесване на отпадъците, технологията, обръщане на компоста, необходимост от аерация, влага и т.н.
- > Измерване на количествата постъпващи за третиране отпадъци, както и на количествата на готовия компост;
- > Определяне на служители за водене на коректна отчетност за дейността;
- > Изготвяне на отчети и докладване на изпълнението на целите по ЗУО;
- > Определяне на предназначението на готовия компост;

- > Извършване на лабораторни анализи на партидите произведен компост;
- > Информираност на населението относно дейността;
- > Осигуряване на достъп за предаване на отделни количества биоотпадъци от фирми и граждани за третиране;
- > Изготвяне на графици за третиране, дезинфектиране на инсталацията/съоръжението;
- > Изготвяне на планове за намаляване вредното въздействие върху околната среда в района от дейността;
- > Предприемане на мерки за увеличаване/намаляване на производителността;
- > Изготвяне на инструкции за работа на съоръжението/инсталацията, начина на съхраняване на отпадъците и на продуктите, произведени от него;
- > Предвиждане на обучителни и разяснителни обиколки от групи, с цел запознаване с третирането на биоотпадъците и стимулиране към разделното им събиране;

Съгласно ЗУО изпълнението на целите за ограничаване депонирането на биоразградими отпадъци на депата за неопасни отпадъци е поетапно, като най-късно до 2020 г. същите трябва да бъдат ограничени до 35/100. За достигането им е необходимо изграждане на инфраструктура за третирането на тези отпадъци. В този случай съоръженията/инсталациите, които могат да бъдат изградени са няколко:

- **Отворени системи**

При тях компостирането на отпадъците се извършва на купове или редове. Височината на един куп е от 1 до 3 метра, а ширината от 2 до 6 метра. Препоръчва се куповете да бъдат с трапецовидно сечение заради повечето използвано пространство. Куповете могат да бъдат с естествена аерация, като подаването на въздух в компоста става, чрез периодичното му обръщане или чрез принудителна аерация, при която в основата на купчината се поставят перфорирани тръби, чрез които се подава въздух;

Отворените системи са препоръчителни за малките и средни Общини, в които попада и Община Сопот, тъй като те са най-икономични, не изискват прекомерни разходи за реализацията си и не се нуждаят от много голямо количество на отпадъци за компостиране;

- **Затворени системи**

При затворените системи съществуват различни варианти, като при всички компоста се получава при контролирани условия, т.е. изкуствено се поддържа температура, влага и въздух. Съществуват системи за компостиране в коридори, в силози, биоконтейнери, въртящи барабани, биотунели. Предимствата на затворените системи са, че те са с по-малка зависимост от метеорологичните промени, отделят по-малки загуби на топлина от биомасата и имат възможност за контрол и пречистване на въздуха.

Затворените системи имат своите предимства, но преди да се вземе решение за вида на компостиращите инсталации, трябва да се вземе предвид количеството на образуваният материал, т.е. отпадъка който ще се компостира, неговият състав и количество.

Не на последно място при определянето на вида на компостиращата инсталация е финансовата и икономическа изгода. При отворените системи влаганите средства са почти минимални, докато при затворените системи, трябва да се предвидят първоначалната инвестиция за изграждането на едно такова съоръжение, поддържането на съоръжението /работната ръка/, създаването на безопасни условия на труд и последващата реализация на готовият компост. Ако при определяне на съоръжението за компостиране няма ясна цел за

бъдещото приложение на получаваният компост, то е по-икономически изгодно да се изгради отворена система, тъй като разходите са значително по-малко.

За достигане на целите за намаляване количеството на депонираните биоразградими отпадъци е необходимо да има създадено ясна организация между Общинската администрация и фирмата, която ще извършва събирането и транспортирането им до съответно съоръжение за компостиране. Трябва да бъде създадена координация между отделните институции, гражданите и фирмите, с което всички биоразградими отпадъци да бъдат събрани разделно от смесените отпадъци.

Организацията може да бъде създадена, чрез определяне на площадки за временно съхраняване на растителни отпадъци, чрез събирането на отпадъците от мястото на образуването им, чрез изграждане на система от контейнери за събиране на хранителни и растителни отпадъци, чрез директното предаване на биоразградимите отпадъци от гражданите и фирмите на площадките за компостиране и чрез стимулиране на домашното компостиране.

Изброените мерки могат да се съчетават и изпълнят съвместно, като следва да се определят и районите, в които могат да се приложат.

Тъй като общината е малка не е необходимо изграждане на временни площадки за съхранение на зелените отпадъци. Друг приоритет на Общината е насърчаване на жителите към домашното компостиране. При него отпадъка ще се използва директно на мястото на образуване и няма да се налага използване на разход за неговото третиране, транспортиране и т.н. За насърчаване на гражданите към домашно компостиране е необходимо да се проведат редица информационни кампании за запознаване на гражданите с предимството на компостирането и на получаваният от него продукт. При възможност за осигуряване на финансови средства може да се предоставят безплатно компостери на желаещите, при определени условия на ползване. При изграждане на временни площадки за съхранение, трябва да има непрекъсната комуникация между администрацията, кметовете и кметските наместници в населените места и обслужващата фирма, тъй като при събиране на достатъчно количество същите трябва да бъдат извозвани до инсталация за компостиране и не бива да се допуска прекалено много застояване на отпадъка, тъй като може да окаже неблагоприятно въздействие върху околната среда в района.

Изграждането на система от контейнери за разделно събиране на биоразградими отпадъци е най-икономически изгодно да се осъществи в града, тъй като разходите по събирането, транспортирането и обслужването на контейнерите са сериозна пречка за осъществяването на тази мярка в селата. Тъй като населението, както на България, така и на Община Сопот не е подготвено за такова разделяне на отпадъците, през първите години от създаването на една такава система е най-добре да бъде приложена при контролирани условия. Такива условия могат да се създадат при поставянето на контейнери /кафяви/ в заведения за обществено хранене, кетъринг, ресторанти, хотели и др. Поетапно с годините системата може да се увеличава докато се обхване цялото население, като едновременно с това трябва да се проведат редица кампании за запознаване на населението с техните задължения по разделянето на отпадъците, тяхната наказателна отговорност, техните функции в йерархията и управлението на отпадъците.

4. План за действие към подпрограмата за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците

ЦЕЛ №2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните

отпадъци

Разделно събиране на биоразградими отпадъци

Стратегическа цел	Оперативна цел	Мярка/действие	Срок	Отговорни лица и институции	Бюджет /очаквани разходи/	Възможни източници на финансиране	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	
								текущи	цели
Количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци е под 50% от общото количество на същите отпадъци, образувани от Общината през 1995 г.	Достигане на целите и изискванията за биоразградимите	Организиране на система за разделно събиране на биоотпадъци /чрез специални контейнери-кафяви поставени в отделни жилищни сгради, кооперации, определени райони, ресторанти, фирми, извършващи кетъринг, хотели, заведения за обществено хранене и др./	30.12.2020г.	Община Сопот и фирмата извършваща сметосъбирането	100 000 лв./год.	Общински бюджет ПУДООС Отчисления по чл.64 от ЗУО, ОПОС 2014-2020	Предотвратяване депонирането на биоотпадъци	Прилагане на ежегодни мерки за изграждане на система	Изградена система за разделно събиране на биоотпадъци
		Организиране на система по т.н. метод предаване от ръка на ръка, т.е. събирането на биоотпадъците директно от домовете.	30.12.2020г.	Община Сопот и фирмата извършваща сметосъбирането	100 000 лв./год.	Общински бюджет План-сметка Отчисления по чл.64 от ЗУО	Предотвратяване попадането на биоотпадъци в контейнерите за смесени отпадъци	Брой въведени методи	Създаване на ефективна система за събиране на отпадъците
		Организиране на интензивни разяснителни кампании сред населението за по-голяма ефективност на изградената система;	постоянен	Община Сопот	2 000 лв.	Общински бюджет План-сметка	По-голяма информираност на населението	Брой проведени кампании	Информираност на населението в Общината

Предвиждане на достатъчно средства за извършване на дейността в план-сметката за сметосъбиране и при необходимост увеличаване на	30.12.2020г.	Кмет Зам.кмет		ТБО	Обезпечаване на дейността	Количество на предвидените средства	Финансова осигуреност на системата
Определяне на изпълнител на дейността и поставяне на конкретни изисквания към метода на събиране, необходимата техника и персонал.	30.12.2017г.	Кмет Зам.-кмет			Ефективно събиране на отпадъците	Определен изпълнител	Създадена организация по разделно събиране
Организиране на разделно събиране на градинските отпадъци	30.12.2017г.	Община Сопот	70 000 лв./год.	Общински бюджет План-сметка	Предотвратяване депонирането на градински отпадъци	Изготвени графици за разделно събиране	Създадена организация за събиране на градински отпадъци
Провеждане на обучения на персонала на фирмата, извършваща поддръжка на парковата и площадна растителност, относно разделянето на биоотпадъците;	30.06.2017 г.	Отдел „ЕЗГВР“			Ефективност на изградената системата	Проведени обучения	Ефективно разделяне на биоотпадъците
Изготвяне на графици за периода и честотата на събиране и извозване на биоотпадъците;	30.12.2017 г.	Община Сопот			Създаване на прозрачност при управление на биоотпадъците	Изготвени графици за събиране	Създадена ефективна система за разделно събиране на биоотпадъци
Определяне на видовете контейнери за съхранение - вместимост, лесно поддържане и дезинфекциране, лесно обслужване	30.07.2016 г.	Община Сопот, Отдел „ЕЗГВР“			Създаване на подходяща екологична обстановка за разделно събиране	Видове и брой на закупени и поставени съдове за разделно събиране	Създадена оптимално ефективна система
Изготвяне на график за	30.07.2016	Община	-	-	Поддържане	Изготвени	Поддържане и

	дезинфекциране и измиване на съдовете, с цел недопускане на разпространение на зарази	г.	Сопот			на екологични и здравни норми при събирането на отпадъците	графици	дезинфектиран е на всички контейнери включени в системата
	Определяне на отговорни длъжни лица за контрол на дейността и изготвяне на отчети за количествата на образуваните и събраните отпадъци, начина на третиране, изпълнение на целите и др.	30.06.2016 г.	Община Сопот Фирмата извършваща сметосъбирането			Извършване на контрол върху дейността	Брой определени длъжностни лица	Създадена организация за контрол върху дейността
	Насърчаване на домакинствата към домашно компостиране	30.12.2020г.	Община Сопот		ПУДООС, ОПОС и др. финансиране	Третиране на всички биоотпадъци	Брой домакинства използващи метода	Компостиране на повече количества биоотпадъци
	Изготвяне на разяснителни брошури за начина на разделяне и събиране на биоотпадъците, по които да се ориентира населението	30.12.2020г.	Община Сопот	3 000 лв.	Общински бюджет План-сметка	Увеличаване на информираността на населението	Брой изготвени брошури	Информирано население в Общината
	Промяна на общинската нормативна уредба и поставяне на изисквания, срокове и наказателна отговорност към гражданите, относно ползването на системата.	30.12.2017г.	Община Сопот Гл.юрисконсулт Общински съвет-Сопот			Вменяване на задължения относно управление на биоотпадъците	Променена нормативна уредба	Въведени изисквания и наказателна отговорност при управление на отпадъците
Третиране на биоразградими отпадъци								
	Избор на ефективна инсталация/съоръжение, съобразно вида и количеството на отпадъците	01.02.2016 г.	Кмет			Екологосъбрано третиране на отпадъците	Избрана инсталация/съоръжение за третиране	Третиране на биоотпадъците в Общината

	Осигуряване на финансиране за изграждането ѝ - чрез собствени бюджетни средства, чрез ТБО, чрез публично финансиране, кандидатстване по програма и др.	01.02.2016 г.	Кмет Зам.кмет		ОПОС 2014-2020 Отчисления по чл.64 от ЗУО	Екологосъобр азно третиране на отпадъците	Изградено съоръжение/ наинсталация	Третиране на биоотпадъците в Общината
	Избор на изпълнител за извършването на дейностите по третирането на биоотпадъците, който следва да притежава разрешителен документ по реда на ЗУО за дейности с отпадъци;	30.07.2017 г.	Кмет Оператор на площадка			Третиране на отпадъците съобразно нормативната уредба	Избран изпълнител	Третиране на биоотпадъците в Общината съобразно законовата рамка
	Обучение на персонала, който ще извършва дейностите по третирането	30.07.2017 г.	Кмет Изпълнителя, който доставя софтуера		ОПОС 2014-2020	Екологосъоб разно третиране	Брой проведени обучения	Създадена организация на работа с компетентни специалисти
	Изготвяне на методика и/или указания за начина и количествата на смесване на отпадъците и технологията, необходима за получаване на качествен компост.	30.07.2016 г.	Фирмата, която е изготвила част Технологична Отдел „ЕЗГВР“			Екологосъоб разно третиране	Изготвена методика	Създадени ясни правила на третиране на отпадъците
	Измерване на количествата, постъпващи за третиране отпадъци, както и на количествата на готовия компост;	постоянен	Оператор на площадката			Отчетност и прозрачност при управление на биоотпадъците	Справки за количества отпадъци	Създаденабаза данни за отпадъците
	Определяне на служители за водене на коректна отчетност за дейността	30.06.2016 г.	Община Сопот Оператор на площадката			Отчетност и прозрачност при управление на биоотпадъците	Брой определени служители	Създадена организация за контрол на дейността

	Изготвяне на отчети и докладване на изпълнението на целите по ЗУО	постоянен	Община Сопот Оператор на площадката			Отчетност и прозрачност при управление на биоотпадъците	Годишни отчети за отпадъците	Контрол върху дейността и отчитане на целите
	Определяне на предназначението на готовия компост;	30.07.2016г.	Кмет Зам.кмет Отдел „Екология“			Оползотворяване на отпадъците	Избран метод на оползотворяване	Превръщане на отпадъците в продукт
	Извършване на лабораторни анализи на партидите произведен компост;	постоянен	Оператор на площадка	5 000 лв./год.	Общински бюджет Оператор	Намаляване риска за околната среда	Брой извършени анализи	Произведен качествен компост
	Информираност на населението, относно дейността	постоянен	Община Сопот Оператор			Популярност на дейността и съдействие от гражданите	Брой предоставена информация и данни на населението	Информационно обезпечено население
	Осигуряване на достъп за предаване на отделни количества биоотпадъци от фирми и граждани за третиране	постоянен	Община Сопот Оператор			Събиране на по-голямо количество биоотпадъци за третиране	Осигурен достъп и изготвени правила за предаване	Създадена организация за достъпност на гражданите
	Изготвяне на графици за третиране, дезинфектиране на инсталацията/съоръжението	постоянен	Община Сопот Оператор			Екологосъобразно третиране	Изготвени графици	Организация на дейността съгласно екологичните и здравни норми
	Изготвяне на планове за намаляване вредното въздействие върху околната среда в района от дейността.	постоянен	Община Сопот Оператор			Екологосъобразно третиране	Изготвени планове	Минимално въздействие на дейността върху района
	Предприемане на мерки за увеличаване/намаляване на производителността	30.12.2018 г.	Община Сопот Оператор			Екологосъобразно третиране	Брой предприети мерки	Производство на компост, покриващо

									нуждите на търсенето
		Изготвяне на инструкции за работа на съоръжението/инсталацията, начина на съхраняване на отпадъците и на продуктите, произведени от него;	30.12.2017 г.	Част Технология от проекта, Оператор			Екологосъобразно третиране	Изготвени инструкции	Създадена организация на дейността, съобразно изискванията на нормативната уредба
		Предвиждане на обучителни и разяснителни обиколки от групи, с цел запознаване с третирането на биоотпадъците и стимулиране към разделното им събиране	30.12.2020 г.	Кмет Зам.кмет оператор			Стимулиране на населението към разделно събиране на биоотпадъци	Брой проведени инициативи	Информираност на населението и съдействие при извършване на дейността

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ ОТПАДЪЦИ

ПОДПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА И ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

1. Въведение и основни положения

Със Закона за управление на отпадъците са въведени Национални цели за третиране и оползотворяване на строителни отпадъци, както следва:

- най-късно до 1 януари 2020 г. повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци, включително при насипни дейности чрез заместване на други материали с отпадъци в количество, не по-малко от 70 на сто от общото им тегло, от което се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние.

Целите се постигат поетапно, като в подзаконовата нормативна уредба са указани, както сроковете, така и конкретните изисквания и проценти за всеки конкретен материал.

Задълженията към местната администрация са събиране и третиране на строителни отпадъци от ремонтни дейности образувани от домакинствата.

За изпълнение на целите Възложителите на строително-монтажни работи са длъжни да изготвят и представят за одобрение в Общинската администрация планове за управление на строителните отпадъци по време на извършването на процесите на строителство, както и след това.

2. Цел на подпрограмата

Стратегическа цел на подпрограмата е увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда.

Оперативната цел е достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.

3. Анализ и описание на съществуващото състояние

В законодателството няма поставени конкретни изисквания за изграждане от страна на Общината на площадки за третиране на тези отпадъци, но същевременно с това изискванията за третирането им са такива, че ако няма наличието на изградени площадки от частни лица, които и Общината да ползва то тя за да изпълни задълженията си е длъжна да изгради своя собствена и/или да привлече инвестиции на територията си.

Както в ЗУО, така и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали е определена йерархия при управлението и третирането на отпадъците. В случая при строителните отпадъци се прилага следният йерархичен ред:

1. предотвратяване;
2. подготовка за повторна употреба;
3. рециклиране на строителни отпадъци, които не могат да бъдат повторно употребени;
4. оползотворяване в обратни насипи;
5. оползотворяване за получаване на енергия от строителни отпадъци, които не могат да бъдат рециклирани и/или материално оползотворени;
6. обезвреждане на строителни отпадъци, които не могат да бъдат повторно употребени, оползотворени и/или рециклирани по начините, упоменати в т. 1 - 5.

С Наредбата са определени изискванията към съдържанието на плановете за управление на строителните отпадъци, редът и начините за тяхното съгласуване и проследяване изпълнението им от местната администрация, както и изискванията за селективното разделяне и материално оползотворяване на отпадъците от различните видове СМР.

Целта на плановете за управление на строителните отпадъци е да се следи и контролира изпълнение на законодателството и постигането на заложените цели в него.

Законодателството в тази област е ново и за пръв път се прилага в страната, поради което прилагането му на местно ниво ще е бавен и труден процес.

Тъй като на територията на областта липсва каквато и да е инфраструктура за третиране на тези отпадъци, Общината е започнала изпълнение на изискванията, като е отредила терен и е възложила проектирането на площадка за събиране и оползотворяване на строителни отпадъци.

Финансовия ресурс за изпълнението и експлоатацията на площадката е сериозен проблем пред Общината. Затова е необходимо да се привлекат инвеститори, които да я изпълнят и експлоатират.

На този етап Общината разполага със склад за съхранение на строителни и инертни отпадъци, представляващ бивша кариера, който е с изготвен и одобрен проект за рекултивация. Това обаче е само временно решение относно управлението на образуваните строителни отпадъци в Общината, което обаче е по-доброто решение от депонирането.

Достигането на целите за третиране и оползотворяване на строителните отпадъци може да се осъществи, чрез изграждане на необходимата инфраструктура за това. За това е необходимо насочване на усилията на Общината към осигуряването ѝ и след това към изпълнение на целите.

Едновременно с това Общините, като институции работещи с публични средства по различни оперативни програми са задължени при строителство да спазват изискванията за влагане на рециклирани строителни материали, както следва:

Вид строителна дейност	2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Строителство на сгради, финансирани с публични средства	1%	1%	1%	1,5%	1,5%	1,5%	2%
Строителство на пътища с публични средства	5,0%	5,0%	8,0%	8,0%	8,0%	10,0%	10,0%
Рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища, финансирани с публични средства	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура, финансирани с публични средства	3,0%	3,0%	5,0%	5,0%	6,0%	7,0%	8,0%
Оползотворяване на СО в обратни насипи	8,0%	9,0%	10,0%	11,0%	11,0%	11,0%	12

Влагането на рециклирани строителни материали в строежите също е нещо ново в българското законодателство, постигането на което е отново изключително трудно, тъй като почти липсват фирми и/или предприятия, които преработват и продават рециклирани строителни отпадъци.

4. План за действие към подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци

ЦЕЛ №2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните

отпадъци

Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци

Стратегическа Цел	Оперативна цел	Марка/дейност	Срок	Отговорни лица и институции	Бюджет /очаквани разходи/	Възможни източници на финансиране	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	
								текущи	цели
Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда	Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.	Изграждане на площадка за събиране и оползотворяване на строителни отпадъци	31.12.2020г.	Община Сопот	2 000 000 лв.	Частни инвестиции Собствени бюджетни средства ОП„Околна среда”	Екологосъобразно третиране на строителните отпадъци	Предприети мерки за изграждане на площадка	Изградена площадка за събиране и оползотворяване на СО
		Определяне на длъжностни лица за съгласуване и одобрение, както и за последващ контрол на планове за управление на строителни отпадъци	30.12.2020 г.	Кмет на Общината			Изпълнение на целите за СО	Брой определени длъжностни лица	Управление на СО, образувани в Общината
		Определяне на правила и изисквания за включване в обществените поръчки за избор на изпълнител на СМР.	30.12.2020 г.	Кмет Зам.-кмет			Изпълнение на изискванията на законодателството	Изготвени правила	Създадена организация за покриване на изискванията
		Изменение на общинските наредби и вменяване на изисквания за задължения при третиране на строителни отпадъци и контрол от общинските длъжностни лица по спазването им	30.12.2020 г.	Кмет Зам.кмет Гл.юрисконсулт			Контрол върху дейностите на управление на СО	Променена местна нормативна уредба	Вменена отговорност за третиране на СО
		Водене на отчетност за количествата на предадени и оползотворени строителни отпадъци	постоянен	Кмет Зам.кмет Оператор на площадка за оползотворяване			Водене на отчетност и контрол върху СО	Отчети образувани за третирани СО	Създадена база данни за СО
		Водене на отчетност за количествата		Кмет			Изпълнение	Справки за	Изпълнение на

		на вложените рециклирани материали в строителството		Зам.кмет Изпълнител на СМР			изискванията на законодателс твото	количества вложени материали	целите за влагане на рециклирани СО

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ И НАМАЛЯВАНЕ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ ОТПАДЪЦИ

ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ

1. Въведение и основни положения

Управлението на специфични потоци масово разпространени отпадъци е вменено задължение за всяка местна администрация .

В законодателството са поставени цели за достигане на разделното събиране и рециклиране на различните видове отпадъци, което е на Национално ниво, основно насочено към организациите по оползотворяване и/или лица, изпълняващи задълженията си самостоятелно.

Целите не могат да се постигнат без съдействието на органите на местната власт, които с помощта на организации и/или фирми, притежаващи разрешения за дейности с отпадъци организират разделното събиране на масово разпространените отпадъци, образувани от дейността на домакинствата.

Подзаконовите документи за управлението на масово разпространените отпадъци се отнасят за всеки конкретен вид поотделно и са поставени условия и изисквания за осъществяване на дейностите по управлението им.

Кмета на Общината е отговорен за събиране на отпадъците от населението, следователно и за организиране и подпомагане на дейностите по разделното събиране на масово разпространени отпадъци и предаването им за оползотворяване.

2. Цели на подпрограмата

Стратегическата цел е увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.

Оперативната цел за изпълнението ѝ е изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци.

3. Анализ и описание на съществуващото състояние

Електрическо и електронно оборудване/ЕЕО/

Чрез Наредбата за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/ са вменени изисквания на местната администрация за оказване на съдействие на организациите по оползотворяване/Ооп/ при изпълнение на задълженията им за събиране на ИУЕЕО и/или изпълнение, чрез участие в организираните системи за разделното събиране на тези отпадъци.

Вариантите за изпълнение на изискванията са няколко:

- > Съдействие на организациите по оползотворяване, чрез определяне на места и организиране на система за разделно събиране на тези отпадъци. Местата могат да бъдат обособени площадки за предаване на отпадъците и/или места за разполагане на специализирани контейнери за този вид отпадък. Този вариант не е удачен поради изискването за разполагане на контейнери за събиране на отпадъците. Общината е разположила по няколко контейнера от двете организирани системи за събиране на отпадъците - за битови отпадъци и за разделно събрани отпадъци от опаковки и допълнителна система за ИУЕЕО би усложнила многократно както администрацията, така и гражданите. Вследствие на това ефекта от системата няма да бъде пълноценен. Изграждането на площадка за събиране само на ИУЕЕО би било финансово неизгодно и нецелесъобразно, тъй като е необходимо наемане на работна ръка и предвиждане на експлоатационни разходи, като ток, вода и др.
- > Сключване на договор с частни лица, притежаващи площадки за предаване на отпадъци и които имат издаден разрешителен документ по реда на ЗУО за дейности с отпадъци. При този вариант, чрез договор за сътрудничество могат да се ползват вече изградените площадки за вторични суровини на частни лица и гражданите да се насочват за предаване на ненужното им ИУЕЕО на тях. Варианта не е много подходящ поради това, че регламентираните площадки са малко на брой и лицата които ги експлоатират трудно биха се съгласили за приемането на отпадъците без възнаграждение.
- > Третия вариант, за изпълнение на задълженията на Наредбата е сключване на договор с Ооп за събиране на отпадъците от ИУЕЕО на мястото на образуването им, т.е. от домакинствата. Този вариант е най-удачен и приемлив както за администрацията, така и за гражданите. При него не се налага гражданите да извършват никакви разходи по транспортирането на отпадъците от ИУЕЕО, а същите могат да предадат директно от дома си. В същото време администрацията няма разходи по експлоатация на площадки и/или специализирани контейнери.

С оглед на гореизложените варианти, Община Сопот е избрала да сключи договор с частни лица, притежаващи площадки за предаване на отпадъци и които имат издаден разрешителен документ по реда на ЗУО, *съгласно изисквания на Наредба №1 от 04.06.2014 г.* за реда и образците по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и за водене на публични регистри.

Батерии и акумулатори

Изискванията в **Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/** са идентични с тези в Наредбата за ИУЕЕО. В този случай Общината е избрала сключване на договор с Организация по оползотворяване на НУБА „БЕЛЕЗИРЕВ” ЕООД. Тук предпочетения вариант за събиране и предаване на тези отпадъци е разполагане на система за разделното им събиране, чрез поставяне на кошчета с вместимост 3 литра. Кошчетата са поставени в училища, градини и различни институции в града, съгласно описаните в таблица IV.4. Обслужването им е посредством подаване на заявка до организацията при запълване на обема им. Този вариант е удачен поради лесната достъпност на кошчетата на повече места и същевременно с това се осъществява и контрол. При

организиране на система от контейнери на тротоарните площи не могат да се проследят и опазят от посегателства събраните количества, като също трябва да се отчитат и транспортните разходи по поддържане на системата, което не е удачен вариант.

За по-добра ефикасност на системата е необходимо:

- > Постепенно увеличаване на местата на разполагане на кошчетата;
- > Провеждане ежегодно на разяснителни кампании;
- > Засилване на контрола относно спазването на забраната за изхвърляне на тези видове отпадъци, извън регламентираните за целта места;

Масла и нефтопродукти

В Наредбата за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти задълженията на органите на местното самоуправление са:

- Определяне на местата за смяна на отработени моторни масла на територията на Общината;
- Съдействие за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване;

Тук вариантите за определяне на местата за смяна на отработени масла са идентифициране и посочване на гражданите на всички оторизирани сервизи, където в Общината се извършва тази дейност. Необходимо е да бъде изготвен списък с местата и лицата, отговорни за дейността, който да бъде публично оповестен.

Съдействие за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на масла може да се окаже на организациите по оползотворяване, чрез сключване на договор. Вариантите са Общината да предложи собствена площадка за събиране на тези отпадъци или да сключи договор с лице, притежаващо вече изградена площадка и което има валидни разрешителни документи за дейности с отпадъци по реда на ЗУО.

За предпочитане е сключване на договор с оператор на вече изградена площадка, тъй като ще се спестят разходите по експлоатация на площадката, ако тя бъде собствена. Към момента Общината няма договор и не извършва събиране на тези отпадъци от домакинствата. Управлението им се разчита на оторизираните сервизи, където се извършва смяната на маслата.

Необходимо е да се проучат всички оторизирани площадки и сервизи и да се сключи договор за сътрудничество при управлението на този вид отпадък. Изпълнението на това изискване може да се осъществи и чрез изграждането на площадката за събиране на едрогабаритни и опасни отпадъци от домакинствата.

В проектната документация на площадката е предвидено поставяне на контейнер за съхранение на отработени масла, което може да улесни изпълнението на задълженията на Общината, свързани с тях.

Негодни за употреба гуми

Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми /ИУГ/ вменява отново същите изисквания както на по-горните специфични отпадъци, а именно

определяне на места за събиране на ИУГ на територията на Общината и съдействие за извършване на дейностите по събиране и съхраняване до предаването им за оползотворяване.

И тук вариантите са сключване на договор с Ооп на ИУГ, за който е необходимо Общината да разполага с площадка където да съхранява посочените отпадъци и/или сключване на договор с оторизирано лице, което експлоатира действаща площадка.

Проблемът с този вид отпадък е голям, тъй като в страната почти липсват рециклиращи предприятия конкретно за този отпадък, а той е силно разпространен. Малкото фирми и организации занимаващи се с оползотворяването му не могат да покрият цялата страна, което създава допълнителни предпоставки за недоброто му управление.

При този отпадък, поради липса на рециклиращи предприятия за Общината най-добрия вариант е сключване на договор с Организация по оползотворяване. За целта е необходимо да бъде изградена площадката за събиране на едрогабаритни и опасни отпадъци от домакинствата, където лесно могат да се събират от гражданите и в следствие да се предават на организацията. Друг вариант е сключване на договор с оторизиран автосервиз за смяна на гуми, който вече има сключен договор за оползотворяване с Ооп или лице, притежаващо разрешителен документ по ЗУО за предаване на негодните за употреба гуми.

Излезли от употреба моторни превозни средства

Наредбата за изискванията за третиране на отпадъците от моторни превозни средства /ИУМПС/ възлага задължения на кмета на Общината отново за определяне на места и изграждане на Общински площадки за събиране на ИУМПС, като тук изискването е поставено в случай, че лицата които пускат на пазара МПС не са изградили собствени такива. Към момента на територията на Общината има наличие на такива частни площадки и изграждането на такава от Общината ще е нецелесъобразно.

За конкретното изпълнението на това изискване е добре Общината да сключи споразумение с оператор на съществуваща площадка за сътрудничество между двете страни. Конкретни мерки при управлението на тези отпадъци са:

- > Изготвяне на указания и правила за събиране на излезли от употреба МПС, находящи се на територии общинска и/или държавна собственост;
- > Информирание на обществеността за местата, където могат да предадат ИУМПС;
- > Оказване на съдействие на организациите по оползотворяване;
- > Ежегоден контрол на всички площадки на територията на Общината, приемащи ИУМПС;

Едрогабаритни отпадъци

Управлението на едрогабаритните отпадъци е важна част от цялостния процес на планиране на дейността, свързана с управлението на отпадъците в Общината. В голямата си част едрогабаритните отпадъци съдържат голям процент рециклируеми материали като метал, дърво, желязо и др. Въвеждането на организирано предаване и събиране на тези отпадъци ще доведе до нарастване на количествата отпадъци за оползотворяване и същевременно ще намалее риска от замърсяване на околната среда и изхвърлянето им на нерегламентирани за целта места.

Задълженията на местната администрация в законодателната уредба към

едрогабаритните отпадъци са осигуряване на площадки, на които гражданите безвъзмездно да ги предават.

Друг вариант за изпълнение на задълженията, свързани с едрогабаритните отпадъци е сключване на договор за сътрудничеството с оператор на съществуващи площадки за събиране на отпадъци, какъвто Общината вече е сключила с фирма „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД. Необходимо е вземане на решение от страна на общинското ръководство относно начина на осигуряване на площадката, което ще доведе да значително намаляване на количествата, постъпващи за депониране. Решението трябва да определи дали ще се поддържа сключеният договор с оператора на съществуваща площадка и/или ще се изгради такава собствена. Необходимо е да се проведе и информационна кампания сред населението за указване на начина за ползване на площадката, видовете и условията за приемане на отпадъци, поставени забрани, ограничения за предаване на отпадъците, въвеждане на нормативни изисквания за забрана за изхвърляне извън определените места и др. При осигуряване на финансиране, Общината може да извършва веднъж или няколко пъти годишно кампании за организирано събиране на едрогабаритни отпадъци по домовете и/или поставяне на същите на определени посочени от Общината места, от които в последствие да се извозват.

3. План за действие към подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци

ЦЕЛ №2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци

Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци

Електрическо и електронно оборудване

Стратегическа цел	Оперативна цел	Мярка/дейност	Срок	Отговорна институция	Бюджет/очаквани разходи	Възможни източници на финансиране	Очаквани и резултати	Индикатори за изпълнение	
								текущи	цели
увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци	изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци	Провеждане на кампании сред населението, поне два пъти годишно за запознаване с управлението на тези отпадъци.	30.12.2020г.	Община Сопот		Общински бюджет Частни инвестиции	Увеличаване на количествата на разделно събрано ИУЕЕО	Проведени кампании	Информираност на населението
		Поддържане на услугата за събиране на отпадъци от ИУЕЕО директно от домовете.	30.12.2020г.	Община Сопот		Общински бюджет Частни инвестиции	Увеличаване на количествата на разделно събрано ИУЕЕО	Договор за събиране на ИУЕЕО	Разделно събиране на ИУЕЕО
		Оказване на пълно съдействие на организацията по оползотворяване на ИУЕЕО, с която е сключен договор за събирането и предаването им.	постоянен	Община Сопот			Изпълнение на изискванията на законодателството за събиране на ИУЕЕО	Проведени съвместни инициативи	Увеличено количество на събираните отпадъци
		Поддържане на актуална информация	30.12.2018г.	Община	-	-	Прозрачни	Справки за	Създадена база

		за количествата образувани и събрани отпадъци от ИУЕЕО от организацията на територията на Община Сопот		Сопот			ост и информираност при управлени е на ИУЕОО	количествата ИУЕЕО	данни за ИУЕЕО
		Обобщаване и публикуване на информация за местата на събиране на отпадъци от ИУЕЕО, както и изготвяне на годишна справка за количеството събрано такова.	ежегодно	Община Сопот Оператор			Прозрачност и информираност при управлени е на ИУЕОО	Публикувана информация	Информираност на населението
		Създаване на регистър на лицата, притежаващи разрешителни документи за дейности с отпадъци от ИУЕЕО на територията на Общината	30.12.2019 г.	Община Сопот Оператор			Прозрачност и информираност при управлени е на ИУЕОО	Създаден регистър	Създадена база данни за образувани ИУЕЕО на територията на Общината
Батерии и акумулатори									
		Оптимизиране на системата за събиране на батерии и акумулатори	ежегодно	Община Сопот		„Екобатери”АД	Увеличава не на разделно събраните НУБА	Справка за разположение на системата	Достъпност на системата за гражданите
		Подмяна на амортизирани съдове за събиране на батерии	30.12.2018 г.	Община Сопот		„Екобатери”АД	Увеличава не на разделно събраните НУБА	Количество на подменени съдове	Създадена ефективна система
		Увеличаване на съдовете за събиране на батерии и увеличаване на местата за тяхното поставяне.	30.12.2018 г.	Община Сопот		„Екобатери”АД	Увеличава не на разделно събраните НУБА	Брой поставени съдове за събиране	Ефективност и достъпност на системата
		Организиране на съвместни	ежегодно	Община	-	„Екобатери”АД	Популяри	Брой проведени	Информираност

		информационни кампании с организацията по оползотворяване на батерии и акумулатори, с която има сключен договор Общината.		Сопот			зиране използването на системата	кампании	на населението
		Обобщаване и публикуване на данни за количествата на събраните и предадените за оползотворяване отпадъци от батерии и акумулатори на територията на Общината.	ежегодно	Община Сопот			Прозрачни ост при управлени е на НУБА	Публикувана информация и данни	Създадена достъпна база данни за НУБА
		Засилване на контрола от страна на Общината относно спазване на забраната за изхвърляне на отпадъци от батерии и акумулатори, извън регламентираните за целта места	30.12.2020 г.	Община Сопот			Увеличаване количествата на разделно събрани НУБА	Извършени проверки и предприети мерки	Създадена ефективност за използване на системата
Масла и нефтопродукти									
		Определяне и оповестяване на местата в Община Сопот, където се извършва смяна на отработени моторни масла	30.12.2016 г.	Кмет Зам.кмет Отдел „ЕЗГВР“			Разделно събиране на масла	Изготвен и публикуван списък	Създадена база данни за отпадъците
		Оказване на съдействие на организациите по оползотворяване на тези отпадъци за събирането и предаването на отпадъците.	постоянен	Община Сопот			Екологосъобразно третиране на отпадъците от масла	Количество събрани отпадъци	Увеличено количество на разделно събрани отпадъци
		Изготвяне на списък с лицата, притежаващи разрешителен документ за извършване на дейности по събиране, съхранение и оползотворяване на отпадъци от масла и нефтопродукти на територията на Общината	30.12.2016 г.	Община Сопот РИОСВ-Пловдив Фирми, притежаващи разрешителен документ за дейността			Прозрачни ост при управлени е на отпадъците от масла и нефтопродукти	Изготвен списък	Създадена база данни за лицата извършващи дейности с масла и нефтопродукти

	Изграждане на площадка за безвъзмездно събиране на тези отпадъци от гражданите	30.12.2020г.	Община Сопот Частни инвестиции	400 000 лв.	Общински бюджет Частни инвестиции	Разделно събиране на отпадъците	Предприети мерки и действия за изграждане на площадка	Изградена площадка
	Изготвяне и оповестяване на списък с местата и лицата, отговорни за дейността по събиране на тези отпадъци.	30.12.2017 г.	Отдел „ЕЗГВР“			Информираност и прозрачно управление на отпадъците	Изготвен списък	Създадена база данни за лицата, събиращи отпадъци от масла
	Поддържане на актуални данни за събраните и предадените за оползотворяване количества на негодните за употреба масла и нефтопродукти.	постоянен	Отдел „ЕЗГВР“			Информираност и прозрачно управление на отпадъците	Справки за отпадъци от масла и нефтопродукти	Създадена база данни за управлението на отпадъците
Негодни за употреба гуми								
	Изготвяне на списък с местата, където могат да се предават отпадъци от негодни за употреба гуми	30.12.2016г.	Община Сопот РИОСВ-Пловдив Фирми, извършващи дейност с тези отпадъци			Информираност и прозрачно управление на отпадъците	Изготвен списък	Създадена база данни за НУГ
	Изграждане на площадка/и за предаване на отпадъци от гуми / площадка за събиране на едрогабаритни и опасни отпадъци/	30.12.2020г.	Кмет Зам.кмет	400 000 лв.	Общински бюджет Частни инвестиции	Разделно събиране на НУГ	Предприети мерки и действия за изграждане на площадка	Изградена площадка
	Сключване на договор с организация по оползотворяване на негодни за употреба гуми и/или с лице, притежавашо разрешителен документ	30.12.2017 г.	Кмет Зам.кмет		Организация по оползотворяване Лице притежавашо	Разделно събиране на НУГ	Предприети действия за сключване на договор	Сключен договор

	за тази дейност.				документ по чл.35 от ЗУО			
	Изготвяне на списък с местата в Общината, на които се извършва смяна на автомобилни гуми и където се генерира най-голям поток на този отпадък	30.12.2016 г.	Отдел „ЕЗГВР”			Информир аност и прозрачно ст при управлени е на НУГ	Изготвен списък	Създадена база данни за НУГ
	Водене на ежегодна отчетност за количествата на образуванияте и предадени за оползотворяване негодни за употреба гуми	Ежегодно след сключване на договор	Отдел „ЕЗГВР”			Информир аност при управлени ето на НУГ	Отчети за събрани и предадени НУГ	Създадена база данни за НУГ
Излезли от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/								
	Изготвяне на указания и правила за събиране на ИУМПС, находящи се на територии общинска и/или държавна собственост	30.12.2016 г.	Кмет Зам.-кмет ОУ на МВР			Събиране и третиране на ИУМПС	Изготвени правила/указани я	Създадена организация за управление на ИУМПС
	Изграждане на площадка или сключване на договор с оператор на съществуваща площадка за предаване и събиране на тези отпадъци /площадка за събиране на едрогабаритни и опасни отпадъци/	30.03.2017 г.	Кмет Зам.-кмет	800 000 лв.	Общински бюджет Организация по оползотворяване Частни инвеститори	Управлен ие на ИУМПС	Предприети действия и мерки за изграждане на площадка/сключ вание на договор	Сключен договор/изграден а площадка
	Информирание на обществеността за местата където могат да се предават ИУМПС	30.06.2017г.	Отдел „ЕЗГВР”			Информир аност на население то	Публикувана информация за населението	Създадена база данни за ИУПС
	Оказване на съдействие на организации по оползотворяване на ИУМПС	постоянен	Кмет Зам.кмет Дирекция „ОА“			Увеличав а не количеств ата на	Количество предадени за оползотворяване ИУМПС	Създадена база данни за ИУМПС

							предадени за оползотворяване ИУМПС		
	Идентифициране и водене на регистър на всички площадки на територията на Общината, на които се извършва дейност с ИУМПС	постоянен	Отдел „ЕЗГВР“ РИОСВ-Пловдив				Увеличаване количествата на предадени за оползотворяване ИУМПС	Създаден регистър	Създадена база данни за ИУМПС
	Изготвяне на график за годишен контрол на всички площадки на територията на Общината извършващи дейности с отпадъци от ИУМПС	ежегодно	Кмет Зам.кмет Отдел „ЕЗГВР“				Екологосъобразно третиране на ИУМПС	Изготвен график	Създадена организация за събиране и третиране на ИУМПС съгласно нормативната уредба
Едрогабаритни отпадъци									
	Осигуряване на площадка за събиране на едрогабаритни отпадъци, чрез изграждане на собствена и/или поддържане на договор с оператор на съществуваща.	30.12.2020г.	Община Сопот	460 000 лв.	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО Частни инвестиции	Разделно събиране на едрогабаритни отпадъци	Предприети мерки и действия за осигуряване на площадка	Осигурена площадка за събиране на едрогабаритни отпадъци	
	Организиране на информационни кампании за популяризиране сред населението, чрез брошури, плакати и др.	постоянен	Община Сопот	2 000 лв.	Общински бюджет Оператор на площадка	Увеличаване количествата на събраните едрогабаритни отпадъци	Организирани кампании	Създадена организация на информираност на населението	
	Организиране на кампании /поне два	30.12.2020 г.	Община	5 000 лв.	Общински	Увеличаване	Проведени	Създаване на	

		пъти годишно/за предаване на едрогабаритни отпадъци, чрез мобилна група		Сопот Оператор на площадка		бюджет Оператор на площадка	не количеств ата на събраните едрогабар итни отпадъци	кампании	ефективност при управление на едрогабаритните отпадъци
		Водене и публикуване на отчетност за събраните и предадени за оползотворяване количества на тези отпадъци	постоянен	Община Сопот Оператор на площадка			Информир аност и прозрачно ст при управлени е на едрогабар итните отпадъци	Отчети за едрогабаритните отпадъци	Създадена база данни за управление на едрогабаритни отпадъци
		Битови неопасни отпадъци							
		Изграждане на нова клетка за депониране на отпадъците на Регионално депо Карлово	30.12.2020г.	Община Сопот	1 000 000 лв.	ПУДООС МОСВ ОП „Околна среда” Държавен бюджет	Екологосъ образно третиране на отпадъцит е	Предприети мерки и действия за изграждане на клетката	Изградена нова клетка за депониране на отпадъци
		Издаване на Комплексно разрешително след изграждане на новата клетка на Регионално депо Карлово	30.12.2020 г.	Община Сопот	8 000 лв.	Собствени бюджетни средства План-сметки	Екологосъ образно третиране на отпадъцит е	Предприети действия и мерки за издаване на КР	Издадено КР
		Съдействие и търсене на частни инвестиции за изграждане на инсталации за третиране и оползотворяване на отпадъци	постоянен	Община Сопот		Частни инвестиции ОП „Конкурентоспо собност и иновации“	Увеличаване количеств ата на третирани те и оползотво рени отпадъци	Брой проявен инвеститорски интерес и оказано съдействие	Изградена инсталация за третиране на отпадъци

		Изграждане на инсталация за термично третиране на отпадъците	30.12.2020	Частни инвеститори		Частни институции	Увеличаване количествата на третирани тегъци	Оказано съдействие и предприети	Изградена инсталация за термично третиране

ЦЕЛ 3: УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, КОЕТО ГАРАНТИРА ЧИСТА И БЕЗОПАСНА ОКОЛНА СРЕДА

ПОДПРОГРАМА ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ЗАПАЗВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Въведение и основно положение

Информационното осигуряване на дейностите по управлението на отпадъците е с важно значение при процесите на техния контрол. Необходимо е Общината да разполага с достатъчно и надеждни данни за различните видове и потоци отпадъци с които борави или които се образуват на територията ѝ, но се управляват от други лица.

Обобщението на информацията за генерираните отпадъци на територията на Общината, влияе и върху годишното изчисляване на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, както и за намаляване количествата на отпадъците, депонирани на Регионалното депо.

Едновременно с информационното осигуряване е важно Общината да разполага с квалифицирани кадри в администрацията, които да събират и обработват информацията, както и да изчисляват степента на постигане на годишните цели.

2. Цели на подпрограмата

Стратегическата цел на подпрограмата е управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.

Оперативната цел за постигането ѝ е подобряване качеството на информацията и административния капацитет в Общината

3. Анализ и описание на съществуващото състояние

Предвид интензивната смяна на законодателството във връзка с промяната на концепцията за третиране на отпадъците в съответствие с европейските изисквания е необходимо актуализация и на Общинските наредби.

Община Сопот има разработена Наредба за управление на отпадъците на територията на общината. Наредбата е инструмент, чрез който на местно ниво се извършва правен контрол върху дейностите по отпадъците.

Наредбата е актуализирана през 2013 г. съобразно изискванията на чл.22 от ЗУО. В нея са заложили следните забрани и задължения:

- > Контрол на изхвърлянето на отпадъците;
- > Забрана за смесване на определени видове отпадъци;
- > Ред за ползване на системите за отпадъци;
- > Ред и начин на третиране на битови, строителни, производствени отпадъци, отпадъци от опаковки;

- > Забрани за разпиляване и изнасяне на отпадъци от контейнерите;
- > Забрана изхвърлянето на отпадъци извън регламентираните за целта места;
- > Изгаряне на отпадъци;
- > Ред за третиране и съхраняване на опасни отпадъци - ИУМП, ИУЕЕО, ИУГ, НУБА и др.

За ефикасно управление на дейностите по отпадъците е необходимо периодично изменение и допълване на Наредбата съобразно изискванията и задълженията на националното законодателство. Необходимо е създаване на ясни правила и задължения между общинските органи, гражданите и фирмите при управлението и ползването на системите за управление на различните потоци отпадъци, както и определяне на наказателната отговорност.

С въвеждане на новите законодателни промени и принципи за управление на отпадъците се налага преразглеждане и разпределение на административния капацитет в Общината. Необходимо е предприемане на мерки относно:

- > Определяне на лица, които да извършват административната дейност, свързана с Регионалното сдружение за управление на отпадъците;
- > Отговорни лица за водене на точна ежемесечна отчетност по отношение на управлението на отпадъците;
- > Определяне на отговорни лица и структури за изготвяне на програми, проекти, политики и цели по управлението на дейностите с отпадъците;
- > Увеличаване на административния капацитет относно извършването на ежедневен контрол върху граждани и фирми при управлението на отпадъците и ефективно прилагане на общинската нормативна уредба;
- > Постоянни обучения на длъжностните лица, отговорни за дейността за промените и спазването на нормативната уредба, различните форми и начини на финансиране на проекти, програми, стратегии, обучителни семинари за разработване на политики и системи за отпадъци и др., обучения, свързани с подготовка на проекти, провеждане на процедури за обществени поръчки и др.;
- > Определяне на длъжностни лица, отговорни за изготвяне и предоставяне на ежемесечни справки за отпадъците до компетентните органи - РИОСВ и МОСВ;
- > Отговорни звена за разработване на системи за мониторинг;
- > Лица, отговорни за поддържането на публични регистри и данни за отпадъците;

Осигуряването на надеждни данни за образуваните, събраните, предадените за оползотворяване, рециклиране и обезвреждане отпадъци е най-важната основа в изграждане на политика за правилно третиране на отпадъците в Общината.

Чрез поддържането на актуални данни за отпадъците, могат да се предвиждат и реализират различни концепции, програми и насоки за действие. Примерни мерки, които Общината може да предприеме за това са :

- > Изготвяне на регистър на видовете генерирани производствени отпадъци, начина на тяхното третиране, източник на образуване и бъдещо планиране за управлението им;
- > Извършване периодично на морфологичен анализ на образуваните отпадъци, чрез който да се следи за вида и състава на отпадъците;
- > Осигуряване на обществен достъп на данни за отпадъците в Общината;

- > Поддържане на регистър на площадките в Общината, на които могат да се предават за съхранение, оползотворяване или рециклиране различните потоци отпадъци;
- > Обезпечаване на дейността на фирмите, ангажирани с извършването на дейностите по отпадъците;
- > Извършване на периодични обучения на отговорните лица, извършващи дейности по отпадъците;
- > Периодично актуализиране на отчетите на фирмата, извършваща дейността по сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците;
- > Изготвяне и публикуване на месечни/тримесечни справки за образуваните, събраните и предадените за третиране отпадъци (вид на отпадък, начин на третиране, количество и др.);
- > Актуализиране на публичните данните за оторизираните лица, на които могат да се предават отпадъци, както и мястото, вида и заплащането на услугата;
- > Прилагане на различни информационни системи за управление на отпадъците (напр. информационната система, предназначена за отчитане на отпадъци на депа - Депо инфо);
- > Изготвяне на справки и отчети относно процента на обхванато население от системите за разделно събиране на отпадъци, събраното количество от тях, оползотворения отпадък от системата и др.;
- > Изготвяне на ежемесечни данни за събрани количества опасни отпадъци от домакинствата;

4. План за действие към подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на Общината по управление на отпадъците

Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда

Запазване и подобряване на административния капацитет на институциите отговорни за управлението на отпадъците

Стратегическа цел	Оперативна цел	Мярка/дейност	Срок	Отговорни лица/ институции	Бюджет / очаквани разходи	Възможни източници на финансиране	Очаквани резултати	Индикатори Изпълнение Текущи	Сатор за нение Целеви
Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.	Подобряване качеството на информацията и административния капацитет в Общината	Определяне на лица, които да извършват административната дейност, свързана с Регионалното сдружение за управление на отпадъците	Кмет на Община Сопот	Кмет Зам.кмет			Регионално управление	Определени лица	Административно управление
		Определяне на отговорни лица за водене на точна ежемесечна отчетност по отношение на управление на отпадъците в Общината	постоянно	Кмет Зам.кмет Експерти „ЕЗГВР“			Управление на отпадъците в Общината	Определени длъжностни лица	Създаване на база данни за управление на отпадъците
		Определяне на длъжностни лица и структури за изготвяне на програми, проекти, политики и цели по управление на дейностите с отпадъците	постоянно	Кмет Зам.кмет Експерти „ЕЗГВР“			Управление на дейностите по отпадъците	Определени длъжностни лица	Създадена организация и извършване на политика за управление
		Увеличаване на административния капацитет относно извършването на ежедневен контрол върху граждани и фирми при управлението на отпадъците и ефективното прилагане на общинската нормативна уредба.	постоянно	Кмет Зам.кмет Експерти „ЕЗГВР“	50 000 лв./ год.	План-сметка Общински бюджет	Подобряване организацията на управление на отпадъците	Брой лица, упражняващи контрол	Ефективно прилагане на местната нормативна уредба
		Извършване на периодични обучения на длъжностните лица, отговорни за дейността, включващи промените и прилагането на	30.12.2020 г.	Кмет Зам.кмет	5 000 лв.	Общински бюджет	Подобряване организацията на	Брой извършени и обучения	Подобряване на административния

	нормативната уредба в областта, различните форми и начини на финансиране на проекти, програми, стратегии		Експерти „ЕЗГВР”			управление на отпадъците		капацитет
	Обучителни семинари на длъжностни лица, свързани с подготовка на проекти за управление на отпадъците.	30.12.2020г.	Кмет Зам.кмет Експерти „ЕЗГВР”	1 000 лв.	Общински бюджет	Ефективно управление на дейностите	Проведени семинари	Компетентност на длъжностни лица
	Определяне на отговорни длъжностни лица за изготвяне и предоставяне на ежемесечни справки за отпадъците до компетентните органи- РИОСВ, МОСВ, ИАОС и др.		Кмет Зам.кмет Експерти „ЕЗГВР”			Спазване на нормативни изисквания	Определени лица	Създадена организация за докладване на дейността
	Създаване на звена за разработване и създаване на различни системи за мониторинг на отпадъците.	30.12.2020г.	Кмет Зам.кмет Експерти „ЕЗГВР”			Ефективно управление на дейностите	Създадени звена	Създадена организация за непрекъснат мониторинг
	Определяне на лица за поддържане на публични регистри и данни за отпадъците.	30.06.2016 г.	Кмет Зам.кмет Експерти „ЕЗГВР”			Прозрачност при управление на отпадъците	Определени лица	Създаване на база данни за отпадъците
Осигуряване на достатъчно и надеждни данни за отпадъците								
	Изготвяне на регистър на видовете генерирани производствени отпадъци, съдържащ начина на тяхното третиране, източник на образуване и бъдещо планиране за управлението им.	30.12.2016 г.	Отдел „ЕЗГВР” Фирми, генериращи производствени отпадъци РИОСВ-Пловдив			Прозрачност и надеждност на данните	Изготвен регистър	Създаване на база данни за отпадъците
	Извършване периодично/най-малко на 5 години/ на морфологичен	30.12.2020 г.	Община Сопот	5 000 лв./анализ	Общински бюджети	Контрол върху	Изготвен морфоло	Събрани данни за

		анализ на отпадъците, с който да се следи за вида и състава на отпадъците				План-сметки	състава на отпадъците	гичен анализ	състава на отпадъците
		Поддържане на регистър на площадките в Общината, на които могат да се предават за съхранение, оползотворяване или рециклиране различни потоци отпадъци.	30.12.2020г.	Ресорен зам.кмет Отдел „ЕЗГВР”			Контрол върху дейността	Създаден регистър	Създадена база данни за отпадъците
		Обезпечаване на дейността на фирми, ангажирани с извършването на дейности с отпадъците	постоянен	Кмет Зам.кмет		Общински бюджет ТБО	Контрол и съдействие при управлението	План-сметки за дейността	Финансова обезпечено ст на дейността
		Извършване на периодични обучения на отговорните лица, извършващи дейности с отпадъците	постоянен	Кмет Зам.кмет	10 000 лв.	Общински бюджет	Ефективно управление на дейността	Извършени обучения	Компетентност при управление на отпадъците
		Периодично актуализиране на отчетите на фирмата, извършваща дейността по сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците	ежегодно	Експерти от отдел „ЕЗГВР”			Ефективно управление на дейността	Отчети за извършвани дейности	Ефективна, оптимизирана и работеща система
		Изготвяне и публикуване на месечни или тримесечни справки за образуваните, събраните и предадените за третиране отпадъци /вид на отпадъка, начин на третиране, количество и др./	ежемесечно	Община Сопот „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД			Прозрачност и предоставяне на достатъчна и надеждна информация	Изготвени и публикувани отчети	Създадена база данни за отпадъците
		Актуализиране на публичните данни за оторизираните лица на територията на Общината, на които могат да се предават отпадъци, както и указване на мястото, вида и	ежегодно	Община Сопот			Предоставяне на информация на гражданите	Предоставени и публикувани данни	Създадена база данни за отпадъците

	заплащането за съответната услуга								
	Прилагане на нови информационни системи, отчитачи управлението на отпадъците /системата депо инфо и др./	30.12.2020г.	Община Сопот „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД	20 000 лв.	Общински бюджет	Увеличаване контрола върху дейността	Въведен и информа ционни системи	Иновативно ст при управление то на отпадъците	
	Изготвяне и публикуване на справки и отчети, относно процента на обхванато население от системите за разделно събиране на отпадъците, събраното количество, от тях оползотворения отпадък и предадения за обезвреждане.	ежегодно	Община Сопот „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД			Прозрачнос т при управление на отпадъците	Изготве ни справки и/или отчети	Създадена организация за набор на информация	
	Изготвяне на ежегодни данни за събрани количества опасни отпадъци от домакинствата.	ежегодно	Община Сопот „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД, Организации по оползотворяване и/или фирми, с които са сключени договори за събиране на отпадъци			Контрол върху опасните отпадъци	Изготве ни данни и събрана информа ция	Събрани данни за опасните отпадъци	
	Увеличаване на информацията за образуваните отпадъци и прилагане на принципа „замърсителятплаща“								
	Изготвяне на нова методика за определяне на такса“ битови отпадъци“ в Общината	30.12.2017г.	Кмет Зам.кмет Отдел „ЕЗГВР“			Ефективно и коректно определяне на таксата	Изготвен а методика	Изготвен механизъм за определяне на отпадъците	
	Определяне на количеството образувани битови отпадъци на база брой и вместимост на контейнерите на дадено лице или ползвател на услугата, заявило същите в Общината и определяне на таксата на база реалната сума за третирането и обезвреждането му	30.12.2017г.	Кмет Зам.кмет Отдел „ЕЗГВР“			Ефективно и коректно определяне на таксата	Определ ено количест во и/или принцип за определя не	Определен и количества генерирани отпадъци от ползватели те	

	Идентифициране и определяне на броя на ползвателите на организирани системи за събиране на отпадъци по райони или квартали	30.12.2017 г.	Кмет Зам.кмет Отдел „ЕЗГВР”			Прозрачно т при определяне на ТБО	Определ ен брой на ползвателите на услугата	Създадена база данни за броя на ползвателите на услугата
	Изготвяне на оценка на приложимост на предложените методи в Методиката за определяне на такса „Битови отпадъци“	30.12.2017 г.	Кмет Зам.кмет Отдел „ЕЗГВР”			Прозрачно т при определяне на ТБО	Изготвена оценка	Изготвена оценка и определена ефективността на методите за Общината
	Определяне на образуването на „ТБО“ на база количество образуван отпадък и прилагането му така, че събраната такса да покрива всички разходи за дейността.	30.12.2020 г.	Кмет Зам.кмет Отдел „ЕЗГВР”			Прозрачно т при определяне на ТБО	Определена методика за образуване	Финансова безопасност на избрания метод
	Подпомагане на дейността по управление на отпадъците, чрез образуването на отпадъците в продукт - при компостиране на растителни отпадъци - продажба на готов компост; при преработка на отпадъците- продажба на рециклируеми отпадъци	30.12.2020 г.	Кмет Зам.кмет Отдел „ЕЗГВР”			Екологосъобразно третиране на отпадъците, чрез извличане на финансова безопасност	Реализирана печалба от отпадъците	Създадена ефективна и самоиздържаща се система

ЦЕЛ 4: ПРЕВРЪЩАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА В КЛЮЧОВ ФАКТОР ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЙЕРАРХИЯТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Въведение и основно положение

Участието на обществеността е най-важния фактор при управлението на дейностите по отпадъците.

Всички предвидени мерки и цели в настоящата програма и разработените подпрограми към нея са неизпълними без привличане на съдействие от граждани, фирми, организации и др. Именно за това е необходимо изграждане и поддържане на ефективна политика за работа с обществеността.

Взаимния обмен на информация между всички страни ще подобри организацията по управлението на отпадъците и ще подпомогне изпълнението на нормативните актове.

2. Цел на програмата

Стратегическата цел на подпрограмата е превръщане на обществеността във ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Оперативната цел е подобряване на информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управлението на отпадъците.

3. Анализ и описание на съществуващото състояние

Общината е наложила през годините няколко кампании, които обхващат тематика за управлението на отпадъците и включват активно участие на населението.

Такива кампании са ежегодни през седмицата предшествваща Деня на земята. През нея се организират различни мероприятия за пролетно почистване и поддържане на междублокови пространства, различни инициативи с пенсионерските клубове от града и селата, организират се дейности с деца от детските градини и училищата, като за целта от общинска администрация се заделят средства за награден фонд на тези мероприятия.

Друга наложила се през годините инициатива, в която активно се включват гражданите е Националната кампания „Да изчистим България за един ден“. Общината активно участва в подготовката на мероприятията, като организира безплатно предаване на гражданите на чували и ръкавици, необходими в деня на почистването, както и организация по събирането на събраните отпадъци.

Тези две големи кампании на Общината се организират ежегодно и са станали традиция за гражданите, което е положителен показател за усилията, които се полагат за да се привлече общественото внимание към дейностите по управлението на отпадъците.

Предприетите мерки обаче са недостатъчни предвид все по-нарастващите задължения

на Общините по третирането на отпадъците. Необходимо е увеличаване на кампаниите, чрез които да се ангажират възможно най-много граждани.

Дейностите по управлението на отпадъците в Общината трябва да станат напълно прозрачни, като същевременно с това се дадат и повече възможности на населението за участие в процесите.

Необходимо е организиране на ежемесечни информационни кампании и/или други дейности, чрез които населението да се запознава със задълженията както към тях като генератори на отпадъци, така и към администрацията.

Примерни мерки, които Общината може да предприеме в тази насока са :

- > Поддържане на актуална информация за дейността, чрез секцията в сайта на Общината - „Околна среда“;
- > Създаване на лесни и достъпни условия за предложения и участия на обществеността в изграждане на политиката за управление на отпадъци, в изготвяне на нормативни документи, програми, стратегии, насоки и др.;
- > Организиране на различни мероприятия с участието на гражданите /ден на Земята, кампании за почистване на отпадъци, конкурси, свързани с управлението на отпадъците, разяснителни кампании, празненства, обществени прояви и др./
- > Повишаване на екологичното съзнание, чрез обучения, изготвяне на брошури, плакати;
- > Поддържане на „горещия“ телефон за подаване на сигнали, жалби, мнения и предложения, свързани с управлението на отпадъците;

4. План за действие към подпрограмата за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управлението на отпадъците

VI. РАЗДЕЛ ШЕСТИ

6. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

На национално ниво главният стратегически план от който произхожда настоящата програма е Националният план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

Съгласно Закона за управление на отпадъците, Общинските програми за управление на отпадъците трябва да отговарят и да са съобразени със структурата, целите и предвижданията на Националния план, както и да съвпадат с неговия планов период.

Настоящата програма е изготвена в пълно съответствие с Националния план за управление на отпадъците и с Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците.

Общинската програма за управление на отпадъците е в координация и с други национални планове, като:

- Национален стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на РБългария за периода 2011-2020 г.
- Национален план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г. /проект/

В Националния стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране са описани начините и мерките за достигане на целите, заложи в ЗУО за намаляване на депонираните биоразградими отпадъци. Тези начини и мерки са заложи и в настоящата програма на местно ниво. За достигането им е разработена подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците.

Стратегическият план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България поставя мерките и начините на действие за изпълнение на целите, заложи в ЗУО за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци, образувани от строителство и влагане на рециклирани материали в строителството. Подобни мерки и план за действие са разработени в Общинската програма на местно ниво. За изпълнението на мерките и целите е разработена подпрограма за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци разрушаване на сгради.

В Националния план за управление на утайките от ПСОВ са предвидени мерки и дейности, които следва да се предприемат за намаляване количествата на депонираните утайки и използването им за други цели, като например за торене на земеделски ниви, за компостиране и др. Такива мерки ще бъдат предвидени и в програма за управление на отпадъците, като същите ще намерят приложение и описани в анализа на отпадъците.

На местно ниво Общинската програма за управление на отпадъците е в пряка връзка с Общинската програма за опазване на околната среда, като се представя като приложение към нея.

Други документи на местно ниво, които връзка с програмата е Общинският план за развитие на община Сопот за периода 2014-2020.

VII. РАЗДЕЛ СЕДМИ

7. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩНСКИТЕ ПРОГРАМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

7.1. Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Програмата за управление на отпадъците е динамичен документ, за който е необходимо да бъде организирано наблюдението на изпълнението ѝ, с цел реализиране и достигане на всички заложен мерки и цели.

За целта е необходимо ръководството на Общината да определи съответната Дирекция и/или отдел в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата.

Наблюдението на изпълнението на програмата е дълъг процес, при който е необходимо събирането на голяма база данни за отпадъците. Необходимо е ясно да се разпределят отговорностите на съответните длъжностни лица, отговарящи за дейността, както и на тези пряко или косвено свързани с тези дейности.

Наблюдението на изпълнението на програмата изисква да се следи за спазване на заложените мерки и цели, както в програмата, така и в подпрограмите към нея и да се отчитат, съгласно определените индикатори за изпълнение на конкретните дейности.

При отклонение от приетите мерки и цели е необходимо да се докладва това на ръководството и своевременно да се предприемат коригиращи мерки.

7.2. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Съобразно Закона за управление на отпадъците, органът който одобрява и контролира Общинските програми за управление на отпадъците е Общинския съвет на съответната администрация.

Съгласно чл.52 от ЗУО ежегодно кмета на Общината, внася в Общинските съвет Отчет за изпълнение на програмата за предходната година, като същият след приемането му се изпраща в Регионалната инспекция по околна среда и води за сведение. Съобразно с изискванията е необходимо ежегодно да се събира информация, обобщава и представя пред общински съвет за изпълнението на програмата и плановете за действие към подпрограмите.

Целта на контрола и отчитането на програмата е да се проследи ежегодно напредъка на изпълнение на поставените мерки и цели в програмата, евентуалните пречки за неизпълнението им, както и да бъдат взети навременни мерки при наличието на мерки, които не биха могли да се изпълнят поради финансови, нормативни и/или други причини.

7.3. Процедура за актуализация на програмата

Необходимост от актуализация на общинската програма за управление на отпадъците може да възникне:

- в резултат на промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат промяна в поставените в програмата стратегически и специфични цели и в съответните програмни мерки,

- или в резултат на значително изоставане в изпълнението на програмните мерки и/или липса на напредък за постигане на целевите индикатори въпреки изпълнението на програмните мерки, което налага прилагането на допълнителни мерки към вече приетите или замяна на някои от приетите мерки, които не дават очаквания предварително резултат.

В случай на възникване на някои от горните обстоятелства е необходимо програмата да бъде актуализирана. Актуализация на настоящата програма се извършва по същият начин, както разработването на нова такава и отново трябва да бъде съгласувана и одобрена от Общинския съвет на Общината.

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Анализи на състоянието на управлението на отпадъците:

1.1. Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи

1.2. Анализ на отпадъците

1.3. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъци

1.4. Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците, с акцент върху контролните функции

1.5. Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

1.6. Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

1.7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

1.8. Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с

отпадъци

2. Прогнози

1.1. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ

Анализът на действащото законодателство и програмни документи има за цел да установи в каква степен националното законодателство се прилага на местно ниво, също така да се установи дали то е приложимо към дейността на съответната общинска администрация или има необходимост от промяна на местните нормативни документи.

Анализът проследява приложимостта на законодателството към документите и изискванията на местно ниво, както необходимостта от промяна в тях, необходими действия за изпълнението им, необходимост от разработване на допълнителни нормативни документи, програми и стратегии на местно ниво.

За по-точно определяне на степента на приложимост на нормативните документи в Община Сопот е направена сравнителна оценка на националното законодателство с прилаганите мерки от страна на администрацията за изпълнението им, степен на изпълнение и/или пречки за неизпълнение и неприложимост на законодателството, разработени на местно ниво Наредби за спазване на изискванията и др., както следва:

Нормативна Уредба	Изисквания	Приложимост
ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ /ЗУО/	Общи изисквания към Общините	
	Въведена е йерархията при управление на отпадъците	Приложимостта на това изискване е бавен и продължителен процес, както за Община Сопот, така и за всички Общини в България, тъй като тепърва предстои изграждане на инфраструктура за третиране на отпадъци.
	Въведени са количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битови отпадъци, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата	Целите са реалистични и напълно постижими за Община Сопот, тъй като на територията на града има изградена частна инсталация за сепариране на отпадъци и Общината има сключен договор за извършването на дейността.
	Поставени са изисквания към Общините най-късно до 31 декември 2020 г. за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.	За прилагане на изискването Общината е започнала дейности по изграждане на площадка за компостиране. Тепърва предстои труден процес за отделянето на отпадъка от общия битов и постепенно достигане на целите.
	Въведени са цели за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради, включително при насипни дейности, чрез заместване на други материали с отпадъци	На този етап тези цели са неизпълними и неприложими за Община Сопот е, тъй като липсва каквато и да е инфраструктура за третирането им, както в Общината, така и в цялата Област. Общината е извършила проектиране на площадка за третиране на строителни отпадъци, чрез която да се достигнат тези цели, но изпълнението и изисква голям финансов ресурс, който не
	Определени са правила и изисквания за	Община Сопот участва в Регионално

сдружаване на общините в регионални сдружения за управлението на битовите отпадъци на регионално ниво.	сдружение за управление на отпадъците за Регион Карлово, чрез използване на общо депо за депониране на отпадъци.
Заложени са изисквания към търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места над 5000 жители и курортните населени места да събират разделно отпадъците от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и да ги предават на лица, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО и/или на организация по оползотворяване.	В Наредбата за управление на отпадъците в Община Сопот са регламентирани условията за изпълнение на изискванията на закона.
Въведени са отчисления за извършване на дейности по обезвреждане на отпадъци, чрез депониране, необходимо да покрива бъдещи разходи за закриване и след експлоатационни грижи на площадката на депо	Извършва се ежемесечен превод на отчисленията, съобразно количеството на депонираните отпадъци, като с всяка година финансовия ресурс става непосилен за Общината
Въведени са отчисления за депониране на отпадъци на общинско или регионално депо за всеки тон депониран отпадък. Отчисленията имат за цел да се намали количеството депонирани отпадъци и да се увеличи рециклирането и оползотворяването им.	Извършва се ежемесечен превод на отчисленията, съобразно количеството на депонираните отпадъци, като с всяка година финансовия ресурс става непосилен за Общината, а намаление на размера може да се достигне след достигане на определените цели, които са поетапни.
Указани са изискванията и реда за предоставяне на информация за дейности, свързани с отпадъци	Информация за дейности с отпадъци се предоставя ежемесечно на компетентните органи
Конкретни изисквания към кметовете на Общините	
Осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други.	Съдове за отпадъци са осигурени на населението, като ежегодно се допълват и заменят.
Събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им	Услугата се предоставя, като разходите за това се поемат от такса „Битови отпадъци”.
Почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии в населените места, предназначени за обществено ползване	Услугата се предоставя, като разходите за това се поемат от такса „Битови отпадъци”.
Избор на площадки, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци.	Прилага се при необходимост
Организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община.	Прилага се услугата за събирането на строителните отпадъци от ремонтна дейност се извършва в Община Сопот от 2010 г.
Разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло и за поетапното постигане на целите на общината	Общината има сключен договор с организация по оползотворяване на отпадъци и изпълнява задълженията си.

за повторна употреба и рециклиране на тези отпадъци	
Организиране на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определянето на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, излезли от употреба моторни превозни средства и електронно и електрическо оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, отработени масла, излезли от употреба гуми)	Дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци са организирани частично в Общината, т.е. все още не са обхванати всички видове отпадъци.
Организиране на разделно събиране на опасните битови отпадъци от бита и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане, като напр. опаковки от и негодни препарати за растителна защита, използвани за градините на домакинствата, опаковки от химикали и препарати и стари такива и др.	Общината е сключила договор с оператор на съществуваща площадка и е организирала предаването на опасните отпадъци от бита.
Разделно събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци и биоотпадъци, (в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на тези отпадъци и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане), както и за постигане за целите за намаляване на депонираните биоразградими отпадъци на общинските депа и постигане на целите за оползотворяване на биоотпадъците;	Изпълнението на задълженията за събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци и биоотпадъци е частично. Все още не е организирано напълно, но са взети мерки за осъществяването им.
Осигуряване на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци от бита и от ремонтна дейност на домакинствата, зелени отпадъци и други във всички населени места над 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места	Осигурена е площадка, но към момента използваемостта ѝ е много ниска.
Почистването от отпадъци на общинските пътища, вкл. техните сервитути,	Изискването се прилага при необходимост
Поддържане на регистър на пунктовете за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община и на площадките, осигурени от общините за безвъзмездно предаване на битови отпадъци.	Създаден е регистър в сайта на Общината и са определени правилата за вписване на юридическите лица в него с Наредбата за управление на отпадъците в територията на Община Сопот
Предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища, организиране на почистването им;	Това изискване е голям проблем за всички населени места в страната, което коства на Общините големи усилия и финансови ресурси. Необходимо е да се обърне по-голямо внимание върху проблема и да се усили контрола.
Съдействие за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба	Към момента в Общината няма постъпили инвеститорски интерес създаване на такива центрове, но при проявен такъв

	Осигуряване на информация на обществеността по всички ангажименти на общините, чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин и провеждане на информационни кампании за населението и бизнеса, свързани с разделното събиране на отпадъците	Общината би оказала съдействие. Прилага се
	Разработване и изпълнение на общинска програма за управление на отпадъците.	Изискването се прилага. Ежегодно се изготвя отчет за изпълнение на програмата и се внася за одобрение в Общинския съвет.
	Разработване на общинска наредба за управление на отпадъците.	Общинската Наредба е разработена и през 2013 г. в съответствие с изискванията на закона е актуализирана.
Наредба № 7 от 24 август 2004 г. за изисквани ята, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци	При избор на площадки за разполагане на депа и/или други съоръжения за отпадъци, Общините трябва да се съобразят с техническите изисквания към площадките, посочени в Наредбата.	Прилага се при необходимост
Наредба № 6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци.	При изграждане на депа и други инсталации и съоръжения за отпадъци общините трябва да включат в документацията за избор на изпълнители на договорите за изграждане и за последваща експлоатация на инсталациите и съоръженията съответните технически условия и изисквания, посочени в Наредбата.	На този етап на Община Сопот, съвместно с другите членове на РСУО, тепърва ще й предстои да изгражда нова клетка за депониране на отпадъци и да прилага новите изисквания на Наредба. Приложимостта на изискванията на Наредбата към дейностите, които Общината ще извършва ще се установи, след приключването им.
Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификацията на отпадъците	Наредбата въвежда европейската класификация на отпадъците, задължителна за прилагане и от Общините.	Изискванията на Наредбата се прилагат от оператора на Регионалното депо в гр. Карлово при приемане на отпадъци, както и от Общината при боравене с различните видове отпадъци.

Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри.	Наредбата определя изискванията за предоставяне на информация на НСИ и ИАОС относно отпадъците и съоръженията и инсталациите за отпадъците, включително информация и от Общините.	Ежегодно оператора на депото представя изискващата се информация в ИАОС, съгласно Наредбата. Общината представя отчет за извършваните дейности с отпадъците от газоразрядни лампи за които има издадено разрешително за съхранение.
Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчислените, изисквани при депониране на отпадъци	С Наредбата се определя размера на отчисленията за депониране и за закриване на депата до 2020 г., които заплащат Общините, реда за тяхното превеждане и възможностите за използването им, както и случаите, в които Общините се освобождават от заплащане.	Прилага се. Ежемесечно се превеждат отчисления по сметка на РИОСВ-Пловдив за депонираните отпадъци. Отчисленията са голяма тежест за Общините, тъй като техният размер нараства всяка година, а разходите на Общините по извършване на дейностите с отпадъците не намаляват. Към момента Общината все още не е предявила искане за освобождаване и/или намаляване на отчисленията, тъй като не са достигнати необходимите цели за това
Наредба за разделно събиране на биоотпадъците.	Поставени са изисквания към дейностите по събиране, в т.ч. разделно събиране и третиране на биоотпадъците;	Все още това изискване не е напълно приложено в Общината, но в настоящата програма са заложили мерки за осъществяване на дейността.
	Наредбата задължава кметовете на общини във всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал.9 от ЗУО, да постигат цели за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци.	Целите не са постигнати, тъй като се осъществяват поетапно всяка година. Заложени са мерки за изпълнението им. Като цяло изискването е трудно изпълнимо поради липсваща инфраструктура за третирането им.
	Определени са методиките за изчисляване и докладване на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО	Докладване на целите е трудно изпълнимо на този етап поради липсващата информация за отпадъците, както и на актуален морфологичен анализ на отпадъците. Докладването се изпълнява, но то не е реално. Реалните количества на видовете отпадъци ще могат да се проследят и докладват точно едва след 2-3 години след като се приложат необходимите мерки от настоящата програма за събиране на информацията и за изграждане на инфраструктурата.
	Определен е ред за разпределението на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО и по чл. 10, ал. 1 между	Ангажиментите на Общините, участващи в Регионалното сдружение са разпределени,

	отделните общини в регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО;	като следва да се проследи и изпълнението им.
Наредба за третиране на биоотпадъците	Наредбата регламентира основните критерии за третиране на биоотпадъците, включително изискванията за качество на компоста, ферментационния продукт, органичния почвен подобрител и стабилизирания органична фракция от МБТ. Определени са условията, при които компостът и ферментационният продукт престават да бъдат отпадък и могат да бъдат пуснати свободно на пазара.	На този етап това изискване все още не е приложимо поради факта, че Общината няма изградено съоръжение за третиране на биоотпадъците. Приложимостта на изискването ще може да се проследи след изграждането му.
	Поставени са изисквания за вземане на проби за качество на материалите, получени при третиране на биоотпадъците, както и минимални изисквания за етикетиране и областите на употреба на крайните продукти от биологичното третиране на биоотпадъците. Изискванията на наредбата са от съществено значение за общините, които ще изградят системи за третиране на биоотпадъците и ще произвеждат компост.	Както и в по-горното изискване и тук е необходимо изграждането на съоръжението за да се проследи изпълнението му.
Наредба за управлени е на строителните отпадъци и за влагане на строителни и рециклирани материали.	Наредбата определя случаите, в които общините имат отговорности за отпадъци от строителство и от разрушаване на сгради, както и изискванията към възложителите на строителни дейности, включително когато общините се явяват възложители на строителните дейности.	Задълженията все още не са напълно приложени поради липсваща инсталация/съоръжение за третиране на строителни отпадъци на територията на Общината.
	Кметът на общината отговоря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране.	Общината разполага със склад за съхранение на строителни отпадъци, който представлява бивша кариера. Запълването със строителни отпадъци е по проект за рекултивация, като на този етап до изграждане на инсталация за третиране на строителни отпадъци, тази дейност също може да се счита за вид оползотворяване, тъй като същите се използват за възстановяване на нарушен терен.
Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци.	Изискванията се отнасят и за общините, когато осъществяват/възлагат дейности с производствени и опасни отпадъци	При възникване на необходимост от извършване на дейности с производствени и/или опасни отпадъци се следят изискванията на Наредбата.
Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречиства не на отпадъчни води, чрез употребата	При оползотворяване на утайките от пречиствателните станции за отпадъчни води от населените места на общините, операторът, на който е възложена тази дейност, трябва да осигури изискванията на наредбата относно качеството на утайките, когато се използват в земеделието, осигуряването на проби и мониторинг.	Все още наредбата не е приложима в Общината, тъй като образуваните утайки се депонират на Регионалното депо за неопасни отпадъци в гр. Карлово.

им в земеделието		
Наредба за опаковки и отпадъци от опаковки	Както и в ЗУО и тук са заложиени изисквания за осигуряване места за поставяне на съдовете за разделно събиране на отпадъците от опаковки, задължително за курортните населени места и населените места над 5000 жители. В Наредбата са посочени минималният общ обем на съдовете по категории населени места и изискванията за	Прилага се. Общината има договор за сътрудничество с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки.
	Изисквания за сключване на договори с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки или с лице, притежаващо разрешително по ЗУО за изграждане на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки на територията на Общината.	Приложено е
	Осигуряване и организиране на подходящи мерки за недопускане на посегателства и кражби от контейнерите за разделно събиране на отпадъците от опаковки.	Мерки са заложиени в местната нормативна уредба, но е необходимо да бъде увеличен контрола.
	Съдействие при подготовката и провеждането на разяснителните кампании на организациите по оползотворяване	Прилага се. Ежегодно се организират кампании с организацията по оползотворяване.
Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори	Организиране на дейностите по разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА	Общината е сключила договор с организация лице притежаваща разрешение по ЗУО .
Наредба за отработени те масла и отпадъчни те нефтопрод укти	Определяне на местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината и информиране на обществеността за местоположението им и за условията за приемане на отработени масла - когато тези места са разположени върху имот общинска собственост	Не са определени местата, тъй като все още не организирано събирането на тези отпадъци.
	Съдействие за извършване на дейности по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване или обезвреждане - когато има сключен договор за извършване на дейности по събиране на отработени масла и предаването им на инсталации за оползотворяване или обезвреждане с организации за оползотворяване на отработени масла или с лица, които изпълняват индивидуално задълженията или с други лица, притежаващи съответното разрешително или регистрационен документ.	По тази мярка Общината не е приложила изискванията напълно, като в настоящата програма са заложиени мерки за това.
	Оказване на съдействие на организациите по оползотворяване и на лицата, които изпълняват задълженията си индивидуално, в т. ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на	Не е проявен интерес от страна на организациите и не са търсили съдействие от Общината.

Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване	ИУЕЕО	
	Организиране на изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране на ИУЕЕО по ЗУО, чрез сключване на договори с организации по оползотворяване на ИУЕЕО и/или с лица, които изпълняват задълженията си индивидуално, и/или с други лица, притежаващи документ по чл. 35 ЗУО на територията на съответната Община.	Изпълнява се. Общината е организирала разделно събиране на тези отпадъци, чрез организация по оползотворяване на ИУЕЕО.
	Изготвяне и утвърждаване на график за събиране на ИУЕЕО, образувано в бита, включващ не по-малко от две дати годишно.	Прилага се
	Контрол върху изпълнението на задълженията във връзка със сключените договори за разделно събиране на ИУЕЕО	Изискванията за контрола върху изпълнение на задълженията са засегнати в местната нормативна уредба
Наредба за излезли от употреба моторни превозни средства	Определяне на местата на територията на общината за предаване на ИУМПС в съответствие с Общинската програмата за управление на отпадъците и Общинската наредба по чл. 22 ЗУО	Не са определени места, тъй като Общината не е организирала дейностите по управлението на този отпадък, но са заложили мерки за това в настоящата програма
	Организиране дейностите по събирането на ИУМПС съгласно изискванията на Закона за движение по пътищата и предаването им в центрове за разкомплектоване, за което уведомява съответната областна дирекция на Министерството на вътрешните работи по месторегистрация на МПС;	Все още не се изпълнява. Предприети са мерки за организирането им.
	Извършване на гореописаните дейности, чрез сключване на договор с организации по оползотворяване на ИУМПС и с лица, които изпълняват задълженията си индивидуално	Не се изпълнява. Общината тепърва ще прави проучвания за сключване на договор с организация.
Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми	Определяне на местата за събиране на излезли от употреба гуми, когато се разполагат върху общински терен, и информиране на обществеността за местоположението им и условията за приемането на гумите.	Не е приложено поради това, че на територията на Общината няма определени места върху общински имоти за събирането на отпадъците.
	Оказване на съдействие за събирането и съхраняването на излезлите от употреба гуми и предаването им за оползотворяване и обезвреждането им, съгласно условията на договор с организация за оползотворяване на гуми или с лица, индивидуално изпълняващи задълженията си, ако общината е сключила такъв договор.	Все още Общината не е сключила договор за събиране и съхраняване на тези отпадъци. В настоящата програма са предвидени мерки за организиране на дейността.

Закон за опазване на околната среда	Законът определя насоките и целите на екологосъобразно управление на отпадъците, както и общите задължения на лицата и компетентните органи за управление на отпадъците. ЗООС регламентира процедура за извършване на екологична оценка на планове и програми. Съгласно изискванията, екологична оценка се извършва на планове и програми, които са в процес на изготвяне и/или одобряване от централни и териториални органи на изпълнителната власт, органи на местното самоуправление и Народното събрание. Законът определя обхватът на задължителната екологична оценка. За планове и програми, за които извършване на екологична оценка не е задължително, се извършва преценка за необходимостта от извършването ѝ, съгласно процедура, определена в Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.	Прилага се. Когато в Общината се изготвят програми и/или планове за същите се извършват процедури по преценка за екологична оценка.
Закон за местните данъци и такси	Законът определя местните данъци и такси, включително такса „Битови отпадъци“, приходите от която постъпват в общинския бюджет.	Съобразно изискванията на Закона Общината определя такса „Битови отпадъци“ на населението. Към момента изискванията се прилагат, като основен проблем ще бъде пред Общината за определяне на таксата на база количество отпадъци, а не както до сега на база данъчна оценка на имотите. Изпълнение на изискването следва да се проследи при годишното отчитане на изпълнение на настоящата програма през 2016 г.
Закон за устройство на територията	Съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци са определени като елементи на техническата инфраструктура. От гледна точка на характеристиките, значимостта, сложността и рисковете при експлоатация, тези инсталации са определени като втора категория строеж от общо осем категории, като първа категория са най-сложните и рискови, а осма категория - с незначителен риск и сложност. Законът съдържа разпоредби във връзка с произтичащите от ЗУО изисквания относно строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради: - Оценката за съответствието на инвестиционните проекти със съществените изисквания към строежите обхваща проверката на тези проекти за съответствие с редица изисквания, включително и с изискванията за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване с цел осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране и постигане на съответните количествени цели за оползотворяване и рециклиране.	Прилагат се. В Общината има отдел „ТСУ“ и „Архитектура и строителство“, които следят за изпълнението на изискванията.

	- Премахването на строежи се извършва след одобряване на план за управление на строителни отпадъци, изискван от ЗУО. -В разрешението за строеж се вписват мерките за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване и осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране. -На фаза одобрение на строеж за въвеждане в експлоатация не се допуска въвеждане в експлоатация, когато: 1) липсва определен размер на отчисленията за единица депониран отпадък за последващо закриване и експлоатация по чл.60 от ЗУО; 2) не е издадено разрешение или регистрационен документ за дейности с отпадъци, когато такива се изискват по реда на ЗУО.	
Закон за опазване на земеделските земи	В закона се съдържат разпоредби за мерките за опазване на земеделските земи, които следва да бъдат предприети при употреба на отпадъци. Законът забранява използването на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието и горите, както и използването за напояване на води, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми	Към момента не се прилага, тъй като утайките се депонират на депо.
	В закона са регламентирани основните изисквания при рекултивация на нарушени терени, включително на сгуроотвали, хвостохранилища, сметища и други депа за отпадъци	Прилага се при необходимост от разработване на проекти за рекултивация на нарушени терени.
Местна нормативна уредба		
	Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Сопот	Наредбата е актуализирана в съответствие с изискванията на ЗУО през 2014 г. , но част от подзаконната нормативна уредба на ЗУО е излязла след приемане на Наредбата, а същевременно с това в настоящата програма са заложени и нови мерки при управление на отпадъците, което налага актуализирането ѝ.
	Наредба за опазване на обществения ред в Община Сопот	В Наредбата има разработена част „Хигиена“, което касае и задължения на гражданите при управление на отпадъците. Същата не е променяна от приемането ѝ, а във връзка с новите промени на нормативната база това се налага.
	Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Сопот	В тази Наредба са прецизирани всички такси, които се събират от гражданите за услугите, които извършва Общината, включително и по управление на отпадъците. При необходимост и/или добавяне на нови дейности, същата трябва да бъде допълнена.
	Наредба за принудително изпълнение на заповеди за премахване на незаконни строежи или части от тях на територията на Община Сопот	В наредбата не са вмъкнати нови изисквания на ЗУО и Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали.

Съгласно направената оценка на Националното и местното законодателство и степента на приложимост на същите към структурата, дейностите и капацитета на местната администрация основните изводи са, че Община Сопот в по-голямата част от изискванията успява да ги вменява към своята дейност. Някои от изискванията изискват време и ресурси за осъществяването им като за целта са заложили различни мерки и дейности, както в настоящата програма, така и в местните нормативни документи.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1.

1.2. АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Генерираните отпадъци на територията на Община Сопот са основно неопасни отпадъци. Генерират се смесени неопасни отпадъци от домакинствата, производствени отпадъци от фирмите, извършващи производствена дейност, растителни отпадъци от домакинствата, от поддръжка на зелените площи, парковете, градините, строителни отпадъци от ремонтна и строителна дейност.

Съществуващата практика в Община Сопот, както и във всички Общини в Република България е обезвреждане на отпадъците, чрез депониране. Общинска администрация е набелязала мерки, които трябва да следва и постепенно да изпълнява за насочване на отпадъците към други методи на третиране, освен депонирането. За съжаление тази практика е нова за страната и въвеждането ѝ ще трае повече време, като всички дейности ще се извършват на бавни етапи, тъй като липсва инфраструктурата за третиране на отпадъците. Необходимите съоръжения и инсталации ще се осигуряват със собствени средства от Общинските бюджети, което ще отнеме много време за въвеждането им в експлоатация.

Справките, които са водени през годините в Общината показват, че отпадъците значително се увеличават, вследствие на развиващата се икономика и производствена дейност, като на пазара се увеличат все повече разнообразието от продукти, които след консумация са сериозен генератор на отпадъци. Въпреки това администрацията е положила големи усилия, чрез различни мероприятия и дейности тази тенденция да не се отрази значително върху годишното количество на депонираните отпадъци.

Данните за количествата образувани отпадъци през годините на територията на Община Сопот е са дадени в таблица 1.1

Таблица 1.1

	мерна единица	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Количество събрани смесени битови отпадъци	т/г.	4221,07	4119,09	3060,20	2745,09	3099,72	3295,17	2985,44

Съгласно отразените количества в таблицата през годините се наблюдава кратък период на увеличение на отпадъците и постепенно намаляване на количествата. Намаляването се дължи на различни дейности и кампании на общинската администрация по управлението на отпадъците. Положително влияние оказва и въведената в града система

за разделно събиране на отпадъците от опаковки.

Обхвата на системата, вида и техническите параметри за обслужване на населението в гр. Сопот и с. Анево към настоящия момент са:

- **сини контейнера с обем 1.1 м³** - за събиране на хартиени и композитни отпадъци от опаковки;
- **жълти контейнера с обем 1.1 м³** - за събиране на пластмасови и метални отпадъци от опаковки;
- **зелени контейнера с обем 1.5 м³** - за събиране на стъклени отпадъци от опаковки.

Контейнерите се поставят на определени места в целия град, където се генерират най-голямо количество отпадъци от опаковки – централна градска част, главни улици, търговски обекти и учебни заведения, останалите жилищни райони на града. В случай, че в даден комплект контейнери не се събира достатъчно количество отпадъци, те ще се разполагат на друго място.

Честотата на вдигане на контейнерите е един път месечно, като при необходимост може да се променя.

Събраните разделно отпадъци се извозват със специализиран автомобил до площадката за предварително третиране.

В по-малките населени места ежесечно ще се организират мобилни изкупвателни пунктове, в които в предварително оповестен ден, чрез специализиран автомобил с преносим кантар да се изкупува разделно хартия, пластмаса и стъкло.

Статистиката показва, че депата за битови отпадъци намаляват значително през годините, поради изграждането на нова политика и насоки за третиране на отпадъците в страната. Първоначалното изграждане е започнато със закриване на всички образувани сметища в малките населени места в Общините, въвеждане на организирана система за извозване на отпадъците в населените места и депонирането на всички образувани отпадъци на регламентирано депо, отговарящо на всички изисквания на законодателството. На по - късен етап е въведена и система за Регионално ползване на едно депо от няколко Общини с Националната програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013 г./НПУДО/. Целта на тази мярка е ограничаване на площите заети от депа за отпадъци, с което да се намали замърсяването на околната среда и да се понижат разходите по експлоатацията, а също и да се насърчат Общините към използване на други методи за третиране на отпадъците.

Данните за броя на депата в страната и депонираните на тях отпадъци по последни статистически данни са следните:

Таблица 1.3.

ДЕПА ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Депа за битови отпадъци - брой	537	482	435	349	278	172	164
Общо приети отпадъци на депата - хил. тона	3611	3223	3738	3987	3948	3725	3506
в това число:							
Събрани на депата и временно съхранени битови отпадъци - хил.	3237	3103	3324	3369	3692	3067	2727
от които:							
Депонирани битови отпадъци - хил. тона	3144	2751	2980	3359	3421	3041	2568
Предадени за рециклиране битови отпадъци - хил. тона		0,35	0,17		5,81	26,09	159,77
Събрани строителни отпадъци на депа за битови отпадъци - хил. тона				410	396	380	508
Заета площ от депата - дка	7669	23012	6384	6198	5308	4930	5046
	2633	21896	2579	2365	1855	1813	13618
Остатъчен капацитет на депата - м³	4772	950	2524	9943	7893	2432	234

Както се вижда от представените данни, най-късно до 2020 година количествата на депонираните отпадъци в страната ще намалява сравнително, поради въведените Национални цели за намаляване на депонираните отпадъци. Капацитетите на депата за отпадъци са почти запълнени, а заетите площи от тях са хиляди декари, което крие сериозен риск за замърсяване на околната среда.

Съгласно Директива 2008/98/ЕО на европейският парламент и въведената с нея йерархия за управление на отпадъците се очаква намаляване на депонираните отпадъци и увеличаване количеството на оползотворените и рециклирани такива.

Транспонирането на Европейските директиви относно управлението на отпадъците в Република България е направено, чрез Закона за управление на отпадъците и издадените подзаконовни нормативни документи. Поставени са национални цели за намаляване количеството депонирани отпадъци, които следва да се изпълнят от Общините, както следва:

- Цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници:

1. до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;

2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;

3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

- Цели за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци - най-късно до 31 декември 2020 г. до 35 на сто от общото количество на отпадъците.

Целта на въведените срокове е постепенно увеличаване на рециклирането и оползотворяването на отпадъците, с което да се сведе до минимум депонирането им, оказващо редица вредни въздействия както върху околната среда, така и върху хората. Необходимо е да се повиши ефективността на използването на ресурсите.

Дългосрочната цел на тази политика е да се намали количеството образувани отпадъци, а когато образуването на отпадъци не може да бъде избегнато, да се насърчава тяхната стойност като ресурс и да се постигнат по-високи равнища на рециклиране и безопасно обезвреждане на отпадъците.

Отпадъкът следва да се разглежда като ресурс, от който могат да бъдат извлечени редица ползи след неговото преработване, било то като източник на енергия или при неговата повторна употреба или рециклиране.

Количеството на битовите отпадъци представлява най-голямата част от всички отпадъци, генерирани на територията на Общината. Преобладаващата част са органични хранителни отпадъци, пластмасови опаковки, метални опаковки от бира и безалкохолни напитки, стъклени бутилки, хартиени опаковки и др.

1.1. Събиране на битовите отпадъци

Община Сопот е въвела организирано сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците във всички населени места от 2004 г.

Броят на поставените съдове за отпадъци е изчислен съгласно *Ръководството за определяне броя и вида на необходимите съдове и техника за събиране и транспортиране на отпадъци*, разработено от Министерство на околната среда и водите /МОСВ/.

Съгласно него броя на необходимите съдове за събиране на отпадъци е определен по формула на база норма на натрупване на отпадъците и брой на населението в

конкретното населено място.

Честотата на извозване на съдовете за отпадъци е изчислена по същата методика. В град Сопот честотата на извозване е най-малко два пъти на седмица или около 182 дни в годината, а в село Анево - веднъж на седмица.

Районите и честотата на извозване се определят всяка година за следващата със Заповед на Кмета на Общината, съгласно изискванията и сроковете на Закона за местните данъци и такси /ЗМДТ/.

Към месец януари 2016 г. в град Сопот и с. Анево са разположени общо 26 бр. контейнери тип „Бобър“. Дейностите по събирането и извозването на контейнерите с отпадъци се извършват от фирма „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД и „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД, с които Общината има сключени договори след проведена обществена поръчка.

Ежегодно се изготвя график за сметосъбирането на отпадъците, определен със заповед на кмета на Общината. Всяка година се извършва ремонт на средно около 16 броя контейнери от типа „Бобър“. Контейнерите се ремонтират отново от фирма „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД и „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД и включва подмяна на отварящи се устройства /капази/ и пружини.

През 2010 година е учредено Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Карлово /РСУО/ с председател - кмета на Община Карлово и членове - кмета на Общините Сопот и Хисаря. Сдружението е създадено съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците и Национална програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013 г./НПУДО/. Целта е да се обединят усилията на Общините в изграждането на екологосъобразни съоръжения за третиране на отпадъците, отговарящи на нормативната база и представляващи минимален риск за околната среда. Чрез създаване на Сдружението Общини си поделят разходите по поддръжката, експлоатацията и мониторинга на депото и вземат общи решения за бъдещото третиране на отпадъците си.

Тъй като не е икономически изгодно и на Общини различните потоци отпадъци като растителни и строителни да бъдат извозвани и третирани до Регионалното депо е взето Решение, с което всяка Община урежда начините за тяхното третиране на територията си, а битовите отпадъци, които не могат да бъдат оползотворени се обезвреждат на депото.

Община Сопот е въвела организирано сметосъбиране в населени места. Към този момент 100% от населението е обхванато от системата. Въпреки това е необходимо ежегодно оптимизиране на системата за достигане на повишаване качеството на услугите и задоволяване нуждите на населението. Тази оптимизация може да се извършва, чрез редица дейности и мероприятия. някои от тях включват:

- > Разместване на контейнери, с цел повишаване на използваемостта;
- > Поставяне на допълнителни контейнери на места, където се ползват от по-голям брой хора и недостигът;
- > Подмяна на амортизирани контейнери;
- > Увеличаване кратността на обслужване на контейнерите. Честотата на извозване на отпадъците е проблем в селата на Общината, където жителите заплащат по-малки такси ТБО и средствата за обслужване на контейнерите не достигат. Тук е необходимо разработване на други механизми за изчисляване на таксата, с които да се осигурят достатъчно средства за дейността;
- > Оптимизиране на маршрутите за събиране и транспортиране на отпадъците;
- > Закупуване на нова специализирана транспортна техника за обслужване на контейнерите;
- > Осъществяване на координация между фирмата, на която е възложено събирането и транспортирането на отпадъците и отговорните служители от Общинска администрация - експерти отговорни за контрола на дейността, кметове и кметски заместници по населените места, контролбори по

1.2. Морфологичен анализ на битовите отпадъци

За определяне на състава на отпадъците и бъдещите мерки за тяхното третиране е направен морфологичен анализ на отпадъците през 2015-2016 г. От него се вижда, че в по-голямата си част отпадъците съдържат отпадъци от домакинства, зелени отпадъци, градински отпадъци, хартия, картон, пластмаса, стъкло и др. отпадъци, които са рециклируеми и/или оползотворими. Резултатите от направеният анализ са посочени в следващата таблица.

Таблица 1.4.

Морфологична фракция	Сезон Пролет		Сезон Лято		Сезон Есен		Сезон Зима	
	Маса, kg	Съдържание, %	Маса, kg	Съдържание, %	Маса, kg	Съдържание, %	Маса, kg	Съдържание, %
Храна	18,25	12,86	18,10	12,76	19,84	13,98	18,74	13,21
Хартия	4,62	3,26	3,89	2,74	3,03	2,14	3,28	2,31
Картон	5,31	3,74	5,21	3,67	5,01	3,53	5,84	4,12
Пластмаса	6,13	4,32	6,35	4,47	5,40	3,81	5,85	4,12
Текстилни	3,51	2,47	4,23	2,98	3,30	2,33	2,9	2,04
Гума	0,94	0,66	1,51	1,06	2,00	1,41	1,88	1,32
Кожа	0,56	0,39	1,12	0,79	1,22	0,86	1,46	1,03
Градински	50,56	35,63	59,67	42,05	54,29	38,26	34,88	24,58
Дърво	1,34	0,95	1,89	1,33	1,65	1,16	0,88	0,62
Стъкло	5,04	3,55	3,15	2,22	2,88	2,03	3,27	2,30
Инертни	19,31	13,61	20,07	14,14	23,18	16,34	21,04	14,83
Метали	1,80	1,27	1,48	1,04	2,12	1,49	1,77	1,25
Опасни	0,72	0,51	0,52	0,37	0,67	0,47	0,81	0,57
Други	14,80	10,43	15,10	10,64	16,54	13,98	15,88	11,19
Общо	141,90	100	149,70	100,00	141,83	100,00	122,27	100,00

Морфологична фракция	Годишно	
	Маса, kg	Съдържание, %
Храна	18,73	14,01
Хартия	3,71	2,77
Картон	5,34	4,00
Пластмаса	5,93	4,44
Текстилни	3,49	2,61
Гума	1,58	1,18
Кожа	1,09	0,82
Градински	49,85	37,29
Дърво	1,44	1,08
Стъкло	3,59	2,68
Инертни	20,90	15,63
Метали	1,79	1,34
Опасни	0,68	0,51
Други	15,58	11,65
Общо	133,70	100,00

Влага на входящия материал	20,00%

Съгласно отразените данни от анализа на отпадъците, в най-голям процент са Градинските - „Зелените“ отпадъци, които като високо количество се наблюдават и през зимния сезон.

Без изключение, отпадъците от градовете и от селата са с високо съдържание на зелени отпадъци (от паркове, градини и дворове).

В следващата графика са отразени нагледно процентите на различните видове отпадъци в общия поток, съгласно извършеният анализ.

В тази връзка бъдещите действия на общинска администрация са насочени към отделянето на тези отпадъци от общия поток битови отпадъци с цел тяхното рециклиране и/или оползотворяване.

Общината трябва да предприеме действия за кандидатстване с проектно предложение за изграждане на компостираща инсталация за биоразградими и зелени отпадъци по ос 2 „Отпадъци“ на ОПОС 2014-2020 г. или да въведе домашното компостиране на територията на двете населени места.

1.3. Разделно събиране на битови отпадъци, за които са въведени забрани и ограничения за депониране

С Наредба №6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци и с ЗУО са въведени изисквания за поетапно намаляване на депонираните биоразградими отпадъци и забрана за депониране на следните отпадъци:

- Течни отпадъци;
- Отпадъци, определени като експлозивни, корозивни, оксидиращи, леснозапалими или запалими;
- Болнични и други клинични отпадъци;
- Гуми;
- Отпадъци, които не удовлетворяват критериите за приемане на отпадъци на депа;
- Неидентифицирани и нови химични вещества, възникнали в резултат на научноизследователска, развойна и учебна дейност;

Забраните са заложили и в Комплексното разрешително на депото. Задълженията за спазването им са възложени на оператора на депото, чрез постоянни визуални проверки на постъпващият отпадък и, чрез проверка на документите, придружаващи отпадъка.

Комплексното изпълнение на тези забрани е транспонирано в Общинските наредби, касаещи управлението на отпадъците, както и чрез конкретни набеязани мерки от страна на Общинското ръководство:

- При попадане на гореописаните отпадъци в потока битови отпадъци, същите се отделят от него и се предават на оторизирани фирми за тяхното оползотворяване и/или обезвреждане на договорни отношения;
- Болничните заведения имат въведени задължения за сключване на самостоятелни договори за обезвреждане на опасните си отпадъци от дейността си на инсинератори;
- Търсене на съдействие от съществуващите пунктове за смяна и продажба на гуми, които да приемат безвъзмездно негодните за употреба гуми от гражданите.

- Изграждане на площадка за безвъзмездно приемане от граждани на опасни отпадъци, образувани в резултат на жизнената дейност на домакинствата;
- Оказване на съдействие на фирми и институции, съхраняващи опасни химични вещества за предаване на същите на оторизирани лица за безопасното им обезвреждане;

1.4. Количества повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци.

Общото количество на събраните рециклируеми отпадъци от началото на въвеждането на системата за разделно събиране на отпадъците - 2015 г. е:

- 20,74 т по код 15 01 02 – пластмасови опаковки
- 19,37т по код 15 01 01 – хартиени и картонени опаковки
- 28,16 т по код 20 01 02 – стъкло

От 2014 г. Общината има сключен договор с фирма „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД за извършване на услуги по предварително третиране на смесените битови отпадъци на Община Сопот със срок на изпълнение 5 години /60 месеца/.

От януари 2015 г. Общината има сключен договор с фирма „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД за доставка на контейнери и събиране на разделно събраните отпадъци в тях.

Всички отпадъци, събрани от контейнерите за смесени битови отпадъци на територията на Общината преминават през инсталацията за предварително третиране, преди депониране, където ще се отделят рециклируемите и оползотворими отпадъци, а останалите неподлежащи на третиране се депонират на депото.

Общия разрешен капацитет на инсталацията, описан в разрешителния документ по реда на Закона за управление на отпадъците е за сепариране на 35 000 тона отпадъци годишно, като самата инсталация има възможност и за двойното му увеличение.

На инсталацията е монтирано допълнително и сито, което отделя ситната фракция като пепел, пръст, камъни и др. минерали от отпадъците, която се ползва за запръстяване на работния участък на депото.

Средния процент на извлечен оползотворим отпадък от общото постъпило количество е 50%.

СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

„Строителните отпадъци” са отпадъците, получени в резултат на строителната дейност на строителни площадки, както и отпадъци от разрушаване или реконструкция на сгради и съоръжения. Основните образувани строителни отпадъци на територията на Община Сопот се състоят от бетон, тухли, керемиди, камъни, земни маси, керамика, изолации, фаянс и др.

Всички строителни отпадъци на територията на Община Сопот се извозват на Регионалното депо, съгласно Комплексното разрешително общината има право да депонира следните отпадъци

Таблица 2.1.

Код на отпадъка	Описание
17 01 07	Смеси на бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия, различни от споменатите в код 17 01 06
17 02 01	Дървесен материал
17 03 02	Асфалтови смеси, съдържащи други вещества различни от упоменатите в 17 03 01
17 05 06	Изкопни земни маси, различни от упоменатите 17 05 05
17 05 08	Баластра от релсов път, различни от упоменатите в 17 05 07
17 09 04	Смесени отпадъци от строителство и събаряне различни от упоменатите в 17 09 01, 17 09 02 и 17 09 03

Депонирането на отпадъците се извършва, чрез издаване на Разрешително по предварително подадено заявление в Община Сопот и заплатена такса.

Тази мярка обаче е недостатъчна за достигане на заложените цели по оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци в Закона за управление на отпадъците.

Съгласно издадената *Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали* във връзка с чл.43, ал.4 от ЗУО са заложен количествени цели за материално оползотворяване по видове строителни отпадъци, както следва:

Код на отпадъка	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	г.	г.	г.	г.	г.	г.	г.
17 01 01 бетон	85%	85%	85%	85%	85%	85%	85%
17 01 02 тухли	30%	37%	43%	50%	57%	63%	70%
17 01 03 керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия	30%	37%	43%	50%	57%	63%	70%
17 02 01 дървесен материал	60%	63%	67%	70%	73%	77%	80%
17 02 02 стъкло	27%	36%	44%	53%	62%	71%	80%
17 02 03 пластмаса	47%	52%	58%	63%	69%	74%	80%
17 04 05 желязо и стомана	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 01 мед, бронз, месинг	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 02 алуминий	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
10 04 03 олово	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 04 цинк	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 06 калай	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 04 11 кабели, различни от упоменатите в 17 04 10	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
17 03 02 асфалтови смеси, съдържащи други вещества, различни от упоменатите в 17 03 01	53%	58%	62%	67%	71%	76%	80%
Пътен сектор [т.]	60%	63%	67%	70%	73%	77%	80%
ЖП сектор [т.]	60%	63%	67%	70%	73%	77%	80%

Във връзка с поставените цели вариантите за изпълнението им пред Община Сопот са два. Първи вариант е изграждане на собствена площадка за третиране и оползотворяване на тези отпадъци. Недостатък на този вариант е във финансовия ресурс, тъй като съоръженията за третирането на отпадъците са скъпи, а Общината не може да отдели такива средства от бюджета си. Освен разхода за инвестицията е необходим и финансов ресурс за експлоатацията на инсталацията, необходимо е водене на точна отчетност за

количествата постъпили, оползотворени и рециклирани отпадъци.

Друг вариант би могъл да бъде да се привлече частен инвеститор, който да направи инвестицията и да определи единна цена за оползотворяването и рециклирането на отпадъците. При този вариант Общината би могла да спести голям финансов и човешки ресурс и няма да се налага да изпълнява всички изисквания на Наредбата.

2. ПРОИЗВОДСТВЕНИ ОТПАДЪЦИ

На територията на Общините, ползващи Регионалното депо - Карлово има около 10 предприятия, които формират производствени отпадъци. Тъй като няма други съоръжения и/или инсталации за третиране на тези отпадъци, единствения вариант за тяхното третиране е обезвреждане, чрез депониране.

Депонирането на производствените отпадъци се извършва посредством сключване на тристранен договор между оператора на Регионалното депо, фирмата, притежаваща отпадъците и собственика на депото. Фирмите, образуващи производствени отпадъци и с които се сключват договори на територията на Общините.

По-голямата част от производствените отпадъци не подлежат на последващо третиране и единствения вариант за тяхното обезвреждане, е чрез депониране. Това затруднява в голяма степен постигането на целите за намаляване на депонираните отпадъци на депата.

Едновременно с това от една страна Община Сопот не може да ограничи количеството на тези отпадъци, които се депонират на депото, а от друга фирмите са задължени да заплащат отчисленията по чл.60 и чл.64 от Закона за управление на отпадъците, които всяка година се покачват, а реално отпадъците им не могат да бъдат намалени, поради липсващата инфраструктура за третирането им.

Необходимо е да бъдат предприети мерки и от двете страни за ограничаване депонирането на производствените отпадъци на регионалното депо и да се търсят алтернативни методи за тяхното третиране.

Така например текстилните отпадъци от производство на облекла биха могли да се предават за оползотворяване, чрез изгаряне. Този вариант е удачен, тъй като при него отпадъците се оползотворяват на 99%. Проблемът при него е, че в региона няма наличието на такава инсталация за изгаряне на отпадъци. Такива съоръжения има само в 2-3 големи града в България, което обезсмисля тяхното третиране по този начин, тъй като транспортните разходи са големи.

Отпадъците от кетъринг и хранителни магазини са в по - голямата си част биоразградими. Същите може да се използват за компостиране и за изгаряне. Както упоменахме по-горе изгарянето не е най-икономичния вариант, поради слабата му разпространеност в България, но компостирането е лесен и икономичен начин за третирането им.

Останалите производствени отпадъци като тези от производство на стъкло, от производство на алкохолни напитки и от леене на метали не подлежат на преработка. Това са отпадъци, които трудно биха могли да се оползотворят и/или рециклират, а за съжаление практиката в България показва почти нулев процент на оползотвореност на тези отпадъци.

Със годините и с увеличаване на производството отпадъците започват все повече да нарастват, което се дължи и на липсата на рециклиращи инсталации в България.

Необходимо е провеждане на разяснителни кампании и насърчаване на бизнеса към т.н. "чисти технологии". Фирмите и предприятията се нуждаят от стимул за търсене и на други методи за третиране на отпадъците или внедряване на нови технологии, целящи намаляване образуването на отпадъците. Като вариант може да се насочи бизнеса за развиване на идеи и проекти за финансиране от Оперативна програма

3. Утайки от ПСОВ

Управлението на получените утайки, в резултат от пречистването на отпадните води в Общините е национален проблем, за който тепърва навлиза законодателство за тяхното управление.

Количеството на генерираните утайки се увеличава с всяка изминала година, а единствения към момента метод за тяхното третиране е депонирането. В резултат на това се наблюдава тенденция към бързо запълване на депата за отпадъци, което е нецелесъобразно, като се има предвид, че голяма част от утайките могат да се оползотворяват.

Съгласно издадената *Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието* се дават конкретни насоки за третирането на утайките, като почвен подобрител в земеделските земи и/или за рекултивация на нарушени терени, като се определят и параметрите на които трябва да отговарят получените утайки.

В Проекта на Националния стратегически план за управление на утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води на територията на Република България за периода 2014-2020 г. се предоставят възможности и насоки за третиране на утайките чрез: оползотворяване върху земеделски площи; оползотворяване при рекултивация на нарушени терени и депа; енергийно оползотворяване; обезвреждане на утайки чрез депониране; компостиране.

Община Сопот няма разработена и одобрена Програма за управление на утайките от ПСОВ- Сопот.

За добро управление на утайките е необходимо предприемане на следните мерки:

- Актуализация на общинската програма за утайките след излизане на Националния стратегически план за управление на утайките;
- Проучване на възможностите и избор на конкретен метод на третиране на утайките в Общината;
- Намаляване на количествата депонирани утайки на Регионалното депо, с цел удължаване на капацитета на клетката;
- Спазване на ограниченията за съдържание на тежки метали и опасни вещества в утайките;
- Предвиждане на мерки за контрол на образуваните утайки;

Изводи и препоръки

Съгласно направения анализ на отпадъците могат да се направят изводи, че Общината е обхванала и управлява по-голямата част от образуваните отпадъци на територията ѝ, като своевременно е предприела мерки за достигане на заложените в ЗУО цели. Организирана е система за събиране на отпадъците във всички населени места, извършва се ежегодната ѝ оптимизация, предвидени са и се изпълняват мерки за предварително третиране на отпадъците, предстои да бъде разработена и програма за управление на утайките, предприети са действия за управление на строителните отпадъци.

С оглед на гореизложените мерки и действия, за достигане цялостното изпълнение на законодателството се препоръчва:

- Обхващане на възможно най-голям поток от образуваните отпадъци на територията на Общината;
- Предварително третиране на цялото количество, образуван отпадък, преди депонирането му;
- Въвеждане на ефикасна и удобна за гражданите система за разделно

събиране на различните потоци отпадъци;

- Стриктно спазване на изискванията на законодателството;
- Екологосъобразно управление на образуваните утайки от ПСОВ-Сопот;
- Въвеждане на ясни правила и мерки за достигане на заложените изисквания по отношение на строителните отпадъци;

1.3. АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИТЕ ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Система за събиране и транспортиране на битови отпадъци

Община Сопот е въвела организирано сметосъбиране във всички населени места от 2007 г., чрез поставени контейнери по населените места с обем 1,1 куб.м., 2 куб.м. и 4 куб.м. Всички сметища по населените места са закрити през 2007 г. по предварително съгласуван и одобрен график с Регионалната инспекция по околна среда /РИОСВ/- Пловдив.

Единственото депо на територията на Общината, на което се обезвреждат отпадъците от организираната система за битови отпадъци е в Карлово и е въведено в експлоатация през 2006 г.

Всяка година общинска администрация закупува контейнери тип „Бобър” с обем 1,1 м³ за допълване на системата си по населените места в Общината. Закупени са контейнери за събиране на строителни отпадъци с вместимост 4 куб.м. с които се цели изпълнение на задълженията на Общините, вменени със Закона за управление на отпадъците за събиране на строителни отпадъци от ремонтна дейност от домакинствата.

Ежегодно се извършва ремонт на контейнерите, включващ подмяна на ходовата част /колела/, подмяна на пружини, гайки, болчета и др. Всяка година се извършва инспекция на ефикасността на системата и при необходимост се поставят контейнери на нови точки в града и се подменят някои съдове, поради тяхната амортизация.

Извършваните ежегодни дейности по поръчката са следните:

- > Почистване на локални замърсявания с товарачна машина - извършва се почистване със специализирана машина на новообразувани локални замърсявания в населените места на Общината, покрай уличните банкети, вилни зони и др.;
- > Натоварване и транспортиране на отпадъци с автомобил до 5 тона, 10 тона и 20 тона - ежедневно се наторват и транспортират събраните отпадъци от ръчното метене на улиците, почистването на тревните и тротоарни площи, също и от почистените локални замърсявания;
- > Събиране и транспортиране на строителни отпадъци - събирането на строителните отпадъци е услуга на Община Сопот за събиране от ремонтни дейности от домакинствата на отпадъци по адреси, след предварително подадена Заявка в общинската администрация;
- > Изграждане на площадки - джобове за контейнери - изграждат се така наречените джобове, представляващи вдлъбнатини в тротоарите, с които се цели поставените контейнери да не пречат на движението на автомобилите по уличните платна.
- > Ръчно метене на улици и площи;
- > Ръчно почистване на тротоарни площи от трева, бурени и др.;
- > Механизирано метене на улици - извършва се със специализиран автомобил, който минава по уличните платна и с монтираните на него четки почиства натрупаните отпадъци. През есенния сезон, когато има усилен листопад се използва специален автомобил с шланг, който изсмуква падналите листа.
- > Миене на улици и площи;
- > Механизирано почистване от тревни кълнове и косене по улични настилки и тротоарни площи;
- > Механизирано косене с дискова брана по улични банкети;
- > Почистване, ремонт и подмяна на улични дъждоприемни шахти;
- > Ремонт на контейнери тип „Бобър” 1,1 м³;
- > Снегочистване, опесъчаване и зимно поддържане на улици в града;
- > Поддържане на склад за инертни и строителни отпадъци
- > Обслужване, охрана и поддържане на Регионално депо, включващо обработка,

- разриване, запръстяване, уплътняване с булдозер на отпадъци ;
- > Мониторинг на Регионално депо за неопасни отпадъци - извършва се постоянен контрол на параметрите на околната среда в района на депото, в съответствие с условията на Комплексно разрешително № **КР №347– НО/2008 г.**; докладване на резултатите от собствения мониторинг и представяне ежегодно в РИОСВ на Годишен доклад за изпълнение на дейностите, за които е предоставено комплексното разрешително”.

Ежегодно до 30 октомври се изготвя график за сметосъбирането на отпадъците, определен със заповед от Кмета на Общината по райони.

За 2014 г. и 2015 г. организацията по сметосъбиране и сметоизвозване е определена по следния начин:

№	МАРШРУТ	СЪДОВЕ					
		Бобър - 1,1 куб.м	Брой вземания месечно	Мева - 0,11куб.м	Брой вземания месечно	Контейнер -4 куб.	Брой вземания месечно
		бр.	пъти	бр.	пъти	бр.	пъти
1	гр. Сопот	333	8	9	8	5	2
2	с. Анево	15	8	0	0	1	2

Профилактиката по дезинфекцията на съдовете за отпадъци се изпълнява четири месеца годишно през летния сезон /от месец май до месец август/ два пъти месечно по райони на извозването на отпадъците.

Извозването на отпадъците се извършва със специализирани транспортни средства за събиране и извозване на битови отпадъци от контейнери тип „Бобър”- 1,1 куб.м., 2 куб.м. и обем 4 куб.м. На този етап 100% от населението на Община Сопот е обхванато от организираната система за събиране на битовите отпадъци.

Финансирането на разходите по сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците, както и за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, обезвреждането на отпадъците, чрез депониране, експлоатацията на Регионалното депо и др. се извършва, чрез „Такса битови отпадъци”/ТБО/ по реда на Закона за местни данъци и такси /ЗМДТ/. Образването на таксата се извършва след изготвяне и одобряване на план- сметка за разходите по сметосъбиране, сметоизвозване и поддържане на чистотата за съответната година.

2. Системи за разделно събиране на отпадъци

2.1. Разделно събиране на отпадъци от опаковки

Община Сопот има приета Програма за управление на отпадъците от опаковки, разработена от „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД

Обхвата на системата, вида и техническите параметри за обслужване на населението в община Сопот към настоящия момент са както следва:

- **сини контейнера с обем 1.1 м³** - за събиране на хартиени и композитни отпадъци от опаковки;
- **жълти контейнера с обем 1.1 м³** - за събиране на пластмасови и метални отпадъци от опаковки;
- **зелени контейнера с обем 1.5 м³** - за събиране на стъклени отпадъци от опаковки.

Контейнерите се поставят на определени места в целия град, където се генерират най-голямо количество отпадъци от опаковки – централна градска част, главни улици, търговски обекти и учебни заведения, останалите жилищни райони на града. В случай, че в

даден комплект контейнери не се събира достатъчно количество отпадъци, те ще се разполагат на друго място.

Честотата на вдигане на контейнерите е един път месечно, като при необходимост може да се променя.

Събраните разделно отпадъци се извозват със специализиран автомобил до площадката за предварително третиране собственост на община Сопот.

В по-малките населени места ежесечно ще се организират мобилни изкупвателни пунктове, в които в предварително оповестен ден, чрез специализиран автомобил с преносим кантар да се изкупува разделно хартия, пластмаса и стъкло.

Общото количество на събраните рециклируеми отпадъци от началото на въвеждането на системата за разделно събиране на отпадъците до края на отчетната година - 2015 г. е:

- 20,74 т по код 15 01 02 – пластмасови опаковки
- 19,37т по код 15 01 01 – хартиени и картонени опаковки
- 28,16 т по код 20 01 02 – стъкло

Ежегодно се провеждат различни разяснителни кампании, както съвместно с Общината, така и самостоятелно от организацията. Кампаниите целят запознаване на населението с целите и функциите на системата, разделното събиране на отпадъците от домакинствата и офиса, ползите за околната среда от разделното събиране на отпадъците и др.

Основна насоченост на кампанията е съсредоточена към децата от детските градини и училищата, тъй като трябва да се възпитава екологичното мислене още от най - ранна възраст. В тази насока се канят деца и на място в сепариращата инсталация, с което се цели сами да проследят пътя на отпадъка и неговото третиране.

2.2. Разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/

От 2014 г. Община Сопот има сключен договор за сътрудничество с „БЕЛИЗИРЕВ” ЕООД. Съгласно договорените отношения между страните е организирана система за разделното събиране на тези отпадъци, чрез поставяне на кошчета с вместимост 3 литра. Кошчетата са поставени основно в общински и държавни институции, както и в офиси и сгради на фирми, където се образуват в по-голямо количество, поради по-лесната достъпност и контрол. Събирането се извършва от организацията по предварително подадена заявка при запълване обема на съдовете.

2.3. Разделно събиране на Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване/ИУЕЕО/

Община Сопот извършва разделно събиране на отпадъците от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, чрез сключен договор с “БЕЛЕЗИРЕВ” ЕООД

Събирането на отпадъците е организирано от организацията, чрез мобилни групи директно от домовете на гражданите по предварително подадена заявка. На сайта на Общината са обявени телефони и имейл адрес на фирмата изпълнител, на които гражданите подават заявки за извозване на отпадъците си.

2.4. Разделно събиране на отпадъци от черни и цветни метали /ОЧЦМ/, едрогабаритни и опасни отпадъци

Закона за управление на отпадъците изисква от органите на местната власт да осигурят площадки за безвъзмездно събиране на едрогабаритни и опасни отпадъци, образувани от жизнената дейност на гражданите. Целта е тези отпадъци да не попадат в общия поток на битовите отпадъци, тъй като в по-голямата си част съдържат опасни компоненти, както за околната среда, така и за хората. В изпълнение на изискванията, Община Сопот има сключен договор с фирма "БЕЛЕЗИРЕВ" ЕООД. Фирмата притежава разрешителни документи за дейности с отпадъци и собствена площадка, отговаряща на нормативните изисквания.

В списъка на приеманите отпадъци са включени възможно най-много видове отпадъци, които могат да се образуват от жизнената дейност на домакинствата. Ежегодно същият ще се допълва и актуализира с цел обхващане на повече видове отпадъци, с което ще се създаде ефективна система за разделно им събиране.

Предаването на отпадъците от черни и цветни метали се извършва свободно от гражданите на оторизирани площадки в града, на т.н. „вторични суровини”. За улеснение на гражданите в обхвата на договора с фирма "БЕЛЕЗИРЕВ" ЕООД са включени и тези отпадъци. С решение на Конституционния съд на Република България е отменено изискването на ЗУО за безвъзмездното предаване на ОЧЦМ от битов характер. Във връзка с това гражданите могат да предават тези отпадъци срещу заплащане, ако нормативната уредба не окаже друго, а останалите отпадъци - едрогабаритни и опасни се предават безвъзмездно.

3. Предварително третиране на отпадъци

Съгласно чл. 38., ал.1 от *Наредба № 6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци* на депата се приемат предварително третирани отпадъци. В съответствие с дефиницията „замърсителят плаща” разходите по предварителното третиране се извършват от лицата, при чиято дейност се образуват.

Предварителното третиране на смесените битови отпадъци, образувани от домакинствата е отговорност на Общинска администрация, тъй като населението заплаща за тях „такса битови отпадъци”. Отговорността за третиране на останалите отпадъци, образувани извън организираната система по сметосъбиране и сметоизвозване е на причинителите и притежателите им.

Съгласно § 1 от горесцитираната Наредба №6 "Предварително третиране" са всички физични, термични, химични или биологични процеси, включително сортирането, които променят характеристиките на отпадъците с цел да се намали обемът им или опасните им свойства, за да се улесни по-нататъшното им третиране или да се повиши оползотворяемостта им.

Предварителното третиране има за цел отделяне на оползотворими компоненти от общия поток на отпадъците преди окончателното им депониране или подготовка за оползотворяването им. Чрез сепарирането обемът на отпадъците за депониране се намалява значително, с което се удължава експлоатационния срок на депата.

За постигане на целите за рециклиране, както и извличане на максимално количество оползотворими и рециклируеми отпадъци от общия поток и предотвратяване на постъпването им на депото, Община Сопот е предприела мерки за преминаването на образуваните битови отпадъци през инсталация за предварително преработване, преди депониране, изградена на територията на Карлово . За целта са проведени процедури по реда на Закона за обществените поръчки /ЗОП/ и е сключен договор с Консорциум „Чистота Карлово“ за предварително третиране на отпадъците, преди тяхното депониране с общините от РСУО.

Към момента всички смесени битови отпадъци от територията на община Сопот

постъпват в инсталацията за тяхното третиране, като тенденцията е към постепенно увеличаване количеството на третираните отпадъци и включване на всички населени места.

На инсталацията се предвижда да се монтира сито, което отделя фракцията от общия поток отпадъци, представляваща пепел, пръст и други минерали, попаднали в контейнерите за отпадъци заедно с битовия отпадък. Получените количества фракция се оползотворяват, чрез запряствяване на работните участъци на Регионалното депо.

С оглед предприетите мерки от страна на администрацията за третиране на отпадъците, бъдещите количества, които ще постъпват на депото през годините ще намаляват, с което се цели и постигането на Регионалните целите за намаляване депонирането на отпадъците.

За съжаление обаче тази мярка е крайно недостатъчна за изпълнение на целите за рециклиране и ограничаване на количествата на депонираните отпадъци.

За достигане на заложените проценти в Закона за управление на отпадъците е необходимо предприемане най-малко на следните мерки:

- Поетапно увеличаване на системата от цветни контейнери за разделно събиране на отпадъците от опаковки;
- Третиране на всички отпадъци от населените места на територията на Община Сопот, преди тяхното депониране;
- Създаване на система за разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци от териториите за обществено ползване, паркове, градини, ресторанти, заведения за бързо хранене и др.;
- Създаване на системи за компостиране на растителни и биоразградими отпадъци;
- Създаване на системи и организиране на кампании за разделно събиране на опасни отпадъци от потока битови отпадъци /вкл. батерии, акумулатори, електрическо и електронно оборудване, газоразрядни лампи, отпадъци от черни и цветни метали, отпадъци от бои, лакове и др./
- Създаване на системи за разделно събиране, третиране, оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци;

За изпълнение на гореописаните мерки, със Закона за управление на отпадъците са въведени отчисления за депониране на отпадъци на Регионалните депа, както и такива за след експлоатационните им грижи. Отчисленията за депониране на отпадъците целят ограничаването количеството на депонираните отпадъци и насочване на местните администрации към търсене на други методи за тяхното третиране, според определената йерархия за третиране на отпадъците. Тъй като сумите, които се начисляват са за тон депониран отпадък и нарастват всяка година е наложително приоритетно да се търсят варианти за изграждане на съоръжения за третиране на различните потоци отпадъци, както и на системи за тяхното разделно събиране.

Натрупаните средства се изразходват от Общините именно за такива съоръжения, което дава и допълнителен стимул за изграждането на същите.

Съгласно целите в Закона за управление на отпадъците :

1. Най-късно до 2020 г. трябва да се ограничат количествата на депонираните биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на отпадъците;
2. Най-късно до 2020 г. - подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;

Изпълнението на целите се постига, чрез предприемане на определени мерки за поетапното им изпълнение:

◆◆◆ За изпълнението на целта за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци е необходимо предприемане на следните действия:

- > Изграждане на съоръжение/инсталация за третиране на биоразградими отпадъци.
- > Изграждане на система за разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци от паркове, градини, територии за обществено ползване, домакинства, поддръжка на зелени площи и др.
- > Създаване на организация по събирането на отпадъците и ясна отчетност на количествата и видовете събрани отпадъци;

За изпълнение на целите трябва да има изготвени графици за събиране на отпадъците от градините, парковете, ресторантите, домакинствата и др. Предвид характера на отпадъка трябва да се има предвид, че той не може да се съхранява както смесените отпадъци и неговата честота на събиране и извозване трябва да бъде поне на 2-3 дена. При събирането трябва да се води ясна отчетност на събраните количества биоразградими отпадъци по видове и кодове, съгласно Наредба №2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците, трябва да се отчитат количествата на предадените от гражданите и фирмите отпадъци, както и количествата на образувания материал след неговото третиране. Всички тези дейности по отчитане са необходими за доказване на изпълнението на целите, т.е. ако Общината събира разделно отпадъците, но не води точна отчетност за събраните, образувани и оползотворени отпадъци, то същите няма как да бъдат признати като изпълнение на целите по Закона за управление на отпадъците.

Съвкупността от всички тези мероприятия и мерки ще доведе до изграждане на една ефикасна система за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците. Чрез поетапното постигане и прилагане ще се изпълнят задълженията на Общината за разделното събиране на отпадъците, ще намалее количествата на депонираните биоотпадъци на Регионалното депо, вследствие на което и таксите за депониране на отпадъците ще намаляват.

◆◆◆ За постигането на заложените цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници е необходимо разширяване на съществуващите системи за разделно събиране на отпадъците и третиране на отпадъците, преди тяхното депониране.

За целта, Община Сопот е започнала да предприема мерки съвместно с организацията по оползотворяване на отпадъци от опаковки /Ооп/ „Екобулпак“ АД. Организацията е дългогодишен партньор на Общината за постигане на резултатност относно разделното събиране на отпадъците. От самото изграждане на системата, целите на двете страни са насочени към по-висока резултатност и информираност на гражданите. С всяка година броя на контейнерите и точките на разположение се увеличават за по-голяма достъпност на гражданите до тях.

Към 2015 година в Община Сопот има изградена ефективна трицветна система, състояща се от жълти контейнери- пластмаса и метал, зелени контейнери - за събиране на стъклени опаковки и сини - за събиране на хартия, картон; Към този момент системата обхваща територията на град Сопот и с. Анево.

За достигане на Националните цели за разделно събиране на отпадъци и обхващане на по- голям процент население целите на администрацията са насочени към поетапно увеличаване на населените места, обхванати от системите за разделно събиране.

Друга мярка е третирането на отпадъците, преди тяхното депониране, което може да стане, чрез сепариране.

Сепарирането е известен и работещ метод, който е по-лесно осъществим, като при него отпадъците се разделят ръчно или механично по компоненти и от общият поток битов отпадък се извличат оползотворимите и рециклируеми отпадъци. Останалите след сепарирането отпадъци, които не могат да бъдат използвани се депонират на депо за неопасни отпадъци и/или в съоръжения за термично третиране.

И тук, както и при предната цел е много важна комуникацията със жителите на

Общината, като те трябва да разберат ясно отговорностите си . Необходимо е непрекъснатата информираност и отговорност за разделното събиране на отпадъците.

Домакинствата трябва ефективно да започнат разделянето на отпадъците и ползването на цветните контейнери, за да не се налага Общината да прави разход за сепариране на отпадъците, а да насочи тези средства към подобряване на системите и изграждане на съоръжения за третиране на различните видове отпадъци.

През 2014 г. Община Сопот е провела обществена поръчка по реда на Закона за обществените поръчки и е сключен договор с „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД със срок на изпълнение 36 месеца. Съгласно условията на договора, услугите по предварително третиране на отпадъците се извършват на определената за това площадка.

Годишното количество битов отпадък, което се генерира от жизнената, търговска, производствена и други дейности, от жителите и обитателите на общината, възлиза на около 4500 тона. Обект на дейностите по предмета на поръчката, представляват смесените битови отпадъци, с код 20 03 01 от Наредбата №2 за класификация на отпадъците. Основните източници на тези отпадъци са:

- битов отпадък генериран от домакинствата;
- битов отпадък от административни, социални и обществени сгради;
- отпадъци от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, заведения за обществено хранене, когато нямат характер на опасни отпадъци.

Описание на инсталацията за предварително третиране на отпадъците

Инсталацията, на която се третират отпадъците на Община Сопот се намира в Непосредствена близост до Регионалното депо. Същата е предоставена на Консорциум „Чистота Карлово“ на договорни отношения за експлоатация.

Съгласно предложената технология, пристигналите на площадката за предварително третиране на отпадъци автомобили със смесени битови отпадъци се измерват на автокантар, разположен на входа на площадката, след което се разтоварват в отсек за постъпващи отпадъци. След това се извършва първоначална инспекция, като се отделят едрогабаритни и други неподлежащи на рециклиране отпадъци, които се събират в контейнери и се извозват на депото за обезвреждане. Технологичният процес се основава на принципа на позитивното отсортиране - от общият поток да се отнемат само оползотворимите суровини - фолия, хартия, пластмаси, метали.

Инсталацията за предварително третиране се състои от няколко сектора - входящ сектор, сепариране, бункерно пространство и балиране.

Входящият сектор е отделен от площадката за постъпващи отпадъци с цел предпазване на съоръженията от замърсяване и повреждане и се състои от транспортъори. Отпадъците се зареждат в бункер посредством кошов товарач и върху транспортъора се извършва втора инспекция.

Отпадъците се извеждат с наклонен транспортъор и се прехвърлят върху хоризонтален лентов транспортъор за сепариране, който влиза в кабината за сепариране. Тя е затворено помещение, с естествено и изкуствено осветление и климатизация. В нея се извършва основната дейност по сепарирането на отпадъка - от двете страни на преминаващия транспортъор са обособени работни места за ръчно отделяне и разделяне по видове на оползотворимите отпадъци: минимум пластмаси, хартия, PET бутилки, метали, RDF /калорични отпадъци за изгаряне с оползотворяване на енергията/.

Работещите вземат определения за тяхното работно място вид отпадък от повърхността на лентата и го пускат през специални отвори, в бункерно пространство под нея. То е разделено с прегради, в които да се събират съответните материали.

След това суровините се отвеждат до хидравлична преса за балиране, която оформя бали, като връзването им става автоматично. Балите излизат от пресата в пространството на

депото за бали, където се подреждат посредством газокар. От там се изнасят и складираат в склад за бали, от където се извозват към крайни предприятия за оползотворяване при натрупването на достатъчно количество.

Остатъците от неоползотворими отпадъци се събират в контейнер, в който след напълването му се извозват до Регионалното депо за крайно обезвреждане.

Съгласно условията на договора, Изпълнителят следва да отсортира и да предаде за оползотворяване минимум 10% отпадъци спрямо входа от общото тегловно количество твърд битов неопасен отпадък, за съответния период, доставен от община Сопот.

Видовете суровини от отсортирания отпадък са хартия, пластмаси, фолия и други видове полимерни материали, метали и др. подобни.

Задължение на избрания Изпълнител е цялостно организиране по експлоатацията и поддръжката на инсталацията, включително осигуряване на работници и поддържаща техника. Организацията и разходите за транспортиране на отпадъците до сепариращата инсталация и за транспортиране и предаване за обезвреждане на останалите след сепариране отпадъци са за сметка на Възложителя.

4. Депониране. Регионално депо за неопасни отпадъци .

Община Сопот разполага с депо, което функционира от 2008 г. Същото е изградено по европейски проект. Регионално депо Карлово се експлоатира с Комплексно разрешително - КР № 347 – Н0/2008 г.

Проектният му капацитет е:

<i>Инсталация (позиция на дейността по Приложение № 4 от ЗООС – т.5.4.)</i>	<i>Капацитет [t/24h]</i>		<i>Свободен капацитет в края на 2015 г.</i>	
	<i>КР</i>	<i>2015 г.</i>	<i>Капацитет по КР</i>	<i>Свободен капацитет в края на 2015 г.</i>
Регионално депо за неопасни отпадъци в Карлово, включващо:	96.15	86,9	587 255	269844,01
• Клетка 1;			84 799	10509.04
• Клетка 2;			84 741	1715.970
• Клетка 3;		43.27	125 556	91173,65
• Клетка №4;		43.27	140 177	79817,56
• Клетка №5;		6,07	151 981	86627,79

Община Сопот не разполага с депа в експлоатация на територията си, които не съответстват на европейските изисквания, определени с Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъците.

Съгласно Договор № 127/10.08.2015 г. за възлагане на обществена поръчка „Поддръжка, експлоатация и мониторинг на регионално депо за твърди битови отпадъци на Община Карлово“ депото е предоставено за стопанисване и управление на „АЕР ЕКО“ ООД. Избраната технология на депониране се осъществява посредством уплътняването на отпадъците с булдозер и последващото им запръствяване с пръст или инертни материали. Депонирането и обезвреждането на отпадъците се извършва по приетата в проекта и одобрена технология включваща следните дейности:

- изграждане на клетки с височина 1,5 м;
- разстилане отпадъците на пластове;

- уплътняване на отпадъците с булдозер;
- запръстяване на отпадъците с почвен слой с дебелина 30 см.;
- уплътняване на отпадъка и запръстяващия слой.

Запръстяването се извършва в срок 24 часа след разтоварването на отпадъците. На терен на депото Операторът осигурява запас от пръст или инертни материали достатъчен за запръстяване на отпадъците поне за три дни. В случай, че отпадъците не бъдат своевременно запръстени, те се обработват с инсектицидни препарати, не по-късно от 48 часа след депонирането им на депото.

За определяне на политиките по управление на отпадъците и за изграждане на отделните системи за разделното им събиране и намаляване на количествата на депонираните отпадъци е необходимо да се проследи количеството на образуваните отпадъци през годините и да се определи тяхното третиране.

В следващата таблица е показано количеството на постъпилите за депониране смесени отпадъци на Регионалното депо в Сопот през годините:

Таблица 4.1.

	мерна единица	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Количество събрани смесени битови отпадъци	т/г.	4221,07	4119,09	3060,20	2745,09	3099,72	3295,17	2985,44

Със въвеждането на системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки се наблюдава тенденция към намаляване на количествата депонирани отпадъци на Регионалното депо. Чрез непрекъснато разширяващата се система от цветни контейнери на територията на Общината, се увеличава и количеството на предадените за рециклиране и оползотворяване отпадъци, както и намалява количеството на депонирани такива.

От изложените данни ясно се вижда, че с годините различните мероприятия като увеличаване на броя на контейнерите за разделно събиране, увеличаване на точките на разположение, организиране на различни кампании за популяризиране сред населението, количеството на разделно събраните отпадъци рязко се увеличава. Практиката показва, че организирането на различни кампании води до увеличаване на отговорността на жителите на Общината към опазването на околната среда. Популяризирането на разделното събиране от администрацията е насочено и към подрастващите, като целта е създаване на ранно екологично съзнание в тях и създаване на чувство за отговорност към заобикалящата ни среда.

Регионалното депо за неопасни отпадъци на Общините Карлово, Сопот, Брезово, Калояново и Хисаря е разположено на площ от 118, 936 дка км югозападно от град Карлово в имот № 037079, местност „Стара река”.

Съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците, Общините, включени във всеки от регионите, определени с Националната програма за управление на дейностите по отпадъците (НПУДО 2009-2013г.), създават регионална система за управление на отпадъците, състояща се от Регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци.

В изпълнение на това от 2010 г. е създадено Регионално сдружение за управление на отпадъците (РСУО) за регион Карлово, състоящо се от председател - кмета на Община Карлово и членове - кмета на Община Хисаря, кмета на Община Калояново и кмета на Община Сопот.

Целта на сдружението е взаимно подпомагане между Общините при третирането и

обезвреждането на отпадъците им. Чрез използването в един регион на едно общо депо от участващите в региона Общини се цели намаляване на разходите по експлоатацията на съществуващите депа и намаляване на вредното им въздействие върху компонентите на околната среда. Също така насоките на екологичното законодателство са постепенно преминаване към други методи за третиране на отпадъците, освен депониране. За целта са създадени Регионалните сдружения, с които, чрез общи финансови ресурси да се търси най-икономичния и екологичен начин третирането на отпадъците.

Във връзка с определянето на депото за Регионално и новото екологично законодателство е необходимо същото да се разшири и модернизира за да покрива минималните изисквания на Директива 1999/31/ЕО за депониране на отпадъците и да допринесе за създаването на ефективна самоиздържаща се система за управление на отпадъците. Тъй като капацитета на клетката е почти изчерпан и експлоатацията ѝ ще продължи още 3-4 години, Общините са предприели действия за изграждане на нова клетка за депониране на отпадъци, находяща се непосредствено до съществуващата.

От началото на експлоатацията на съществуващата клетка на депото през 2008 г. до момента негов оператор е Община Карлово.

Свободният капацитет до края на 2015 г. е 269844,01 т. Средно годишното количество на депонираните отпадъци от Общините, както и от фирмите, депониращи производствени отпадъци е около 30 000 тона.

Съгласно условията поставени с КР № 347– НО/2008г. Регионалното депо може да приема на територията на площадката само следните отпадъци с код и наименование, съгласно Наредба №2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците, в общо количество до 30 000 тона/година, с цел тяхното обезвреждане /D 5 - специално проектирани депа/:

Код	Наименование
02 01 01	Утайки от измиване и почистване
02 01 03	Отпадъци от растителни тъкани
02 01 04	Отпадъци от пластмаси (с изключение на опаковки)
02 01 07	Отпадъци от горското стопанство
02 01 09	Агрехимични отпадъци, различни от упоменатите в 02 01 08
02 01 99	Отпадъци, неупоменати другаде
02 03 01	Утайки от измиване, почистване, белене, центрофугиране и сепариране/разделяне
02 03 02	Отпадъци от консерванти
02 03 04	Материали, негодни за консумация или преработване
02 03 05	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им
02 03 99	Отпадъци, неупоменати другаде
02 04 01	Почва от измиване и почистване на захарно цвекло
02 04 02	Нестандартен калциев карбонат (сатурачна кал)
02 04 03	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им
02 04 99	Отпадъци, неупоменати другаде
02 05 01	Материали, негодни за консумация или преработване
02 05 02	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им
02 05 99	Отпадъци, неупоменати другаде
02 06 01	Материали, негодни за консумация или преработване
02 06 02	Отпадъци от консерванти
02 06 03	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им
02 06 99	Отпадъци, неупоменати другаде
02 07 01	Отпадъци от измиване, почистване и механично раздробяване на суровини
02 07 02	Отпадъци от алкохолна дестилация
02 07 03	Отпадъци от химично обработване
02 07 04	Материали, негодни за консумация или преработване
02 07 05	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им
02 07 99	Отпадъци, неупоменати другаде
03 01 01	Отпадъци от корк и дървесни кори

03 01 05	Трици, талаш, изрезки, парчета, дървен материал, талашитени плоскости и фурнири, различни от упоменатите в 03 01 04
03 01 99	Отпадъци, неупоменати другаде
03 03 01	Отпадъчни кори и дървесина
03 03 02	Утайки от зелена луга (от оползотворяване на отпадъчна луга)
03 03 05	Утайки от обезмастиляване при рециклиране на хартия
03 03 07	Механично отделени отпадъци от процеса на получаване на целулоза чрез развлакняване на отпадъчна хартия и картон
03 03 08	Отпадъци от сортиране на хартия и картон, предназначени за рециклиране
03 03 09	Отпадъчен шлам, съдържащ вар
03 03 10	Отпадъчни влакна, утайки от механична сепарация, съдържащи влакна, пълнители и покривни материали
03 03 11	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им, различни от упоменатите в 03 03 10
03 03 99	Отпадъци, неупоменати другаде
04 01 01	Леш и изрезки от варосвани кожи,
04 01 02	Отпадъци от варосване на кожа
04 01 07	Утайки, в частност от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуване, несъдържащи хром
04 01 08	Отпадъци от издъбена кожа, съдържащи хром (хромов шпалт, стружки, изрезки, прах от шлайфане на кожа),
04 01 09	Отпадъци от апретиране, крайна завършваща обработка на кожи
04 01 99	Отпадъци, неупоменати другаде
04 02 09	Отпадъци от смесени материали (импрегниран текстил, еластомер, пластомер)
04 02 10	Органични вещества от природни суровини (напр. мазнини, восъци)
04 02 15	Отпадъци от апретиране, крайна завършваща обработка, различни от упоменатите в 04 02 14
04 02 17	Багрила и пигменти, различни от упоменатите в 04 02 16
04 02 21	Отпадъци от необработени текстилни влакна
04 02 22	Отпадъци от обработени текстилни влакна
04 02 99	Отпадъци, неупоменати другаде
05 07 99	Отпадъци, неупоменати другаде
06 05 03	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуване, различни от упоменатите в 06 05 02
07 01 12	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуване, различни от упоменатите в 07 01 11
07 02 15	Отпадъци от добавки, различни от упоменатите в 07 02 14
07 03 12	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им, различни от упоменатите в 07 03 11
07 04 12	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им, различни от упоменатите в 07 04 11
07 05 12	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуване, различни от упоменатите в 07 05 11
07 05 14	Твърди отпадъци, различни от упоменатите в 07 05 13
07 06 12	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуване, различни от упоменатите в 07 05 11
07 07 12	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуване,

	от упоменатите в 07 07 11
08 01 12	Отпадъчни бои и лакове, различни от упоменатите в 08 01 11
08 01 14	Утайки от бои или лакове, различни от упоменатите в 08 01 13
08 01 18	Отпадъци от отстраняване на бои или лакове, различни от упоменатите в 08 01 17
08 01 99	Отпадъци, неупоменати другаде
08 02 01	Отпадъчни покривни прахове
08 02 02	Утайки от воден разтвор, съдържащи керамични материали
08 02 99	Отпадъци, неупоменати другаде
08 03 07	Утайки от воден разтвор, съдържащи печатарски мастила
08 03 15	Утайки от печатарски мастила, различни от упоменатите в 08 03 14
08 03 18	Отпадъчен тонер за печатане, различен от упоменатия в 08 03 17
08 04 10	Отпадъчни лепила/адхезиви и уплътняващи материали, различни от упоменатите в 08 04 09
08 04 12	Утайки от лепила/адхезиви и уплътняващи материали, различни от упоменатите в 08 04 11
08 04 14	Утайки от водни разтвори, съдържащи лепила/адхезиви или уплътняващи
08 04 99	Отпадъци, неупоменати другаде
09 01 07	Фотографски филми и фотохартия, съдържащи сребро или сребърни съединения
09 01 08	Фотографски филми и фотохартия, несъдържащи сребро или сребърни съединения
10 01 01	Стурия, шлака и дънна пепел от котли (с изключение на пепел от котли, упомената в 10 01 04)
10 01 02	Увлечена/летяща пепел от изгаряне на въглища
10 01 03	Увлечена/летяща пепел от изгаряне на торф и необработена дървесина
10 09 03	Шлака от пещи
10 09 08	Използвани отпадъчни леярски сърца, матрици и пресформи, различни от упоменатите в 10 09 07
10 09 10	Прах от отпадъчни газове, различен от упоменатия в 10 09 09
10 09 12	Други частици, различни от упоменатите в 10 09 11
10 09 14	Отпадъчни свързващи материали различни от упоменатите в 10 09 13
10 09 99	Отпадъци, неупоменати другаде
10 10 08	Използвани отпадъчни леярски сърца, матрици и пресформи, различни от упоменатите в 10 10 07
10 10 10	Прах от отпадъчни газове, различен от упоменатия в 10 10 09
10 10 12	Други частици, различни от упоменатите в 10 10 11
10 10 14	Отпадъчни свързващи вещества, различни от упоменатите в 10 10 13
10 10 99	Отпадъци, неупоменати другаде
10 12 01	Отпадъчна смес преди термично обработване
10 12 03	Прахови частици и прах
10 12 05	Утайки и филтърен кек от пречистване на газове
10 12 06	Отпадъчни леярски форми
10 12 08	Отпадъчни керамични изделия, тухли, керемиди, плочки и строителни материали (след термично обработване)
10 12 10	Твърди отпадъци от пречистване на отпадъчни газове, различни от

	упоменатите в 10 12 09
10 12 12	Отпадъци от глазиране, различни от упоменатите в 10 12 11
10 12 13	Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуване
10 12 99	Отпадъци, неупоменати другаде
10 13 01	Отпадъчна смес преди термично обработване
10 13 04	Отпадъци от калциниране и хидратиране на вар
10 13 06	Прахови частици и прах (с изключение на 10 13 12 и 10 13 13)
10 13 07	Утайки и филтърен кек от пречистване на газове
10 13 10	Отпадъци от производство на азбесто-цимент, различни от упоменатите в 10 13 09
10 13 11	Отпадъци от композитни материали на циментова основа, различни от упоменатите в 10 13 09 и 10 13 10
10 13 13	Твърди отпадъци от пречистване на газове, различни от упоменатите в 10 13 12
10 13 14	Отпадъчен бетон и утайки от бетон
10 13 99	Отпадъци, неупоменати другаде
11 01 10	Утайки и филтърен кек, различни от упоменатите в 11 01 09
11 01 14	Отпадъци от обезмасляване, различни от упоменатите в 11 01 13
11 01 99	Отпадъци, неупоменати другаде
12 01 05	Стърготини, стружки и изрезки от пластмаси
12 01 15	Утайки от машинно обработване, различни от упоменатите в 12 01 14
12 01 17	Отпадъчни материали от струйно почистване на повърхности/ бластиране, различни от упоменатите в 12 01 16
15 02 03	Абсорбенти, филтърни материали, кърпи за изтриване и предпазни облекла, различни от упоменатите в 15 02 02
16 01 12	Спирачни накладки, различни от упоменатите в 16 01 11
16 01 22	Компоненти, неупоменати другаде
16 01 99	Отпадъци, неупоменати другаде
16 02 16	Компоненти, отстранени от излязло от употреба оборудване, различни от упоменатите в код 16 02 15
16 03 04	Неорганични отпадъци, различни от упоменатите в 16 03 03
16 03 06	Органични отпадъци, различни от упоменатите в 16 03 05
16 11 04	Други облицовъчни и огнеупорни материали от металургични процеси, различни от упоменатите в 16 11 03
17 01 07	Смеси от бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия, различни от упоменатите в 17 01 06
17 02 01	Дървесен материал
17 03 02	Асфалтови смеси, съдържащи други вещества, различни от упоменатите в 17 03 01
17 05 06	Изкопани земни маси, различни от упоменатите в 17 05 05
17 05 08	Баластра от релсов път, различна от упоменатата в 17 05 07
17 06 04	Изолационни материали, различни от упоменатите в 17 06 01 и 17 06 03
17 09 04	Смесени отпадъци от строителство и събаряне, различни от упоменатите в 17 09 01, 17 09 02 и 17 09 03
18 01 04	Отпадъци, чието събиране и обезвреждане не е обект на специални изисквания, с оглед предотвратяване на инфекции (например превръзки, гипсови отливки, спално бельо, облекло за еднократна употреба, памперси
18 02 03	Отпадъци, чието събиране и обезвреждане не е обект на специални

	изисквания, с оглед предотвратяване на инфекции
19 01 12	Дънна пепел и шлага, различни от упоменатите в 19 01 11
19 01 14	Увлечена/летяща пепел, различна от упоменатата в 19 01 13,
19 02 03	Предварително смесени отпадъци, съставени само от неопасни отпадъци
19 02 06	Утайки от физико-химично обработване, различни от упоменатите в 19 02
19 02 99	Отпадъци, неупоменати другаде
19 03 05	Стабилизирани отпадъци, различни от упоменатите в 19 03 04
19 03 07	Втвърдени отпадъци, различни от упоменатите в 19 03 06
19 05 01	Некомпостирувани фракции от битови и сходни с тях отпадъци
19 05 03	Нестандартен компост
19 05 99	Отпадъци, неупоменати другаде
19 08 01	Отпадъци от решетки и сита
19 08 02	Отпадъци от песькоуловители
19 08 05	Утайки от пречистване на отпадъчни води от населени места
19 08 12	Утайки от биологично пречистване на промишлени отпадъчни води, различни от упоменатите в 19 08 11
19 08 14	Утайки от други видове пречистване на промишлени отпадъчни води, различни от упоменатия в 19 08 13
19 08 99	Отпадъци, неупоменати другаде
19 09 01	Твърди отпадъци от първоначално филтруване и от сита и решетки
19 09 02	Утайки от избистряне на вода
19 09 03	Утайки от декарбонизиране
19 09 04	Отработен активен въглен
19 09 05	Наситени или отработени йоннообменни смоли
19 09 06	Разтвори и утайки от регенерация на йонообменници
19 09 99	Отпадъци, неупоменати другаде
19 10 04	Лека прахообразна фракция и прах, различни от упоменатите в 19 10 03
19 10 06	Други фракции, различни от упоменатите в 19 10 05
19 12 07	Дървесни материали, различни от упоменатите в 19 12 06,
19 12 08	Текстилни материали
19 12 09	Минерали (например пясък, камъни)
19 12 12	Други отпадъци (включително смеси от материали) от механично третиране на отпадъци, различни от упоменатите в 19 12 11
20 01 08	Биоразградими отпадъци от кухни и заведения за обществено хранене
20 01 10	Облекла
20 01 11	Текстилни материали
20 01 25	Хранителни масла и мазнини
20 01 28	Бои, мастила, лепила/адхезиви и смоли, различни от упоменатите в 20 01 27
20 01 38	Дървесни материали, различни от упоменатите в 20 01 37
20 01 41	Отпадъци от почистване на комини
20 01 99	Други фракции, неупоменати другаде
20 02 01	Биоразградими отпадъци
20 02 02	Почва и камъни
20 02 03	Други бионеразградими отпадъци
20 03 01	Смесени битови отпадъци,
20 03 02	Отпадъци от пазари
20 03 03	Отпадъци от почистване на улици
20 03 04	Утайки от септични ями
20 03 06	Отпадъци от почистване на канализационни системи
20 03 07	Обемни отпадъци
20 03 99	Битови отпадъци, неупоменати другаде

Разрешено е и оползотворяване на следните видове отпадъци в общо количество до 10000 t/y:

17 01 01	Бетон
17 01 02	Тухли
17 01 03	Керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия
17 01 07	Смеси от бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия, различни от упоменатите в 17 01 06
17 05 04	Почва и камъни, различни от упоменатите в 17 05 03
17 05 06	Изкопани земни маси, различни от упоменатите в 17 05 05
19 12 09	Минерали (например пясък, камъни),
20 02 02	Почва и камъни

Отпадъците се приемат на депото след предварително уточнен график, въз основа на сключен договор между оператора, Община Сопот и притежателя на отпадъците. При сключване на договора или най-късно до първата доставка на отпадъците, притежателите са длъжни да предоставят на оператора документ, утвърден от контролните органи за основно охарактеризиране на отпадъците в съответствие с т.1.1., Раздел 1, Част I на Приложение № 1 от *Наредба № 6/27.08.2013г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци*, в това число:

- информация за произхода на отпадъците и процеса, в резултат на който се образуват;
- данни за състава, свойствата на отпадъците и поведението им при излужване;
- резултатите от изпитване, които да доказват, че отпадъците отговарят на критериите за приемане, установени в Раздел III на Наредба № 6/27.08.2013г. и Част I на Приложение № 1 от същата наредба и може да бъдат приети на депото;
- границите на изменение на състава и свойствата за отпадъците, които се образуват редовно от един и същи процес, както и ключовите параметри, които трябва да се изпитват при установяване на съответствието;
- описание на извършеното предварително третиране на отпадъците преди депонирането им или посочване на причините, поради които не е необходимо;

Необходимо е и представяне на Работен лист за класификация на отпадъците, утвърден от Регионалната инспекция по околна среда. При изрядност на всички документи, отпадъците се приемат на депото, като на място се прави оглед и сравнение на отпадъците с описанието в документацията, след което се измерва тяхното тегло на електронна везна и данните се записват в отчетна книга оформена по реда на Наредба №2 за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публичните регистри;

Съгласно условията на Комплексното разрешително не се разрешава извършване на дейност по обезвреждане, обозначена с код D 5 (специално изградени депа), на Регионалното депо за неопасни отпадъци за общините Карлово, Хисаря и Сопот на следните видове отпадъци:

1. течни отпадъци;
2. отпадъци, определени с Наредба №2/23.07.2004г. за класификация на отпадъците като експлозивни, корозивни, оксидиращи, леснозапалими или запалими;
3. болнични и други клинични отпадъци от хуманното и ветеринарното здравеопазване и/или свързана с тях изследователска дейност, които с Наредба №2 за класификация на отпадъците са класифицирани като инфекциозни;
4. излезли от употреба гуми, с изключение на велосипедни гуми и гуми с външен диаметър над 1400 мм, в т.ч.:
 - а) цели гуми - без тези, които се влагат като материал в строителството на депа;
 - б) нарязани гуми;
5. отпадъци, които не удовлетворяват критериите за приемане на отпадъци на депа съгласно приложение № 1 на *Наредба № 6/27.08.2013г. за условията и изискванията*

за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.

5. Термично третиране

На територията на Община Сопот няма изградени съоръжения и/или инсталации за термично третиране на отпадъците, като Общините, включени в Регионалното сдружение за управление на отпадъците не обмислят такъв вариант поради големите инвестиции, необходими за изграждането на такова съоръжение.

С изграждането на инсталацията, Общините от региона ще имат възможност и за друг метод на третиране на отпадъците си, освен депониране. По този начин депонираните отпадъци на депата ще бъдат сведени до минимум, което ще окаже благоприятно въздействие върху региона и ще намалее рисковете от замърсяване на въздуха, почвата, водите и др. жизненоважни компоненти на околната среда.

6. Биологично третиране

Биологичното третиране е основния алтернативен на депонирането метод за третиране на биоразградими отпадъци. Към настоящия момент биоразградимите отпадъци, образувани на територията на Община Сопот не се събират разделно. Общината не е въвела система за домашно компостиране.

В съответствие с изискванията на Закона за управление на отпадъците и Наредбата за третиране на биоотпадъците, Община Сопот ще трябва да предприеме необходимите действия за въвеждане на домашното компостиране или изготвяне на инвестиционен проект за изграждане на компостираща площадка по ос 2 на ОПОС или чрез частен инвеститор.

Инвестиционният проект, ако такъв бъде разработен ще трябва да се реализира извън границите на защитени зони съгласно Закона за биологичното разнообразие, защитени територии и територии за опазване обектите на културното наследство и не се очаква да настъпи значително въздействие върху компонентите на околната среда.

Най - близката защитена зона е зона “Централен Балкан – буфер”.

Процесът на компостиране включва следните основни оперативни стъпки:

- Приемане и временно съхранение на свежите входящи материали (биоотпадъци);
- Приготвяне и смесване на биоотпадъците за компостиране, включително раздробяване на обемистите отпадъци от паркове и градини;
- Компостиране на редове на открито с принудителна аерация;
 - o Интензивна фаза с „висока температура“ с принудителна аерация и редовно поливане на инфилтрат и дъждовна вода, събрана от асфалтираната зона на съоръжението;
 - o Фаза на зареене (45°C-55°C), без принудителна аерация и с редовно поливане главно с дъждовна вода, събрана от асфалтираната зона;
- Мониторинг на температурата и документиране на процеса на хигиенизиране в съответствие с Наредба за третиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 235 от 15.10.2013г. и контрол на системата за принудително аериране;
- Пресяване на зрелия компост до получаване на готов продукт;
- Складиране на готовия продукт преди употреба или маркетинг

Съоръжението за компостиране ще бъде с капацитет за третиране на около 8000 t

биоотпадъци годишно.

Компостирането е форма на рециклиране, при която биоотпадъка се превръща в компост и чрез него може отново да се включи в естествения кръговрат на веществата, влизайки в изграждането на живата материя.

До настоящия момент Община Сопот не е събираща разделно биоотпадъците и не е правен количествен анализ. Предполага се, че очакваните количества растителни отпадъци за компостиране, които ще постъпят на площадката ще бъдат около 1300 тона/годишно.

На площадката е предвидено приемането на следните отпадъци:

- зелени отпадъци;
- хранителни отпадъци;
- отпадъци от агро/хранителната промишленост;
- битови биоразградими отпадъци;

Материалите, попадащи в обхвата на определението за биоотпадъци са:

Описание	Код от Европейския списък на отпадъците	Бележки
Отпадъци от кухни и заведения за обществено хранене (хранителни отпадъци)	20 01 08	От домакинства, ресторанти, столове, барове, кафемагазини, болници, училищни столове и др.
Отпадъци от обществени пазари	20 03 02	Само биоразградими материали, еквивалентни на кодове 20 01 08 и 20 02 01
Отпадъци от паркове и градини (зелени отпадъци)	20 02 01	От частни гради и обществени паркове, градини, зони и др.
Дървесни материали	20 01 38	Не съдържащи опасни вещества, без мебели и едрогабаритни битови отпадъци

Отпадъците, които подлежат на компостиране се разделят на хранителни отпадъци, „зелени”отпадъци, съдържащи азот (N) и „кафяви” отпадъци, съдържащи въглерод (C). Зелените са тези, които са свежи и влажни, а кафявите са сухи и съдържат повече въглерод.

„зелени”- богати на азот (N)	„кафяви” - богати на въглерод (C).	хранителни отпадъци
> Обелки от зеленчуци и плодове; > Стайни и градински цветя; > Прясно окосена трева; > Изсъхнали цветя; > Оборски тор;	> Изсушена трева и листа; > Слама; > Дървесни стърготини; > Сено; > Вейки от клони; > Хляб; > Макаронени изделия;	> Развалени плодове и зеленчуци; > Обелки от моркови, картофи, банани, динени кори; > Животински остатъци;

> Утайки от кафе; > Пакетчета от чай; > Свежо сено;	> Картонени опаковки; > Черупки от яйца;	> животински произход; > Коремни вътрешности на животни; > Остатъци от реколтата) хмел, ядки, черупки) > Дрожди; > Развалено семе; > Тютюневи отпадъци > Брашно/галаш

За да се получи качествен компост е необходимо „зелените” и „кафявите” отпадъци да се смесят в съотношение С = 30:1.

Процесът на компостиране е аеробно разлагане на органични материали от микроорганизми при контролирани условия, в почвоподобно вещество, наречено компост. По време на компостирането, микроорганизми като бактерии и гъбички разлагат сложните органични съединения в по-прости вещества и произвеждат въглероден диоксид, вода, минерали и стабилизирани органични вещества (компост). При процеса се отделя топлина, която унищожава патогените (болестотворните организми) и семената на плевелите.

Най-важните условия, обуславящи протичането на компостирането, включват :

- Органични материали, смесени да предоставят хранителни вещества, които поддържат активността и растежа на микробите, включително балансираното снабдяване с въглерод и азот (съотношение С:N);
- Да се осигури достатъчно кислород за аеробните организми;
- Нива на влагата, които поддържат биологичната активност, без това да пречи на аерацията;
- Температурите необходими за микроорганизмите, които растат най-добре в топла среда;

Веднага след като подходящите материали се смесят на куп и микроорганизмите са готови да работят, процеса започва. По време на активната фаза, консумацията на кислород и топлинна енергия са най-високи. След това следва термообработващия период, при който материалите компостират по-бавно.

Разлагането на органичния материал продължава докато всички хранителни вещества са консумирани от микроорганизмите и голяма част от въглерода се превърне във въглероден диоксид. Преди да достигне този момент, компоста се счита, че е готов според предназначението му и фактори, като например съотношението С:N, потребност от кислород, температура и миризма. Факторите, които влияят на процеса включват хранително взаимоотношение, съдържание на влага, концентрация на кислород, рН, площ, условия за процеса на компостиране.

Оптимални свойства на вложените материали за компостиране са:

Характеристика	Допустими граници	Предпочитани граници
Съотношение С:N	20:1- 40:1	25:1- 30:1
Съдържание на влага	40-65%	50-60%
Съдържание на кислород	>6%	~16-18.5%
рН	5.5- 9.0	6.5 - 8.5
Обемна плътност	<0.65 т/м ³	-
Температура	45-60 С	55-60 С
Размер на частиците	3-50 мм	Варира*

- Зависи от суровината, размера на купчината и/или метеорологичните условия

Постъпващите растителни отпадъци на площадката, след претегляне на

автомобилна електронна везна и след предварителен оглед ще се приемат на обособена площадка, където ще се разтоварват, предварително ще се раздробяват с помощта на дробилна машина /шредер/, ще се смесват по определен начин с различни видове биоразградими отпадъци за достигане на необходимото съотношение на въглерод/азот, след което ще се подготвят редовете с купове. Препоръчителните размери на куповете за компостиране са: височина до 4 м и ширина максимално до 8 м. Дължината на куповете, в зависимост от процесите които протичат и от спецификата на площадката, варира от 6 м до 25м. Разстоянието между отделните купчини е минимум 1,50 м.

Процеса на компостирането ще преминава през три фази: интензивно компостиране, стабилизация и узряване. Първоначално мезофилните организми активно метаболизират и се възпроизвеждат. Ако химичните и физичните свойства са близо до оптималните, микробите генерират топлина в рамките на тялото на компоста. Над 45 °С топлолюбивите микроби виреят (фаза I). Метаболизирането на въглерод и други хранителни вещества продължава, а когато източника на енергия намалява, намалява и топлоенергията генерирана от микробите. Температурата на купа намалява до такава степен, че мезофилните микроби отново стават активни (фаза II). Фаза III е фазата на узряване, пред която биологичната активност и разграждането се забавят, а температурата се доближава до температурата на околната среда. Компоста може да се нарече „узрял“, когато потребността на кислород или микробната активност в проба от материала се доближи до нула. Намаляването на теглото на сухото вещество, дължащо се на обмяна на въглеродния диоксид при процеса на компостирането може да е 40 %.

За всеки стадий ще бъде обособена зона на площадката: открита площадка - зона за интензивно компостиране; открита площадка - зона за стабилизация и консервация; покрита площадка - зона за узряване на компоста; покрита площадка за складиране на готов компост.

В зоната за интензивно компостиране в сравнително кратък период, по-голяма част от органичното вещество ще се натрошава. Това води до постигане на високи температури, които трябва да се контролират. В тази фаза умират патогените. Оптималната температура за компостиране е между 40-60°C. Всеки 10°C повече удвоява степента на раздробяване. Ако температурата е твърде висока процесът спира. Добрата система за компостиране осигурява контрол на температурата и аеробни условия, като се осъществява обръщане на компостиращия материал. Тъй като капацитета е малък, обръщането на куповете ще се осъществява ръчно. В зоната за стабилизация и консервация ще се постига стабилизиране на компостиращия материал, при което да се постига минимална биологична активност на същият. Това се характеризира с ниски нива на кислород и ниско производство на топлинна енергия. В следващата зона, компоста узрява. Следва съхранение на готовия компост на покрита площадка, готова за експедиране. Продължителността на периода на компостиране е ориентировъчно 4 седмици и 11 компостиращи цикъла могат да се извършват за година.

7. Механо-биологично третиране

Механо-биологичното третиране е процес, при който смесените битови отпадъци преминават през различни процеси на третиране. Първоначално потока отпадък минава през сепарация, т.е. отделяне на опасни и едрогабаритни отпадъци, след това минава на механично третиране с цел получаване на енергия и накрая биологично третиране с цел получаване на компост. Този процес е доста ефикасен поради това, че дава възможност да бъдат отделени и третирани повече видове отпадъци, но инсталацията е изключително скъпа и с големи капацитети на преработване на отпадъците, което е подходящо за по-големите градове на страната, където се генерира по-голям поток отпадък.

Този вариант на третиране на отпадъците е много удачен и може да покрие заложените национални цели за намаляване депонирането на отпадъци на депа, но не е препоръчителен, тъй като генерираният отпадък от трите Общини, ползващи депото -

Карлово е в много малко количество и не може да покрива капацитета на инсталациите за МБТ.

В Националния план за управление на отпадъците механо-биологичното третиране не е включено като опция за финансиране от държавния бюджет и/или от оперативните програми, като се разчита на публично-частното партньорство.

8. Алтернативи за третиране на отпадъците

Съгласно нормативните актове кмета на Общината отговаря за :

- > Избор на площадка, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депа за отпадъци и/или други съоръжения за третиране или обезвреждане на отпадъци;
- > Определяне на места за разполагане на необходимите елементи на системите за събиране на отпадъци от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, отработени масла и др. и изграждане на площадки за събиране на опасни отпадъци от домакинствата;

Закона за управление на отпадъците вменява изисквания на местните власти за предприемане на действия за изграждане на нови съоръжения за третиране на отпадъците най-малко три години преди изчерпване на капацитета на депото.

Съществуват няколко варианта за третиране на битовите отпадъци в страната.

Първият е най-разпространеният в страната - депониране. Чрез депонирането отпадъците се обезвреждат, чрез натрупване върху определена площ и периодично се запръстят със земни маси. Слабите страни на депонирането са, че при него няма възможност за възстановяване на ресурси, при разлагането на отпадъците се отделя парниковия газ метан, който е много по-силен от въглеродния диоксид, крият сериозен риск от замърсяване на почвите и водите, ако не са правилно изградени и поддържани и при този метод отпадъците не се унищожават напълно, а изискват и по-нататъшни мерки за контрол.

За предотвратяване на неблагоприятните въздействия от дейността по депонирането на отпадъците в националното и европейското законодателство са наложени изисквания за търсене на други средства и методи за обезвреждане на отпадъците.

Втори вариант е механо-биологичното третиране /МБТ/. Тази метод на третиране на отпадъците е комбинация от няколко вида дейности, а именно:

- сепариране на отпадъците с цел отделяне на опасни и габаритни компоненти;
- механично третиране на отпадъците с цел производство на твърди горива, получени от отпадъци (RDF);
- биологично третиране на отпадъците, с цел стабилизирането им и получаване на компост;

При процесите на МБТ се намалява обемът на депонираните отпадъци от 50 до 80 %, в зависимост от технологичното решение и видът на отпадъците, а остатъчната фракция, предназначена за депониране, се уплътнява в по-голяма степен и по-лесно.

Тук могат да се комбинират предимствата на термичното третиране на отпадъци за оползотворяване на енергията и биологичното разграждане на ниско калоричната фракция.

При МБТ процесите, през които преминават отпадъците са два: механичното третиране, в което се включва сепариране на фина и груба фракция и биологично третиране, включващо основно три процеса - аеробно стабилизиране; анаеробно разграждане; биологично изсушаване.

Предимство на механично-биологичното третиране на отпадъците е възможността

за постигане на различни цели, сред които предварително третиране на отпадъците, постъпващи за депониране; отклоняване на бionеразградими и биоразградими битови отпадъци, които се депонират, чрез механично сепариране на твърдите битови отпадъци за рециклиране и/или оползотворяване на енергия от гориво от отпадъци (RDF); получаване на биогаз за оползотворяване на енергия, и/или получаване на сухи материали за производство на висококалорична органична фракция.

Недостатък при този метод е това, че не се оползотворява цялото количество генериран отпадък и една част от него постъпва за депониране.

Трети вариант за третиране на отпадъците са термичните методи, при които има възможност за оползотворяване на получената енергия. Прилаганите термични методи са:

- Инсинериране;
- Пиролиза и газификация;
- Комбинирани термични процеси;
- Плазмени методи;

Съществуват различни инсталации и технологии за термично третиране на отпадъците, като най-общо при тях постъпващият отпадък се изгаря при контролирани условия, вследствие на което се получава биогаз, подходящ в зависимост от технологията за отопление, за твърдо и течно гориво и др.

Предимство при този метод, е че почти цялото количество на постъпващия отпадък се изгаря, вследствие на което остатъчното количество оставащо за депониране е минимално.

Недостатъците на този метод се изразяват в това, че не се отделят отпадъците и на термично третиране се подлагат и тези, които биха могли да се оползотворят, чрез други методи. При термичното третиране се разчита на предварително сепарирани отпадъци, което не винаги е гаранция, че всички рециклируеми компоненти от него са извлечени.

За определяне на най-икономически и целесъобразен вариант за избор на инсталация за третиране на отпадъци в Община Карлово е направена оценка на предимствата и недостатъците на различните методи за третиране на отпадъците:

Фактори, оказващи въздействие при третиране на отпадъци	Методи на третиране на отпадъците		
	Депониране	Механо-биологично третиране	Термично третиране
I . Екологични фактори:			
1.1 Степен на разделяне на отпадъците с цел прилагане на йерархията за управление на отпадъците	При депонирането няма разделяне на отпадъците. Метода е последен в йерархията	Отпадъците се разделят на едра и ситна фракция, биоразградими компоненти, подходящи за компостиране и RDF за оползотворяване, чрез изгаряне	Няма разделяне на отпадъци. При този метод се разчита постъпващите отпадъци да са предварително третирани. Метода е на предпоследно място в йерархията
1.2.Количество на отпадъците след третиране, спрямо общото количество на третираните отпадъци и възможности за обезвреждане	Цялото количество постъпващи отпадъци се обезврежда, чрез депониране	Около 50-80% процента в зависимост от технологията се отделя и оползотворява, а останалото се депонира	Около 80-95% от постъпващия отпадък се оползотворява, чрез изгаряне, останалото количество се
1.3.Шум, вибрации, миризми, разпиляване на отпадъци при съответната технология	Възможно е възникване на шум и вибрации при уплътняването на отпадъците. Миризмите от депонираните отпадъците са до запръстяване на дневния участък. Съществува риск от разпиляване на отпадъци по околните терени при силен вятър.	Въздействието на тези компоненти е в контролирани условия в рамките на площта на съоръжението	Въздействието на тези компоненти е в контролирани условия в рамките на площта на съоръжението
1.4.Очаквани неблагоприятни въздействия след прекратяване на експлоатацията за съответната технология и необходимост от рекултивация, следексплоатационни грижи	След закриване на депото в процеса на разлагане на отпадъците се отделя газ, който следва контролирано да се изпуска и/или изгаря/оползотворява.	Не се наблюдават неблагоприятни въздействия при закриване на инсталацията/съоръжението, тъй като процесите в него протичат при закрити условия.	Не се наблюдават неблагоприятни въздействия при закриване на инсталацията/съоръжението, тъй като процесите в него протичат при закрити условия.

	Необходимо е извършване на мониторинг минимум до 30 години след закриването	След закриване е необходимо площадката да бъде основно почистена и дезинфекцирана	След закриване е необходимо площадката да бъде основно почистена и дезинфекцирана
1.5.Площ на нарушени терени при строителство на съоръжението	Няма	Няма	Няма
1.6.Рискове за биоразнообразието, защитени територии и паметници на културата	При депонирането съществуват рискове за въздействие върху биоразнообразието.	Няма	Няма
1.7.Влияние на технологията от релефа на местността, геоложки особености, посока и скорост на ветрове	да	не	не
II. Техничко-технологични фактори			
2.1.Време за изграждане и пускане в експлоатация	2-3 години	1-2 години	1-2 години
2.2.Необходима площ	Минимум 30 000 м ²	минимум 15-20 000 м ²	минимум 15-20 000 м ² /в зависимост от предвидения капацитет на инсталацията/
2.3.Капацитет на съоръжението - третира ли цялото количество отпадъци	Цялото количество постъпващ отпадък се депонира	От 10 до 50 % от постъпващия отпадък остава за депониране	Около 10 % от постъпилите отпадък остава за депониране.
2.4.Срок за експлоатация	10-20 години	20 г. /при смяна на технологичното оборудване експлоатацията може да продължи за още 20 г./	20 г. /при смяна на технологичното оборудване експлоатацията може да продължи за още 20 г./
2.5.Изразходвана енергия/суровини за обработване на 1 тон отпадъци	<0,58 KWh/т или до 20% от експлоатационните разходи	<0,042 MWh/т или до 30 % от експлоатационните разходи	<0,042 MWh/т или до 30 % от експлоатационните разходи
2.6.Количество на добити материали и енергия спрямо общото им количество в битовите отпадъци	няма	От 50% до 70% са добитите суровини за рециклиране и оползотворяване	Придобитата енергия, чрез термичното третиране е минимум 80% от обработваните отпадъци.

2.7.Непрекъснат/прекъснат режим на експлоатация	непрекъснат	Непрекъснат/прекъснат зависимост от технологията	Непрекъснат/прекъснат зависимост от технологията
2.8.Поддръжка и експлоатация- стойност	50 000 - 100 000 лв.месечно /при капацитет до 30 000 т/год./ в зависимост от определените отчисления за тон депониран отпадък	до 70 000 лв. /при минимален капацитет/	до 70 000 лв. /при минимален капацитет/
2.9.Мониторинг и контрол- наличие на собствени средства за изследване, акредитирани лаборатории	За мониторинг на депо се използват акредитирани лаборатории	Собствен, чрез пречиствателни съоръжения и външен акредитирани лаборатории	Собствен, чрез пречиствателни съоръжения и външен акредитирани лаборатории
2.10.Необходимост от профиактика, планови ремонти	не	да	да
2.11.Екологосъобразно управление (временно съхранение,предварително тертиране) на отделени опасни отпадъци и компоненти	Не	да	да
2.12.Здравословни и безопасни условия на труд	да	да	да
III.Икономически фактори			
3.1.Обща стойност на съоръжението	В зависимост от капацитета и предвидените дейности и съоръжения, инвестицията започва от 6 млн.	В зависимост от капацитета и предвидените дейности и съоръжения, инвестицията започва от 8-10 млн.	В зависимост от капацитета и предвидената технология. При минимален капацитет от 10 000 тона/годишно инвестицията ще бъде около 5 млн.
3.2.Експлоатационни разходи	Да, без възвращаемост	Да, със възвращаемост при продажба на извлечените отпадъци за рециклиране и оползотворяване, както и от продажба на компост.	Да, с възвращаемост от продажба на извлечена енергия и/или гориво.
3.3.Други разходи, влияещи върху такса битови отпадъци	Въведени отчисления по реда на Закона за управление на	Не	Не

	отпадъците за тон депониран отпадък.		
3.4. Приходи, влияещи върху такса битови отпадъци	Не	да	Да
IV. Социални фактори			
4.1. Брой на работни места	Около 7 бр. в зависимост от капацитета	Около 15 бр. в зависимост от капацитета	Около 10-15 бр. в зависимост от капацитета
4.2. Степен на вредно въздействие върху човешкото здраве и околната среда	Да - средно	Да - минимално	Да - минимално
4.3. Подобряване на инфраструктурата околностите на съоръжението	да	да	Да

От всички гореизброени методи на третиране на отпадъците, най-приемлив от икономическа гледна точка за Община Сопот е депонирането на отпадъците на депо, след предварително сепариране, тъй като Региона, в който попада Общината, съгласно Националната програма за управление на дейностите по отпадъците /НПУДО/ е малък и се ползва само от четири Общини.

От друга страна депонирането е последно в йерархията за управление на отпадъците и то трябва да остане като последен вариант след предприемане на другите мерки и дейности в йерархията.

Средствата за изграждане на съоръжения/инсталации за третиране на отпадъци са изключително големи и предвиждат третиране на по-голямо количество отпадъци, което трите Общини не могат да осигурят. От друга страна стои факта, че само първоначалната инвестиция е голяма, а експлоатационните разходи са много по-ниски отколкото при депонирането, като съществува и голяма възможност за възвращаемост на разходите, вследствие на извлечените рециклируеми компоненти от обработката на отпадъка. Обратното при депонирането, първоначалната инвестиция е по-ниска, докато експлоатационните и след експлоатационните разходи са големи и се увеличават всяка година, като липсва възвращаемост на средствата.

На този етап с оглед на изложените мотиви, Община Сопот е избрала метода на депонирането, поради по-ниската първоначална инвестиция и с оглед на изчерпващият се капацитет на съществуващата клетка за депониране на отпадъци. Това обаче не означава, че в бъдеще няма да се търсят и други варианти на третиране на отпадъците, като при осигуряване на финансиране могат да се предприемат стъпки за изграждане и на някои от гореописаните инсталации.

9. Други методи за обезвреждане/ оползотворяване

На този етап други методи на третиране на отпадъците в Република България не са известни освен по-горе изброените.

Община Сопот не предвижда внедряване на други технологии, тъй като първо е необходимо да доразвие съществуващите и планираните методи и технологии.

10. Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване

Предвижданията на законодателството по отношение на строителните отпадъците е ново и цели третиране на строителните отпадъци за тяхното повторно използване. Както за битовите отпадъци така и тук са поставени национални цели за рециклиране и оползотворяване на тези отпадъци, както и за влагането в строителството на рециклирани такива.

За изпълнение на целите и изискванията е необходимо да бъде изградена нужната инфраструктура за това. На територията на Община Сопот липсва такава, но са предприети своевременни мерки за осигуряването ѝ. Проблемът пред Общината е в големите финансови ресурси, които са необходими за изграждането на такава площадка.

11. Инфраструктура за третиране на утайките от ПСОВ

Общината не е предприела мерки за осигуряване на инфраструктура за третиране на тези отпадъци. Към момента Националният план за управление на утайките все още не е приет и това дава основание за отлагане решаването на проблемите на Общината с утайките.

Предвижданията за третиране на утайките, както на национално, така и на световно ниво са, чрез употребата им в земеделието като почвен подобрител, чрез използването им за рекултивация на нарушени терени, енергийно оползотворяване и/или чрез компостирането им. При всички варианти е необходимо достигането на добро качество на утайката, преди използването ѝ за каквато и да било цел.

Тъй като не са в Община Сопот, а и въобще в цялата страна третирането на образуваните утайки е проблем, който ще се задълбочава все по-вече с годините, препоръките, които могат да се дадат в случая са след приемане на Националният план за управление на отпадъците да се възложи разработването на нова Общинска програма за управление на утайките, която детайлно да развие възможните варианти за третирането им

на територията на Общината и да даде ясни насоки на администрацията и оператора на ПСОВ, относно възможностите за развитие при управлението им.

Основни изводи и препоръки

Общината е организирана разделното събиране на по-големите потоци отпадъци на територията си. Организирана е самостоятелно и/или чрез сътрудничество с организации по оползотворяване различни системи за събиране на отпадъците. Също така съумява да внедрява новите изисквания на законодателството към своите дейности. Все още обаче липсват инфраструктури на територията за третиране на растителни и биоразградими отпадъци, строителни отпадъци, утайки от ПСОВ. Въпреки предприетите мерки е необходимо същите да бъдат изградени - чрез собствени средства, чрез привличане на частни инвестиции, чрез участие в различни програми за безвъзмездно финансиране и др.

На територията на Общината има изградена инсталация за предварително третиране на отпадъци /сепариране/, която се ползва на договорни отношения. Във връзка с това не се препоръчва на Общината да изгражда собствена такава, а да насочи ресурсите си към третирането на други видове отпадъци.

Необходимо е внедряване на система за разделно събиране на растителните и биоразградимите отпадъци на територията на Общината. Препоръчително е тя да става плавно и с активни информационни кампании с цел подготовка на населението с нея.

Необходимо е предприемане на действия по третирането на строителните отпадъците. Трябва да се вземе бързо решение за изграждането на предвижданата площадка.

Към момента утайките от ПСОВ са в малко количество и изграждане на инфраструктура за третирането им би било нецелесъобразно. Препоръчително е да се търси вариант за друго оползотворяване, което да е икономически целесъобразно.

1.4. АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В СФЕРТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ, С АКЦЕНТ ВЪРХУ КОНТОРЛНИТЕ ФУНКЦИИ**1. Функции за управление на отпадъците**

Кмета на Общината организира управлението на дейностите по отпадъците, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на Закона за управление на отпадъците /ЗУО/ и Общинската Наредба по чл.22 от ЗУО, като осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане.

Съобразно цитираните по-горе нормативни документи кметът на Общината отговаря за:

1. осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;
3. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
4. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;
6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;
8. изпълнението на решенията на общото събрание на регионалните сдружения за управление на отпадъците и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;

9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;

10. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;

11. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;

12. почистването от отпадъци на общинските пътища;

13. осигуряването на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 чрез интернет страницата си, както и по друг подходящ начин;

14. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;

15. предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.

Извършването на гореописаните дейности се осъществява, чрез длъжностни лица, на които кмета е възложил изпълнението на дейностите и Отдел „Природни ресурси екология и земеделие”.

Експертите от отдел „ЕЗГВР” упражняват непрекъснат контрол върху дейностите по управление на отпадъците, сметосъбирането и сметоизвозването на образуваните отпадъци, системата за разделно събиране на отпадъците, извършват се проверки по сигнали и жалби на граждани, свързани с околната среда, упражнява се контрол върху фирмата, ангажирана с дейностите по обслужване на контейнерите за отпадъци - спазване на графици за извозване и за метене на улици и площади, цялостно изпълнение на дейностите, които са им възложени, чрез договор, информиране на обществеността за дейности и мероприятия свързани с отпадъците, изготвяне и обобщаване на различни планове, програми, справки и др. свързани с горепосочените дейности.

Общински съвет - Сопот приема и актуализира Наредбите, имащи отношение към чистотата на населените места, към организационната структура в Общината, касаещи начина и реда на третиране на отпадъците. Наредбите на територията на Община Сопот, които касаят дейностите по отпадъците са следните:

- Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Сопот;
- Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Сопот;
- Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Сопот;
- Наредба за опазване на обществения ред в Община Сопот;

През последните години е разработена Програма за управление на отпадъците от опаковки.

През този програмен период на Община Сопот ѝ предстои изготвяне на Методика за изготвяне на план - сметка и за формиране на „Такса битови отпадъци”, изготвяне на нова Програма за опазване на околната среда, изготвяне на Планове или програми за управление на растителни и биоразградими отпадъци във връзка с изграждането на площадката за компостиране, изготвяне на Морфологичен анализ на отпадъците и др.

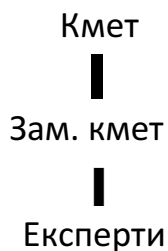
1.1.Отговорни лица за изпълнение на дейностите по отпадъците

Както бе описано по-горе дейностите по управление на отпадъците се извършват от Експерти от отдел „ЕЗГВР”. Конкретните дейности извършвани от съответните лица са:

- > Общинска политика за отпадъците - изготвяне на планови и нормативни документи в областта на управлението на отпадъците - изпълняват се от експерти „Природни ресурси, екология и земеделие”
- > Дейности, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, третиране на отпадъци - изпълняват се от експерти „Природни ресурси, екология и земеделие”
- > Финансово обезпечаване - разработване на годишни план-сметки, определяне на годишните такси за свързаните с отпадъци услуги и други- експерти „Природни ресурси, екология и земеделие”
- > Дейности по наблюдение и контрол - извършване на контрол и инспекции, в т.ч. превантивен, текущ и последващ контрол и координация с други органи, налагане на санкции -изпълняват се от експерти звено .
- > Дейности за информиране и привличане на обществеността - обществени консултации и привличане на обществеността, информационно-разяснителни дейности и кампании - изпълняват се от експерти „Природни ресурси, екология и земеделие”

2. Състояние на човешките ресурси с възложени функции за отпадъци

За да се установи състоянието на човешките ресурси в Общината е необходимо първо да се проследи структурата и йерархията на подчинение в администрацията. Това е необходимо за да се установи на кого са подчинени експертите, на които са възложени функции за управление на отпадъците, кой може да осъществява контрол върху тях и кой може да разпорежда определените задачи за изпълнение. Най общо структурата в Община Карлово изглежда така:

Всички назначени експерти в отдел „ЕЗГВР” са висококвалифицирани с висше образователна степен и нужните познания за заемане на длъжността. Няма недостиг на човешки ресурс в този отдел, като единственият такъв се наблюдава при контрольорите по чистотата. Там е необходимо да бъдат назначени още допълнителни бройки, чрез които да се засили контрола върху управление на отпадъците в Общината.

Проверките по сигнали и жалби на граждани се извършват от експертите от отдел ЕЗГВР, чрез заявяване на служебна кола - при сигнал и в останалите населени места.

Всички експерти разполагат с необходимите стаи и компютърно оборудване за изпълнение на задълженията си. Единствено помещението за контрольорите по чистотата е малко и недостатъчно и ръководството трябва да вземе мерки за това.

Констатирано е, че почти липсват обучения и/или семинари на експертите, отговорни за управлението на отпадъците. Необходимо е да бъдат отделени средства за обучението им, предвид интензивно сменящото се законодателство, както и увеличаването на служебните задължения. Обученията подпомагат, както развитието на съответния експерт в областта, така и натрупването на опит и обмен на контакти и информация с други експерти от други Общини и и/ли институции.

Изводи и препоръки

Въз основа на направените по-горе констатации, може да се обобщи, че Община Сопот е разпределила равномерно функциите на експертите, човешкия ресурс е достатъчен за осъществяване на дейността по управлението на отпадъците, като допълнително се изисква единства увеличаването на контрола върху дейността. Базовата структура е надеждна и организирана, а единствения недостиг е при транспортните средства за осъществяване на контрола. Необходими са предвиждането на средства за различни специализации и обучения на експертите, както и изграждане на политика за стимулиране развитието на различните експерти. Препоръки, които могат да бъдат дадени са:

- Увеличаване броя на контрольорите по чистотата и на тяхната материална база за изпълнение на задълженията им;
- Организиране на периодични обучения на експертите от отдел „ЕЗГВР” за повишаване на професионалната им квалификация;
- Разпределение на автомобилите, ползвани от администрацията, така че да се използват рационално и ефективно за изпълняване на контролните функции на експерти

1.5. АНАЛИЗ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

ПРИЛОЖЕНИЕ №1.

1. Мерки за предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

От 2006 година Община Сопот е въвела организирано сметосъбиране във всички населени места на територията си, а от 2007 г. всички нерегламентирани сметища са закрити. Закриването им е осъществено въз основа на изготвен подробен план за закриване на сметищата, който е съгласуван и одобрен от Директора на РИОСВ-Пловдив.

Ежегодно Общинска администрация извършва проверки за наличието на изхвърлени отпадъци на закритите сметища в населените места, както и за образувани нови такива.

В по-голямата част от населените места замърсяване липсва, но има и такива, в които се образуват нови локални замърсявания. Предприемат се своевременни мерки за почистване на замърсяванията, както и за недопускането им.

В града локални замърсявания се срещат по-често в близост до вилните зони, на крайпътни отбивки, както и в ромската махала.

Ежегодно в план-сметките за сметосъбиране и сметоизвозване, Община Сопот заделя средства за почистване на образувани замърсявания. Средно годишно Общината извършва почистване на около 4 броя локални замърсявания.

В града са назначени 2 броя контролори по чистотата, които осъществяват ежедневен контрол за поддържане на чистота в града и предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за целта места. На нарушителите се съставят Констативни протоколи с предписания за почистване и/или Актове за установяване на административно нарушение /АУАН/.

Тъй като населените места в Община Сопот са много на брой, Общината не може да контролира пряко замърсяванията, а разчита единствено на кметовете на кметствата за справяне с тях, но е направена организация за поддържане на чистотата и недопускане на замърсявания със състезателен характер между кметствата.

Ежегодно от общинска администрация се сформира комисия, която извършва проверки по всички населени места. След приключване на проверките и съставяне на Констативни протоколи за чистотата на населените места се съставя Обобщен протокол с предложение за награждаване на най-поддържаните кметства.

Инициативи на Община Сопот, свързани с предотвратяване образуването на замърсявания са различни разяснителни кампании съвместно с организацията, обслужваща система за разделно събиране на отпадъците, различни мероприятия с училищата и градините в седмицата, предхождаща Деня на земята, активното участие на общинска администрация, граждани, фирми и различни организации в кампанията „Да изчистим България за един ден“. Освен с ангажимент към служителите на общинска администрация, Общината указва съдействие на фирми, организации, кметства, училища и др. по предоставянето на материали като чували, ръкавици и др. Едновременно с това се ангажира и с популяризирането на кампанията сред населението, за което също се осигуряват чували, ръкавици и извозване на събраните отпадъци.

Друго мероприятие целящо опазване чистотата на околната среда и предотвратяване образуването на отпадъци е услуга по събиране на строителни отпадъци от ремонтни дейности от домакинствата в количество до 1 куб.м., която от 2011 г. Община

Сопот извършва. Услугата е във връзка с изискване на Закона за управление на отпадъците и цели улесняване на гражданите и тези отпадъци да не попадат в контейнерите за битови отпадъци, както и да не бъдат изхвърлени на нерегламентирани за целта места. Системата, която Общината е организираща за събирането им е, чрез подаване на заявка от граждани на обявени телефони. Заявките се подават през седмицата, а самото извозване на отпадъците се извършва през последния работен ден от седмицата- петък. Мерките за предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания, които Общината може да предприеме касаят:

- > Идентифициране и описване на всички ключови места, където е възможно образуването на локални замърсявания;
- > Увеличаване броя на контейнерите;
- > Ограничаване достъпа на автомобили до крайпътни дерета и места, там където е възможно, с цел да не се изхвърлят отпадъци с автомобили, каруци, камиони и др.;
- > Подобряване на културата на населението, чрез разработване и прилагане на различни мерки, кампании, програми;
- > Увеличаване броя на служебните лица, имащи статут на контролни органи и правомощия за съставяне на актове за административни нарушения;
- > Поставяне на предупредителни знаци за забрана за изхвърляне на отпадъци на определени места;
- > Ежегодно актуализиране и допълване на системите за организирано сметосъбиране и разделно събиране;
- > Уведомяване на населението за начина и местата за изхвърляне на различните видове отпадъци;

2. Закриване и рекултивация на площадки, терени и/или депа

2.1. Клетка за депониране на неопасни отпадъци

Все още не се предвижда закриване на клетките на регионалното депо, тъй като не е достигнат проектния капацитет. В рамките на действащата програма не се предвижда закриване на Регионалното депо.

Съгласно Закона за управление на отпадъците и Наредба №6 от 27.08.2013 г. *за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци* собственикът на депото, т.е. Общината има задължение за извършване на мониторинг на депата до 30 години след тяхното им закриване.

За целта в проекта са предвидени и дейности за извършването на мониторинг през този период.

Проекта за закриването предвижда изпълнение на няколко етапа: Техническа рекултивация, Биологична рекултивация, изграждане на газоотвеждаща система паралелно с натрупването на отпадъците и при закриването на цялостно завършване, и последен етап мониторинг на компонентите на околната среда.

Горният изолиращ екран е конструиран съгласно изискванията на Наредба №6. Изгражда се върху оформеното по проект отпадъчно тяло, като преди изпълнението му отпадъците се покриват с подравняващ пласт от земни маси 15см.

Полагането на материалите за горен изолиращ екран по откосите и платото на депото се изпълнява в следната последователност:

- Площен газов дренаж;
- Минерално уплътнение;
- Площен дренаж;

Биологичната рекултивация ще се изпълни съгласно действащата нормативна

уредба., а именно: “За рекултивация и подобряване на слабо продуктивни земи” към биологичната рекултивация се отнасят дейностите по подобряване условията на месторастене и култивирането на растителност.

Съгласно тези изисквания предвидените в проекта мероприятия включват:

- Подобряване условията на месторастене чрез почвоподготовка и минерално торене;
- Затревяване повърхността на депото;

Изводи и препоръки

В заключение може да се каже, че Община Сопот е предприела всички мерки са недопускане увреждането и замърсяването на околната среда от стари, замърсени в миналото площадки или от предстоящи на закриване такива. Дейностите по рекултивирането на нарушените терени се извършват въз основа на изготвени проекти, съдържащи всички изисквания на екологичното законодателство, което допринася за недопускане на вредно въздействие от дейността върху конкретните райони.

Препоръките към Общината са да се спазват всички предвиждани изисквания и технологии в изготвените проекти и поддържане на постоянен контрол и мониторинг върху дейностите по закриването на площадките, както и след това.

1.6. АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ ЗА УСЛУГИТЕ

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1.

1. Схеми за управление на отпадъците

Основните схеми, залегнали, както в българското, така и в европейското законодателство при управление на отпадъците са „отговорност на производителя” и „замърсителят плаща”. В Българското законодателство прилагането на принципа „отговорност на производителя” е в компетенциите на националното законодателство. Общините нямат правомощия да поставят ограничения и/или да задължат производителите на продукти, след употребата на които се образуват отпадъци в тази област, като тяхната роля е да съдействат за постигането на задълженията им. На местно ниво могат да се извършва контрол за спазване разпоредбите на Общинските наредби за управление на отпадъците и оказване на административна помощ за спазване на законодателството.

Чрез принципа „отговорност на производителя” се цели производителите на продукти след употребата, на които се образуват масово разпространени отпадъци да носят отговорност и за тяхното последващо събиране и рециклиране. Най-често отговорността по събирането на тези отпадъци и предаването им за третиране/рециклиране е, чрез възлагане на организации по оползотворяване. Общините от своя страна сключват договори за сътрудничество с организациите по оползотворяване и подпомагане на дейността им за организирано събиране на тези отпадъци от домакинствата.

Финансирането на дейностите по договорите се осъществява от организациите по оползотворяване, а Общината е отговорна за съдействие организирането на дейностите на територията ѝ.

Прилагането на принципа „замърсителя плаща” се обоснова на това, че всеки причинител на отпадъци възстановява разходите за тяхното събиране и третиране. В общините този принцип се постига, чрез „такса битови отпадъци”. Всички разходи по събирането, транспортирането, третиране/обезвреждане на отпадъците се заплаща от причинителите т.е. гражданите и фирмите, ползващи организираната система. В тази връзка е необходимо преразглеждане на начина на образуване на таксата, като тя трябва да отговаря възможно най-реално на образуваните отпадъци.

На този етап единствения разпространен метод на за образуване на таксата в страната е начисляване на база данъчна оценка на имотите. Този метод е неефективен и чрез него не може да се установи точното количество на генерираният отпадък от домакинствата. Същевременно с това ТБО трябва да покрива всички разходи за:

- > Събиране и транспортиране на отпадъците;
- > Третиране/обезвреждане;
- > Метене, миене, почистване на улици и тротоарни площи;
- > Почистване на паркове и градини от отпадъци;
- > Поддържане и мониторинг на депа за отпадъци;
- > Закупуване на нови контейнери за съхранение на отпадъците;
- > Осигуряване на средства за изграждане на нови съоръжения/инсталации за третиране на отпадъци;
- > Ремонт и дезинфекция на контейнерите за отпадъци;

В *Методиката за изготвяне на план-сметка с необходимите разходи за дейностите и за видовете основи, които служат за определяне на таксата за битови отпадъци по Закона за местни данъци и такси* се предлагат няколко варианта за определянето ѝ:

- > Определяне на количеството битови отпадъци на база брой на заявените от лицето контейнери за текущата година, както и броя на ползвателите на услугата;
- > Индивидуално измерено количество битови отпадъци за имота - чрез торби с определена вместимост, предоставени от Общината, или чрез стикери, залепени върху торби на лицата;
- > Количество битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за съхранение;

- > Брой ползватели на услугата в имота или натурален показател използвано количество вода в имота;
- > Комбиниран подход на база количество битови отпадъци и брой на ползватели на услугата в имота или натурален показател използвано количество вода в имота;

Съобразно така предложените варианти всяка Община трябва да прецени кой метод е най-рационален за нея и да разработи вътрешна методика за прилагането и функционирането му.

Идеята на проекта на методиката е максимално отчитане на реалното количество генерирани отпадъци от всеки ползвател. Мерките, които следва да се предприемат от Общината са изготвяне на оценка на приложимостта на всеки един метод, като се взема предвид големината на населено място, броя на жителите, приложимостта на конкретния метод към организираната система за сметосъбиране в Общината и др.

2. Икономически инструменти и стимули в сектора на управлението на отпадъците

2.1. Приходи

Съгласно чл.57 от ЗУО разходите за дейности с битови отпадъци и изпълнение на задълженията на органите за местно самоуправление и местната администрация се предвиждат по бюджета на Общината.

На основание чл.66 от ЗМДТ, таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност, включваща необходимите разходи за:

1. осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
2. събиране, включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;
3. проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и 64 от Закона за управление на отпадъците;
4. почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените;

Цялото финансово обезпечение на гореописаните дейности се осигурява изцяло от „Такса битови отпадъци” /ТБО/.

Събирането на ТБО е определено въз основа на данъчната оценка на жилищните имоти. За имоти, намиращи се извън районите, в които Общината е организирала събиране и извозване на битови отпадъци, се събира такса за ползване на депо за битови отпадъци и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване.

Таксата се определя в годишен размер въз основа на данъчната оценка на имота за всяко населено място, с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка. Заплащането се извършва на две равни вноски в следните срокове: от 1 март до 30 юни и до 30 октомври на годината, за която е дължима таксата.

Към м. 06.2016 г. се актуализира методиката за определяне на Такса смет на национално ниво

Такса за обслужване на съдове за битови отпадъци:

Таксата за обслужване на съдове за битови отпадъци, декларирани в дирекция „Местни данъци и такси” към Община Сопот до края на предходната година за оградени самостоятелни поземлени имоти на лица -търговци по смисъла на Търговския закон, с производствена дейност разположени в

регулационните граници на населените места или извън тях е определена, както следва:

№	МАРШРУТ	СЪДОВЕ					
		Бобър - 1,1 куб.м	Брой вземания месечно	Мева - 0,11куб. м	Брой вземан ия месечн о	Контей нер -4 куб.	Брой вземани я месечно
		бр.	пъти	бр.	пъти	бр.	пъти
1	гр. Сопот	333	8	9	8	5	2
2	с. Анево	15	8	0	0	1	2
	ОБЩО						

Приходите, постъпващи в общинската администрация от ТБО се водят в отделна партида и се разходват само за покриване на разходи за поддръжка, експлоатация, охрана, модернизация, разширяване, пропагандиране и информиране на дейностите по третиране на битовите отпадъци.

По статистически данни, направени след провеждане на проучвания в Общините през годините, общите приходи от данъци и такси за цялата страна постепенно се увеличават:

Година	Общо приходи от данъци и такси	в това число: Приходи от такси за битови отпадъци	Общо извършени разходи по чл. 66, ал. 1от ЗМДТ
2004	565566	205198	187398
2005	609763	216939	207457
2006	858703	270559	241860
2007	1168193	338003	278698
2008	1196925	392791	313323
2009	1164336	436007	377432
2010	1228442	466859	360201
2011	1274876	509145	409142
2012	1278636	516489	402773

Увеличението на приходите е плавно и постепенно, съобразно променящата се нормативна уредба и произтичащите от нея нови задължения на местните администрации, свързани с управлението на отпадъците.

Увеличаването на приходите през годините не е достатъчно и не покрива всички оперативни разходи на Общините, с които следва да изпълняват задълженията си.

Приходите събрани от такса битови отпадъци са недостатъчни и в известна степен не покриват всички необходими разходи за дейността. Необходимо е увеличаване на таксата, с което да се покрият всички разходи за добро и качествено изпълнение на дейностите по събиране и третиране на образуваните отпадъци в Община Сопот.

2.2. Разходи

Разходите, свързани с поддържането на дейностите по управление на отпадъците се увеличават значително през годините, вследствие на променената нормативна уредба, касаеща

управлението на отпадъците и въвеждането на нови методи и технологии за третирането им.

Тенденцията е в близките 5-6 години разходите рязко да се увеличат, в следствие стремежа на Общините за въвеждане на нови инсталации и/или съоръжения за третиране на отпадъците, чието финансиране не е осигурено от държавата, а след изграждането на същите, разходите значително ще намалееят.

Предвидени разходи по план- сметка за дейностите по третирането на отпадъците в лв. с

ДС:

2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
48 611,89	39782,60	39 306,64	53 368,92	60 631,12	54 932,12

Финансирането на дейностите с отпадъците, се извършва и посредством въведените отчисления, които Общините заплащат по реда на ЗУО. Съгласно чл.60 Общините превеждат на съответната РИОСВ, отчисления на тон депониран отпадък на депо в размер определен по формула, съгласно приложение №1 от *Наредба №7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци* . Натрупаната сума от Общините се изразходва за дейности, свързани със следексплоатационните разходи на депата. По чл.64 от ЗУО отчисленията са ясноопределени по години, като всяка година нарастват и отново са на тон депониран отпадък. Тези средства се изразходват за изграждане на нови съоръжения/инсталации за третиране на отпадъци, с изключение на депа.

Основни изводи и препоръки

Дейностите подпомагани от Общината на принципа „отговорност на производителя” не са обхванати изцяло, т.е. обхващат само някои видове отпадъци. Това води до непълното събиране на всички образувани от домакинствата масово разпространени отпадъци. Необходимо е Общината да търси съдействие за организиране на още дейности по подпомагане на организациите, чрез сключване на договори за обхващане и на други видове отпадъци.

Принципът „замърсителя плаща” е недобре организиран, тъй като дейностите по събиране на дължимите суми за управление на отпадъците се изчисляват на база данъчна оценка на имотите. Това не дава ясна представа за количествата на генерираните отпадъци от отделните домакинства. Необходимо е разработване на нова методика за определяне на такса „Битови отпадъци”, която да даде максимално точно определянето ѝ на база генериран отпадък от всяко домакинство.

1.7. АНАЛИЗ НА ИНФОРМИРАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

ПРИЛОЖЕНИЕ №1.

1. Стратегически подход в информационно- разяснителната политика на Общината

Анализа цели да установи дали Общината прилага стратегически и интегриран подход за работа с обществеността и бизнеса по въпросите, свързани с образование и управление на отпадъците. От направените проучвания се установи, че Общината прилага различни мерки ежегодно за разяснителни кампании сред населението, но те не са конкретно насочени. В Общината липсват стратегически документи, в които да са указани или включени мерки за водене на информационно-разяснителна политика.

Стратегическият подход към тези кампании е важна крачка на Общината, чрез която се цели достигането на максимално повече информация до гражданите и бизнеса. Разяснителната политика ще доведе до спазване на определените изисквания на Общината относно управлението на отпадъците, чрез което ще се улесни достигането на поставените цели за развитие в тази област.

Необходимо е да бъдат разработени документи с ясна целенасоченост към населението и към бизнеса, подпомагане на дейностите при управление на отпадъците им. Необходимо е да се обоснове единен подход за разяснителна политика в Общината.

По този повод могат да се създадат и поддържат различни интернет платформи за обмен на опит и информация. Също така е необходимо привличането и на местните медии, които да подпомогнат за информационното образование на населението.

2. Разяснителни и образователни дейности и привличане на обществеността

Общината е наложила през годините няколко кампании сред населението, които целят привличането на интереса им към дейностите по управлението на отпадъците. Такива кампании са :

- Различни дейности и мероприятия през седмицата, предхождаща Деня на земята. Организират се различни дейности, като основната насоченост на кампанията е към подрастващите. За населението се предвиждат различни мероприятия по пролетно почистване, засаждане на дръвчета, организира се конкурс за най-добро поддържано междублоково пространство и др. Кампанията се провежда от много години в Общината и се е наложила с годините, като традиционно мероприятие на населението.
- От три години се организира кампания „Да изчистим България за един ден“. Кампанията привлича много граждани и фирми и се е наложила като много ефикасна и образователна. Ежегодно в нея се включват много граждани, различни институции, училища, градини и др.

- От години се провежда кампания сред кметовете и кметските наместници по населените места за поддържане чистотата им. С годините кампанията придобива и състезателен характер с награди, чрез които допълнително се стимулира поддържането на чистотата на населените места. За извършване на дейностите кметовете и кметските наместници опитват да привлекат и местното население, като ги насърчават да поддържат добро хигиенно състояние на и около имотите си. Ежегодно през пролетта се организира комисия, която установява състоянието на различните населени места и предлага за награждаване определени от тях.
- Ежегодно се провеждат разяснителни кампании. Кампаниите са насочени основно към подрастващото население. Организирант се различни мероприятия за проследяване пътя на отпадъка от контейнерите за разделно събиране на отпадъците до неговото предаване за рециклиране, разпространяват се сред населението различни брошури с описание на системата за разделно събиране, както и за нейното най-ефикасно използване.

Мерките и кампаниите, които Общината е въвела и наложила през годините са ефикасни, но въпреки това по-голямата част от тях не достигат в достатъчно широк аспект до населението. Необходимо е да бъдат организирани още различни кампании за привличане на населението към дейността.

Също така предвид законодателните промени в областта на отпадъците е необходимо да се запознае населението с тях, с новите изисквания за третиране и управление на отпадъците, наложената йерархия, както и с проблемите пред Общината за достигането им и претърпените вреди и пропуснати ползи при неспазване на изискванията. Необходимо е да се организира запознаване на населението и фирмите със всеки един етап от йерархията за управление на отпадъците, както и необходимите начини и действия за достигането.

Провеждането на информационни и разяснителни дейности трябва да се насочат основно към:

- Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци
- Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци
- Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъци
- Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

Добре е за да се организира правилно тези дейности ежегодно Общината да изготвя график и обобщени предложения за извършването на конкретните кампании, както и да се определи необходимият ресурс за това. Ако този график предварително се обяви на населението ще може на по-късен етап да се организира по-лесно, а населението ще бъде подготвено за него. Също така е добре Общината да изготви и брошури, плакати и др., чрез които по-лесно ще бъде разбрано посланието за добро управление на отпадъците.

2.1. Начини за предоставяне на информация относно общинските услуги в областта на управление на отпадъците

Информация за управление на отпадъците в Общината се разпространява, чрез публикуване на съобщения на информационното табло в центъра за административно обслужване, на сайта на общината, както и при необходимост в местните вестници.

Изводи и препоръки

Според отразените по-горе мерки, Общината разполага и публикува на сайта си информация относно управлението на отпадъците. Това обаче не е напълно достатъчно, тъй като по-възрастното население няма достъп до компютър и/или интернет и това доста ограничава техните възможности да се запознаят с дейността. Именно поради това е

препоръчително да се приложи друг подход освен този, чрез който по-голяма част от населението да има достъпно информацията и, чрез който да се привлече тяхното активно участие. Достигнатите резултати до тук по отношение на информираността и предоставянето на информация на гражданите е добро, но е необходимо подобряването им и увеличаване на кампаниите, чрез което ще се увеличат възможностите на Общината за достигането на набелязаните мерки в развитието на дейността по управлението на отпадъците.

1.8. АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ ЗА ОТПАДЪЦИТЕ И ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИ

ПРИЛОЖЕНИЕ №1.

Основната информация за отпадъците в Общината се осигурява от фирмите, с които са сключени договори за извършване на услуги по управление и третиране на отпадъците, както следва:

- > **Информация от „БЕЛЕЗИРЕВ“ ЕООД и „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД, съгласно сключен договор с предмет: „извършване на дейности по събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане на генерираните от домакинствата, административните, социалните, и обществени сгради, заведения за обществено хранене, търговски обекти и обекти за отдих, забавления и туризъм на територията на община Сопот.**

Представената информация по договора съдържа:

- Възложени и почистени улици, площади, алеи - ръчно и машинно;
- Количества на събрани, извозени и предадени за третиране битови отпадъци от системата за организирано събиране на смесени битови отпадъци на територията на Общината;
- Количества на депонирани отпадъци на Регионално депо за неопасни отпадъци Карлово;
- Брой възложени и почистени образувани нерегламентирани замърсявания на територията на Общината;
- Количество на извозени отпадъци образувани от почистването на улиците, тротоарите и другите площи за обществено ползване;
- Количество на извозени строителни отпадъци;
- Ремонт, подмяна и брак на съдовете за събиране на отпадъците;
- Ежегодна справка на разположението и количеството на съдовете за събиране на отпадъците;
- справки на количествата на приетите за депониране производствени отпадъци на Регионалното депо, съгласно сключените договори с фирмите, чиято собственост са те;
- Ежегодни справки за предоставените услуги по сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците, съгласуване на графици за извършване на услугите и др.

Информация от Консорциум „Чистота Карлово“ относно сключеният договор с предмет „Предоставяне на услуги на Община Карлово по предварително третиране на смесени битови отпадъци“. Информацията е ежемесечна и включва:

- Количества на постъпили за обработка смесени битови отпадъци;
- Количества на третирани битови отпадъци;
- Количества на извлечените и предадени оползотворими и рециклируеми отпадъци от подложените за третиране смесени битови отпадъци;
- Количества на предадените за депониране битови отпадъци, които не могат да бъдат оползотворени;
- Размер на процента извлечени материали от общото количество на третираните отпадъци;

Изводи и препоръки

Събираната информация в Общината Сопот по отношение на сключените договори с изпълнители за извършване на дейности по управление на отпадъците е достатъчна, пълна и надеждна. Въз основа на предоставените данни могат да се подготвят различни

справки, отчети, програми, стратегии и др. Основния проблем е събирането на информация от лицата, които извършват дейности по управление на отпадъци на територията на Общината самостоятелно. Това в голяма степен са площадките за предаване на отпадъци т.н. „вторични суровини”, лицата, които самостоятелно са сключили договори с фирми и/или организации и предават отпадъците си директно на тях. Тези отпадъци влияят върху дейностите на Общината, тъй като при липса на информация за тях не може да се определи точното количество на образуваните отпадъци. Определенията в законодателството относно образуваните отпадъци са ясно определени и включват всички отпадъци образувани на територията на Общината, независимо от източника им и лицата, които ги събират. В този случай при изчисляване на целите, същите няма да бъдат точни и коректни.

Необходимо е в Общината да се създадат ясни правила за събиране на информация за образуваните отпадъци от тези лица и площадки. Също така е необходимо да се извършват периодични проверки от Общинските служители, с което да се контролира дейността на площадките, на които се предават отпадъци, както и достоверността на данните.

2. ПРОГНОЗИ

ПРИЛОЖЕНИЕ №2.

За изготвяне на прогнозите за количествата на образуваните отпадъци и постигане на целите до края на програмния период на настоящата програма е необходимо първо да се проследи текущото състояние на отпадъците, да се определи прогнозния брой на населението за периода до 2020 г., както и нормата на натрупване.

1. Текущо състояние:

	мерна единица	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Количество събрани смесени битови отпадъци	т/г.	4221,07	4119,09	3060,20	2745,09	3099,72	3295,17	2985,44
Население	брой	10354	10127	9768	9695	9592	9511	9376
Норма на натрупване на отпадъци	кг/чов/год	407,67	406,74	313,28	283,14	323,15	346,46	318,41

Национални Цели за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци

		Количества биоразградими за България - общо (тон/год.)	Население	Допустими количества биоразградими отпадъци за жител - кг./год.
1995		2 247 500	760 029	
2013	50%	1 123 750	7 245 677	155,1
2020	35%	786 625	6 966 607	112,9

По данни на НСИ броя на населението в Област Сопот за 2015 г. е 9376 души. Прогнозите за демографския срив е изчислен на база на намаление на населението по данни от НСИ за периода 2009-2015 г. Средно населението на Общината намаля със около 1.08%, но като база в настоящата прогноза ще бъде взето намаление с 1,08%, тъй като прогнозата трябва да бъде максимално реалистична и при намаляване темпото на намаление на населението, прогнозата ще бъде точна, а при увеличаване темпото на намаление няма да окаже голямо влияние върху прогнозираните отпадъци.

Прогнози за населението, количеството образувани отпадъци, и нормата на натрупване

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Количество събрани смесени битови отпадъци	3 306	3 235	3 165	3 096	3 029	2 980	2 932	2 884	2 837	2 790
Население	9 358	9 343	9 327	9 312	9 296	9 238	9 180	9 121	9 063	9 004
Норма на натрупване на отпадъци	353	346	339	332	326	323	319	316	313	310

Тъй като нормата е много непостоянна, но като цяло през последните години намалява и предвид заложените мерки и дейности за предотвратяване образуването на отпадъци, ще приемем, че до 2020 г. ще продължи да намалява като средното намаление ще се вземе от последните две години - около 5-7 кг. на човек/год.

След като е уточнена прогнозата за населението и нормата на натрупване е необходимо да бъдат изчислени и количествата на различните потоци отпадъци, необходимостта от допълнително вземане на мерки за третиране и др. Въпреки намалението на населението се вижда, че нормата на натрупване за разделно събраните отпадъци през годините се увеличава. Това се дължи основно на въведените мерки и действия от страна на Общината и организацията. Като се вземе

предвид, че в програмата са заложили мерки за увеличаване на количествата на рециклируемите и оползотворими отпадъци, които са на второ място в йерархията при управление на отпадъците в настоящата прогноза е взето предвид, че същите ще се увеличават.

За да се направи точна прогноза на количествата отпадъци и достигането на Националните цели е необходимо да бъдат определени и количествата на хранителните и градински отпадъци, за които също има заложили цели за достигане в законодателството. До сега не е правен анализ на количествата на хранителните и градински отпадъци в Общината, което допълнително усложнява направата на точна прогноза за тези отпадъци. С оглед на това настоящата прогноза е направена на база тези данни и данните от морфологичния анализ на отпадъците в Общината.

Общото количество на биоотпадъците е сбора на прогнозните количества хранителни и растителни отпадъци, разпределен съобразно морфологичния анализ на отпадъците. Рециклираните биоотпадъци са получени от сбора на тези отпадъци в прогнозата на количеството разделно събрани отпадъци. Тук се получава разминаване в данните между морфологичния анализ на отпадъците и наблюденията и очакванията за количествата им. Това е така поради факта, че морфологичния анализ е извършван само през един сезон - зима, когато тези отпадъци са в малки количества в общия поток на смесените битови отпадъци. Поради това за изчисляване на целите се взема за обективно направените прогнози за количествата на биоотпадъците, т.е. количествата, които се очаква да бъдат рециклирани.

Целите за рециклиране на биоотпадъците са изчислени на основа на данните от образуваните отпадъци през 2015 г., тъй като съгласно Наредба за разделно събиране на биоотпадъци това е базовата година за сравнение изпълнението на целите.

Въз основа на направените прогнози е видно, че Община Сопот ще успее да изпълни целите с наличните ресурси и предвидената инфраструктура в програмата, както за увеличаване количествата на разделно събраните отпадъци, така и за биоотпадъците, като притеснение има единствено през 2020 г. когато целите са достигане на 50 %.